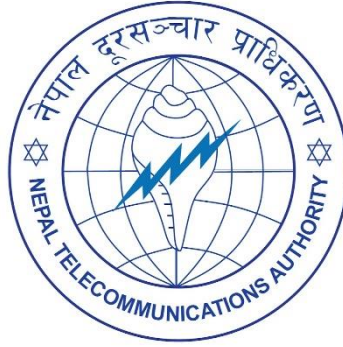

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण

वार्षिक प्रतिवेदन

आ.व. २०८०/८१

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण बोर्ड

श्री भुपेन्द्र भण्डारी
अध्यक्ष

श्री रविन्द्र झा
सदस्य

श्री गोकर्ण प्रसाद सिटौला
सदस्य

श्री कृष्ण प्रसाद पोखेल
सदस्य

श्री नवराज अधिकारी
सदस्य

विषय सूची

कार्यकारी सारांश.....	१
नेपालमा दूरसञ्चार क्षेत्रको विकासक्रम.....	६
परिच्छेद-१ परिचय.....	८
१.१. पृष्ठभूमि.....	८
१.२. नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको स्वरूप र प्रकृति.....	११
१.४. नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको काम,कर्तव्य र अधिकार.....	१२
१.५. नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको सङ्गठन संरचना र दरबन्दी तैरिज.....	१४
१.६. नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणबाट प्रदान गरिने सेवाहरू/महाशाखा शाखागत कार्य विभाजन.....	१४
१.७. नागरिक वडापत्र.....	१४
१.८. सम्बद्ध ऐन, नियम, नीति, गठन आदेश तथा निर्देशिका, कार्यविधि र अन्य कानूनी व्यवस्था.....	१५
१.९. सूचनाको हकसम्बन्धी ऐनअनुसार प्रकाशन गरिएको विवरण.....	१८
१.१०. भावी योजना र कार्यक्रम.....	१८
परिच्छेद -२ प्रगति.....	२१
२.१. विगत पाँच आर्थिक वर्षको वित्तीय विवरण.....	२१
२.२. आ.व २०८०/८१ को वार्षिक विनियोजन, खर्च, वित्तीय र भौतिक प्रगति.....	२२
२.३. आ.व. २०८०/८१ को मुख्य मुख्य कार्यक्रम र प्रगति.....	२३
२.४. आ.व. २०८०/८१ मा सम्पादित नवप्रवर्तनीय एवम् उल्लेखनीय कार्यहरू.....	२४
नियमन सम्बन्धी प्रमुख कार्यहरू:.....	२५
सेवा प्रवाह सम्बन्धमा :.....	२६
निरीक्षण तथा जाँचबुझ सम्बन्धि प्रमुख कार्यहरू:.....	२८
सेवा प्रवाह अनुगमन सम्बन्धमा.....	३३
अन्य.....	३४
२.५. बेरुजू फल्टर्यौटसम्बन्धी विवरण:.....	३९
२.६. अवसर र चुनौतीहरू.....	३९
२.७. कार्यक्रम कार्यान्वयनमा देखिएका समस्या र समाधानका लागि गरिएका प्रयासहरू:.....	४२

परिच्छेद -३ राजस्व र आय.....	४४
३.१. आन्तरिक आयको वर्गीकरण र प्राप्त रकम	४४
परिच्छेद -४ कर्मचारीको विवरण.....	४६
४.१. प्राधिकरणमा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण.....	४६
परिच्छेद -५ ईन्फोग्राफिक्स तथा तस्वीरहरू	४९
५.१. विगत पाँच वर्षको वार्षिक कुल आयको आधारमा सेवा प्रदायकहरूको बजार हिस्सा सम्बन्धी विवरण	४९
५.२. विगत ५ वर्षको ब्रोडब्याण्ड इन्टरनेट, मोबाइल र टेलिफोन सेवाको उपयोगको प्रवृत्ति	५०
५.३. विगत ५ वर्षको मोबाइल ब्रोडब्याण्ड सेवाको अवस्था	५१
५.४. सेवा प्रदायकहरूको विगत ५ वर्षको रोयल्टी, RTDF र फ्रिक्वेन्सी सम्बन्धी विवरण.....	५२
अनुसूचीहरू.....	५३
अनुसूची-१: नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको स्वीकृत संगठन तालिका र सांघनिक संरचना	५४
अनुसूची-२: नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको निर्देशनालयहरूको कार्यविभाजन	५६
अनुसूची-३: नागरिक वडापत्र	५९
अनुसूची-४: आ.व. २०८०/८१ को आय वासलात (अपरिष्कृत)	६२
अनुसूची-५: आ.व. २०८०/८१ मा प्रदान गरिएका अनुमतिपत्र सम्बन्धी	६९
अनुसूची-६: आ.व. २०८०/८१ सम्म सञ्चालनमा रहेका अनुमतिपत्र सम्बन्धी विवरण.....	७०
अनुसूची-७: आ.व. २०८०/८१ मा नवीकरण गरिएका अनुमतिपत्रहरूको विवरण	७१
अनुसूची-८: आ.व. २०८०/८१ मा खारेज गरिएका अनुमतिपत्रहरूको विवरण.....	७४
अनुसूची-९: आ.व. २०८०/८१ मा संशोधन गरिएका अनुमतिपत्रहरूको विवरण.....	७७
अनुसूची-१०: प्राधिकरणबाट आ.व. २०८०/८१ मा Type Approval प्रदान गरिएका उपकरणहरू सम्बन्धी विवरण.....	७८
अनुसूची-११: उपभोक्ताको गुनासो सम्बन्धि विवरण.....	७९
अनुसूची-१२ नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण विरुद्ध अदालतमा परेका मुद्दाहरूको विवरण.....	८१
अनुसूची-१३: नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणसंग सम्बन्धित आ.व. २०८०/०८१ मा फैसला भएका मुद्दाहरू.....	९३

अनुसूची-१४: आ.व. २०७९/८० मा सेवा प्रदायकहरूले नेपाल सरकारलाई बुझाएको रोयल्टी (थप दस्तुरसहित) रकमको विवरण.....	१०१
अनुसूची-१५: आ.व. २०७९/८० मा सेवा प्रदायकहरूले ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोषमा बुझाएको रकमको विवरण.....	१०४
अनुसूची-१६: आ.व. २०७९/८० मा सेवा प्रदायकहरूले नेपाल सरकारलाई बुझाएको फ्रिक्वेन्सी दस्तुर (थप दस्तुर सहित) को विवरण.....	१०८

कार्यकारी सारांश

दूरसञ्चार क्षेत्रको विकासमा उदारीकरणको नीति लिई निजी क्षेत्रको समेत सहभागिता गराई प्रतिस्पर्धात्मक वातावरण तयार गरी उपभोक्तालाई सर्वसुलभ तथा भरपर्दो दूरसञ्चार सेवा उपलब्ध गराउने उद्देश्यले दूरसञ्चार क्षेत्रको नियामक निकायको रूपमा नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको स्थापना वि.सं. २०५४ फागुन २० गते भएको हो। प्राधिकरणको स्थापना पश्चात् निजी क्षेत्रलाई समेत दूरसञ्चार सेवा संचालन गर्न अनुमति जारी भएको र निजी क्षेत्रको समेत लगानीले यस क्षेत्रलाई प्रतिस्पर्धी बनाई उपभोक्ताले सरल र सहजरूपमा गुणस्तरीय दूरसञ्चार सेवा उपयोग गर्न पाउने स्थिति बनेको छ। नविनतम दूरसञ्चार प्रविधिको प्रयोग अन्य क्षेत्रहरूमा समेत बढिरहेको सन्दर्भमा डिजिटल रूपान्तरण मार्फत कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य लगायतका क्षेत्रको समेत उत्पादकत्व बढ्न गई देशको आर्थिक एवं सामाजिक रूपान्तरणमा सहयोग पुग्ने विश्वास लिइएको छ। डिजिटल रूपान्तरण मार्फत विश्व डिजिटल इकोनोमी निर्माणमा केन्द्रित रहेको सन्दर्भमा नयाँ प्रविधिको विकासले नयाँ अवसरको अलावा चुनौतीहरू समेत बढ्दै गइरहेको हुँदा प्राधिकरणको भुमिका थप महत्वपूर्ण हुँदै गईरहेको छ। यसै सन्दर्भमा दूरसञ्चार क्षेत्रको दिगो एवं समस्टिगत विकाश एवं विस्तारलाई मुख्य लक्ष्य राखी सन्तुलित नियमनको अवधारणा अंगिकार गरि प्राधिकरणले आफ्नो कार्य गर्दै आईरहेको छ। प्रस्तुत सन्दर्भमा आ. व. २०८०/८१ मा प्राधिकरणबाट भएका प्रमुख कार्य एवं उपलब्धिहरू निम्नानुसार रहेका छन् :

१. आ.व. २०८०/८१ मा भ्वाइस टेलिफोन सेवाको घनत्व १२४.२२% पुगेको छ भने ब्रोडब्याण्ड सेवाको घनत्व १४९.२३% रहेको छ। जस मध्ये Fixed Broadband सेवाको घनत्व ४२.१२% पुगेको छ।
२. दूरसञ्चार सेवाको बजारको हिस्सालाई राजस्व (Revenue) को आधारमा हेर्दा आ.व. २०७५/७६ मा भ्वाइस सेवाको बजार हिस्सा ८९% र इन्टरनेट (नेटवर्क सेवा प्रदायक समेत)

- सेवा प्रदायकको बजार हिस्सा ११% रहेकोमा आ.व. २०७९/८० मा भ्वाइस सेवाको बजार हिस्सा ७७% र इन्टरनेट (नेटवर्क सेवा प्रदायक समेत) सेवा प्रदायकको बजार हिस्सा २३% रहेको छ।
३. दूरसञ्चार सेवाको बजारको हिस्सालाई राजस्व (Revenue) को आधारमा हेर्दा आ.व. २०७५/७६ मा भ्वाइस सेवाको राजस्वमा नेपाल दूरसंचार कम्पनी लिमिटेडको ४०% र एनसेल आजियटा लिमिटेडको ६०% बजार हिस्सा रहेकोमा आ.व. २०७९/८० मा भ्वाइस सेवाको राजस्वमा नेपाल दूरसंचार कम्पनी लिमिटेडको ५१% र एनसेल आजियटा लिमिटेडको ४९% बजार हिस्सा रहेको छ।
४. आ.व. २०८०/८१ मा इन्टरनेट (इमेलसहित) सेवा सञ्चालनको लागि १, नेटवर्क सेवा सञ्चालनको लागि २ र GSM Cellular Mobile-१ गरी जम्मा ४ वटा अनुमतिपत्र जारी गरिएको छ र सोही अवधिमा विभिन्न सेवाका २५ वटा (इन्टर्नेट इमेल सहित - २१, नेटवर्क सेवा - २, GSM Cellular Mobile - १, Rural Telecommunications Service - १) अनुमतिपत्र खारेज गरिएको छ।
५. फ्रिक्वेन्सी वितरण तथा व्यवस्थापन गर्न तथा दूरसञ्चार क्षेत्रलाई थप प्रतिस्पर्धी बनाउन दूरसञ्चार सेवाको रेडियो फ्रिक्वेन्सी (बाँडफाँट तथा मूल्य सम्बन्धी) नीति, २०८० लागु गरिएको छ। दूरसञ्चार क्षेत्रमा प्रयोग गर्न सकिने नयाँ फ्रिक्वेन्सी व्याण्डहरू पहिचान गर्ने तथा Spectrum Pricing सम्बन्धमा अन्तर्राष्ट्रिय व्यवस्थाहरूको अध्ययन गरिएको छ। दूरसञ्चार क्षेत्रमा नयाँ प्रविधिको परिक्षण सम्बन्धी कार्यविधि, २०८० तयार गरी लागु गरिएको छ। नवीनतम सेवा 5G 2600MHz Band मा परिक्षण गर्न नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडलाई अनुमति प्रदान गरिएको छ।

६. टोल फ्रि सेवाको लागि 1810XXXXXX को Format मा ११ अंकको राष्ट्रिय टोल फ्रि नम्बरहरु वितरणको व्यवस्था गरिएको छ र उक्त टोल फ्रि नम्बरमा सबै सेवा प्रदायकहरुबाट कल लाग्ने व्यवस्था मिलाइएको छ।
७. दूरसञ्चार सेवा प्रयोग गरी प्रदान गरिने दूरसञ्चारका मुख्य सेवाहरु बाहेक विद्युतीय अन्य अतिरिक्त सेवाहरुको सञ्चालन र त्यस्तो सेवालाई प्रभावकारी रूपमा व्यवस्थित तथा नियमन गरी प्रतिस्पर्धात्मक वातावरण एवं उचित मूल्यमा भरपर्दो र स्तरीय सेवा प्रवाह गर्ने उद्देश्यले विद्युतीय अन्य अतिरिक्त सेवा (Digital Value-Added Services (DVAS)) संचालन गर्ने सम्बन्धी (कार्यविधि) विनियमावली, २०८० लागु गरिएको।
८. मोबाईल सेवा प्रदायकहरुको नेटवर्क प्रयोग गरी सञ्चालन हुने Value Added Services (VAS) का निमित्त दूरसञ्चार सेवा प्रदायकहरु तथा VAS सेवा प्रदायकहरुलाई विभिन्न Short Code/USSD Code हरु प्रदान गरिएको छ।
९. दूरसञ्चार सेवाको गुणस्तर कायम गर्ने सम्बन्धमा दूरसञ्चार सेवा गुणस्तर सम्बन्धी विनियामावली, २०७९ अनुरूप देशका विभिन्न स्थानहरुमा Drive Test सम्पन्न गरी प्रतिवेदन प्राप्त गरिएको छ।
१०. उपकरणहरुको गुणस्तर व्यवस्थापन सम्बन्धमा IMEI/MEID/ESN दर्ता गरी सम्बन्धित प्रमाणपत्र जारी गरिएको छ।
११. सुरक्षित दूरसञ्चार सेवाको उपयोग गर्ने वातावरण तयार गर्न साइबर सुरक्षा सम्बन्धी ऐनको मस्यौदा तयार गरिएको छ।
१२. प्राधिकरणबाट अनुमतिपत्र प्रदान गरिएका विभिन्न ११ वटा सेवाप्रदायकहरुले अनुमतिपत्रका शर्तहरु बमोजिम कार्य गरे/नगरेको सम्बन्धमा अनुगमन गरी शर्तहरु बमोजिम कार्य नगर्ने सेवाप्रदायकहरुलाई नियमानुसार कारवाहीको प्रक्रिया अघि बढाइएको छ।

१३. दूरसञ्चार सेवाको पूर्वाधार विकास, विस्तार तथा सुधारका लागि आ.व. २०८०/८१ मा रु. ७१ करोड ९६ लाख ७२ हजार ७८७ र पैसा ४७ मात्र उपकरण आयातका लागि सिफारिस गरिएको छ।
१४. आ.व. २०८०/८१ मा दूरसञ्चार सेवासँग सम्बन्धित गुनासोहरू मध्ये इन्टरनेट सेवाको समस्यासँग सम्बन्धित गुनासोको संख्या २४५ रहेको छ भने भ्वाइस सेवाको समस्यासँग सम्बन्धित गुनासोको संख्या ६० रहेको छ। साथै यस अवधिमा उपभोक्ताहरूको क्षमता विकास एवं जनचेतना अभिवृद्धि गर्न विभिन्न संघ संस्थाहरूको समन्वयमा उपभोक्ता सचेतना कार्यक्रमहरू आयोजना गरिएको छ।
१५. ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोष परिचालन गरी मध्यपहाडी लोकमार्ग तथा जिल्ला सदरमुकाम जोड्ने महामार्ग/ब्याकबोन नेटवर्क निर्माण गर्ने कार्य अन्तर्गत हाल सम्म १७०८ कि.मि. अप्टिकल फाइबर बिछ्याउने कार्य सम्पन्न भएको छ।
१६. दूरसञ्चार सेवाको लागि आवश्यक भू:उपग्रह स्थापना सञ्चालन एवं व्यवस्थापन सम्बन्धी Business Plan को मस्यौदा प्रतिवेदन प्राप्त भइ उक्त प्रतिवेदन उपर राय सुझावका लागि श्री सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयलाई पत्राचार गरिएको छ।
१७. यस कार्यालयबाट प्रदान गरिने सेवा स्वचालित विद्युतीय प्रणाली मार्फत सेवा प्रदान गरिएको छ।
१८. आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा प्राप्त गरेको वार्षिक आयको ४ प्रतिशतले हुने रकम रु. ३ अर्ब ४० करोड १२ लाख ४२ हजार २५३ रुपैया र ३५ पैसा मात्र सेवा प्रदायकहरूबाट यस अवधिमा नेपाल सरकारको राजश्व खातामा दाखिला भएको छ।
१९. अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा प्राप्त गरेको वार्षिक आयको २ प्रतिशतले हुने रकम रु. १ अर्ब ७४ करोड २६ लाख ६७ हजार ३८३ रुपैया र ०४ पैसा मात्र सेवा प्रदायकहरूबाट यस अवधिमा ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोषमा दाखिला भएको छ।

२०. दूरसञ्चार सेवामा प्रयोग हुने फ्रिक्वेन्सीहरू प्रयोग गरेबापत विभिन्न सेवाप्रदायकहरूबाट आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा रु. ३,५०,९९,०१,४८०.३२/(अक्षेरूपी तीन अर्ब पचास करोड उनान्सय लाख एक हजार चार सय असी रुपैया बत्तीस पैसा) रकम नेपाल सरकारको राजस्व खातामा दाखिला भएको छ।

नेपालमा दूरसञ्चार क्षेत्रको विकासक्रम

वर्ष	विकास
वि. सं. १९७०	म्याग्नेटो प्रविधिको टेलिफोन सेवाको प्रारम्भ
वि. सं. २०१६	दूरसञ्चार विभागको स्थापना
वि. सं. २०२१	HF Radio Service द्वारा अन्तर्राष्ट्रिय (भारत तथा पाकिस्तान) दूरसञ्चार सेवाको प्रारम्भ
वि. सं. २०३२	दूरसञ्चार संस्थानको स्थापना
वि. सं. २०४१	दूरसञ्चार संस्थानद्वारा अन्तरदेशिय ट्रंक सेवा (STD) को प्रारम्भ, ग्रामीण दूरसञ्चार सेवाको शुरुवात
वि. सं. २०४४	दूरसञ्चार संस्थानद्वारा अन्तर्राष्ट्रिय ट्रंक सेवा (ISD) को प्रारम्भ
वि. सं. २०४९	राष्ट्रिय सञ्चार नीति तर्जुमा
वि. सं. २०५३	दूरसञ्चार ऐन २०५३ को तर्जुमा, नेपालमा इन्टरनेट/इमेल सेवाको शुरुवात
वि. सं. २०५४	नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको स्थापना, दूरसञ्चार नियमावली २०५४ को तर्जुमा
वि. सं. २०५५	प्राधिकरणबाट पहिलो पटक निजी क्षेत्रको सेवा प्रदायकलाई इन्टरनेट (इमेल) सेवा सञ्चालनको अनुमतिपत्र प्रदान
वि. सं. २०५६	दूरसञ्चार नीति तर्जुमा, नेपालमा मोबाइल सेवाको शुरुवात
वि. सं. २०५९	Voice सेवा सञ्चालनका लागि निजी क्षेत्रको सेवा प्रदायकलाई अनुमतिपत्र प्रदान
वि. सं. २०६०	दूरसञ्चार नीति, २०६० तर्जुमा, ग्रामीण दूरसञ्चार सेवा सञ्चालनका लागि निजी क्षेत्रको सेवा प्रदायकलाई अनुमतिपत्र प्रदान
वि. सं. २०६१	निजी क्षेत्रको सञ्चालकलाई मोबाइल सेवा सञ्चालनको अनुमतिपत्र प्रदान

वि. सं. २०६४	3G सेवाको सुरुवात (सार्क मुलुक मध्ये 3G सेवा प्रारम्भ गर्ने पहिलो मुलुक)
वि. सं. २०६९	दूरसञ्चार सेवाको रेडीयो फ्रिक्वेन्सी (बाँडफाँड तथा मूल्य सम्बन्धी) नीति, २०६९
वि. सं. २०७०	आधारभूत टेलिफोन (Unified License) सेवा सञ्चालनको अनुमतिपत्र प्रदान
वि. सं. २०७१	ब्रोडब्याण्ड नीति, २०७१
वि. सं. २०७२	सूचना तथा संचार प्रविधि नीति, २०७२
वि. सं. २०७३	दूरसञ्चार सेवाको रेडीयो फ्रिक्वेन्सी (बाँडफाँड तथा मूल्य सम्बन्धी) नीति (पहिलो संशोधन), २०७३
वि. सं. २०७६	पहिलो पटक लिलाम बढाबढको माध्यमबाट दूरसञ्चार सेवा सञ्चालनको Frequency प्रदान
वि. सं. २०७७	स्याटेलाइट नीति, २०७७
वि. सं. २०८०	राष्ट्रिय साइबर सुरक्षा नीति, २०८०
	दूरसञ्चार सेवाको रेडीयो फ्रिक्वेन्सी (बाँडफाँड तथा मूल्य सम्बन्धी) नीति, २०८०
	5G परीक्षण गर्न दूरसञ्चार क्षेत्रमा नयाँ प्रविधिको परिक्षण सम्बन्धी कार्यविधि, २०८० तर्जुमा गरिएको।

परिच्छेद-१ परिचय

१.१. पृष्ठभूमि

तत्कालिन अवस्थामा नेपाल दूरसञ्चार संस्थान मार्फत मात्र टेलिफोन सेवा उपलब्ध भइरहेको पृष्ठभूमिमा दूरसञ्चार सेवामा स्वदेशी तथा निजी क्षेत्रको लगानी प्रबर्द्धन गर्दै आम जनतामा समक्ष दूरसञ्चार सेवा सर्वसुलभ दरमा उपलब्ध हुने गरि दूरसञ्चार सेवाको विकास, विस्तार र व्यवस्थित बनाउन नेपाल सरकारले दूरसञ्चार ऐन, २०५३ र दूरसञ्चार नियमावली, २०५४ बनाई लागु भएको छ । निजी क्षेत्रको सहभागिता मार्फत प्रतिस्पर्धात्मक वातावरण सृजना गरी दूरसञ्चार क्षेत्रको विकास तथा विस्तार गर्नका साथै दूरसञ्चार क्षेत्रलाई अझ व्यवस्थित र नियमित गर्ने उद्देश्यका साथ दूरसञ्चार ऐन, २०५३ लाई कार्यान्वयन गर्न नेपाल सरकारले दूरसञ्चार नियमावली, २०५४ जारी गरी मिति २०५४ फागुन २० गते अविच्छिन्न उत्तराधिकारवाला स्वशासित र संगठित संस्थाको रूपमा नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण (Nepal Telecommunications Authority) को स्थापना भएको हो । खुला बजार नीतिलाई आत्मसात गर्दै नेपाल राज्यभरका शहरी र ग्रामीण क्षेत्रमा दूरसञ्चार सेवालाई सर्वसुलभ र भरपर्दो बनाउन, यस क्षेत्रमा स्वदेशी एवं वैदेशिक लगानीलाई प्रोत्साहन गर्दै नविनतम प्रविधिलाई भित्र्याउन र दूरसञ्चार सेवालाई प्रतिस्पर्धी, भरपर्दो र सर्वसुलभ बनाउने मुख्य उद्देश्यका साथ प्राधिकरण गठन गरिएको हो ।

प्राधिकरण स्थापनाको २६ औं वर्षसम्म आइपुग्दा नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले नेपालको दूरसञ्चार क्षेत्रको विकास, विस्तार, सञ्चालन र प्रबर्द्धनका लागि महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दै आइरहेको छ । नेपालमा तुलनात्मक रूपमा छोटो अवधिमा दूरसञ्चार क्षेत्रले उल्लेखनीय प्रगति गरेको छ । यस क्षेत्रमा स्वदेशी र विदेशी सहितको निजी क्षेत्रको ठुलो परिमाणमा लगानी भएको छ । आ.व. २०८०/८१ को अषाढ मसान्त सम्म २४ वटा नेटवर्क सेवा प्रदायक, २ वटा GSM Cellular Mobile, १ वटा आधारभुत दूरसञ्चार सेवा, १ वटा आधारभुत टेलिफोन सेवा, १० वटा भिस्याट प्रयोगकर्ता, ११० वटा ग्रामिण भिस्याट प्रयोगकर्ता, ११४ वटा इन्टरनेट (ईमेल सहित) सेवा

प्रदायक, ३ वटा ग्रामिण इन्टरनेट सेवा प्रदायक, २ वटा GMPCS र १ वटा इन्टरनेशनल ट्रंक टेलिफोनको लागि अनुमतिपत्रहरू वहाल रही दूरसञ्चार सेवा प्रदान भएको छ। आ.व. २०६५/६६ सम्म कुल जनसंख्याको २२.९४ प्रतिशतमा टेलिफोन सेवाको पहुँच रहेको र इन्टरनेट प्रयोगकर्ता मात्र १.८७ प्रतिशतमा सीमित रहेकोमा आ.व. २०८०/८१ को अषाढ महिनाको अन्त्यसम्म आइपुग्दा कुल जनसंख्याको १२४.२२ प्रतिशतमा टेलिफोन सेवाको पहुँच पुगेको छ भने इन्टरनेट प्रयोगकर्ता १४९.२३ प्रतिशत पुगेको छ। यस अवधिमा फिक्स्ड भ्वाइस/सेवाको घनत्व २.०५%, मोबाइल सेवाको घनत्व १२२.१६%, र अन्य सेवाको घनत्व ०.०१%, इन्टरनेटतर्फ फिक्स्ड ब्रोडब्याण्डको (वायर/फाइबर) सेवाको घनत्व ४२.१२%, वायरलेस सेवाको घनत्व ०.१०%, मोबाइल ब्रोडब्याण्ड सेवाको घनत्व १०७.०२% गरी जम्मा इन्टरनेट घनत्व १४९.२३% पुगेको छ।

नेपाल सरकारले अवलम्बन गरेको नीति अनुरूप प्राधिकरणले राष्ट्रव्यापी रूपमा ब्रोडब्याण्ड पूर्वाधार निर्माण एवं विस्तार गर्ने र दूरसञ्चार सेवालाई अझ गुणस्तरीय एवं प्रभावकारी बनाई आम उपभोक्ताको सहज पहुँच सुनिश्चितता गर्ने कार्यलाई प्रभावकारीताका साथ अगाडी बढाईएको छ। सञ्चार प्रविधिको विकासलाई अन्य क्षेत्रमा समेत प्रयोग गरी यसको अधिकतम प्रयोग गर्दा समग्र देशको आर्थिक एवं सामाजिक विकासमा यस क्षेत्रको महत्वपूर्ण योगदान रहने विश्वास लिईएको छ। यसको लागि नियामक नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण, दूरसञ्चार सेवा प्रदायकहरू र नीति निर्माता एवम् सरोकारवालाहरू एक भई सहकार्य गर्दै सम्पूर्ण नागरिकमा ब्रोडब्याण्ड सेवाको पहुँचको सुनिश्चित गरिनु पर्दछ भन्ने अभिप्रायले अत्यावश्यक आधारभूत, सुरक्षित एवं दिगो ब्रोडब्याण्ड नेटवर्कको विकास र विस्तारलाई उच्च प्राथमिकतामा राखी ग्रामिण दूरसञ्चार विकाश कोष समेतको परिचालन गरिदै आइएको छ।

नागरिकमा रहेको डिजिटल डिभाइड (नागरिकहरूबीच प्रविधिलाई अँगाल्न सक्ने र नसक्ने बिचको अन्तर) कम गर्न प्रत्येक नागरिकमा इन्टरनेट र मोबाइल फोनको पहुँच पुऱ्याउन र प्रविधि साक्षर

बनाउन नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले विभिन्न कार्यक्रमहरू संचालन गर्दै आईरहेको छ। नेपालमा डिजिटल वस्तु तथा सेवाहरूको माग दिनानुदिन बढी रहेको, यसै प्रविधि मार्फत सार्वजनिक सेवा उपलब्ध गराउने क्रम बढी रहेको र यसको माग पनि त्यतिकै रूपमा अगाडी बढी रहेको अवस्थामा यस क्षेत्रको सन्तुलित विकाश गर्दै प्राकृतिक विपत्ति तथा अन्य कारणले सृजित विपत्ति/महामारीको अवस्थामा यसबाट उत्पन्न हुने जोखिम न्यूनीकरण गरी जनजीवनलाई सामान्यीकरण गर्न समेत दूरसञ्चार क्षेत्रको अहं भूमिका रहने हुँदा त्यस तर्फ समेत समन्वयात्मक ढंगले कार्य अगाडी बढिरहेको छ।

सूचना प्रविधिको विकासक्रमसँगै यसबाट सृजना हुने विभिन्न अवसरले देशभित्र र विदेशमा समेत रोजगारीको अवसर बढ्न गई आमदानीमा वृद्धि हुने वातावरण बनेको छ। फलस्वरूप राष्ट्रिय अर्थतन्त्र थप क्रियाशील हुन गएको र राजस्व वृद्धिमा समेत योगदान पुगेको छ। सार्वजनिक सेवा प्रवाह प्रक्रिया थप सहज, सुलभ र पारदर्शी बन्न पुगेको छ भने E-Learning, Telemedicine, E-Commerce, M-Commerce, लगायतका सेवाहरूमा भएको विकाश विस्तारले दूरदराजका आम नागरिकहरूले समेत स्वास्थ्य, शिक्षा जस्ता आधारभूत क्षेत्रमा सामाजिक तथा आर्थिक लाभहरू प्राप्त गर्ने अवसर सृजना भएको छ। स्थानीय तहका कार्यालय, सामुदायिक विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था, धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थलहरूमा ब्रोडव्याण्ड सेवा उपलब्ध गराई समग्र क्षेत्रमा इन्टरनेट सेवाको पहुँच विस्तार गर्ने कार्य भईरहेको छ।

नेपालको आफ्नै भू-उपग्रह स्थापना, सञ्चालन एवं व्यवस्थापन गर्न आवश्यक कार्यविधि, सञ्चालन मोडालिटी तथा कानुनी व्यवस्था गर्ने कार्यहरू सुरु भएको छ। यसले गर्दा अन्तर्राष्ट्रिय दूरसञ्चार संघबाट नेपाललाई प्राप्त अर्बिटल स्लटको उपयोग हुने र दूरसञ्चार सेवा सञ्चालनका लागि थप सहजता एवं पहुँच विस्तार हुने विश्वास गर्न सकिन्छ।

प्रविधिको विकास र विस्तारसँगै यसको प्रयोगबाट सकारात्मक प्रभाव मात्रै परेको भने पकै छैन। यसको दुरुपयोग गरी साइबर अपराध लगायत विभिन्न खालका आपराधिक क्रियाकलापहरू बढ्दै गएका छन्। यस्ता आपराधिक क्रियाकलापहरू हुन नदिन आम नागरिकहरूमा सचेतना अभिवृद्धि गर्दै कानून कार्यान्वयन गर्न सम्बन्धित सरोकारवालाहरू र नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको समन्वय र सहकार्यको आवश्यकता देखिएकोले साइबर अपराध लगायत विभिन्न खालका आपराधिक क्रियाकलापहरूलाई दुरुत्साहन गर्न प्राधिकरणले साइबर सुरक्षा सम्बन्धि नीतिको मस्यौदा तयार गरि सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयमा सिफारिस गरिएकोमा नेपाल सरकारबाट राष्ट्रिय साइबर सुरक्षा नीति, २०८० जारी भईसकेको छ।

नवीनतम प्रविधिको सहज उपयोगको वातावरण तयार गर्न, आम उपभोक्तालाई सर्वसुलभ एवं गुणस्तरीय सेवा सुरक्षित रूपमा उपभोग गर्न पाउने अधिकारको प्रत्याभूति दिलाउन प्राधिकरणले प्रभावकारी रूपमा कार्य अगाडि बढाइरहेको छ। दूरसञ्चार सेवाको प्रयोगबाट प्राप्त गर्न सकिने लाभहरूलाई अन्य क्षेत्रमा समेत उपयोग गरी उत्पादकत्व बढाउन सकिने हुँदा सोही बमोजिम अन्य क्षेत्रहरूसँग समेत समन्वय एवं सहकार्य गरी कार्य अगाडि बढाइएको छ। यसबाट दूरसञ्चार क्षेत्रको मात्र नभई समग्र आर्थिक तथा सामाजिक क्षेत्रको विकास भई आम नागरिकले प्रविधि मैत्री स्तरीय जीवनयापन गर्ने आधार सृजना हुँदै गईरहेको छ।

१.२. नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको स्वरूप र प्रकृति

नेपालमा दूरसञ्चार क्षेत्रको विकासमा उदारीकरणको नीति लिई निजी क्षेत्रलाई समेत सहभागिता गराई प्रतिस्पर्धात्मक वातावरण सृजना गरी यस क्षेत्रको विकास तथा विस्तार गर्नका साथै दूरसञ्चार क्षेत्रलाई अझ व्यवस्थित र नियमित गर्न दूरसञ्चार ऐन, २०५३ बमोजिम अविच्छिन्न उत्तराधिकारवाला स्वशासित र संगठित संस्था, नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण (Nepal Telecommunications Authority) नियमनकारी निकाय रहेको छ।

१.३. प्राधिकरणको गठन सम्बन्धी व्यवस्था

दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा (५) को उपदफा (१) बमोजिम प्राधिकरणमा दूरसञ्चार सेवासँग सम्बन्धित प्राविधिक र प्रशासनिक, बजार व्यवस्थापन, लेखा तथा लेखापरीक्षण वा कानूनी क्षेत्रमा तोकिए बमोजिम योग्यता र अनुभव भएका अध्यक्ष सहित पाँचजना सदस्यहरू रहनेछन् ।

१.४. नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको काम,कर्तव्य र अधिकार

दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा १३ बमोजिम प्राधिकरणको काम र कर्तव्य देहाय बमोजिम तोकिएको छ।

१. दूरसञ्चार सेवाको विकासको लागि नेपाल सरकारले अपनाउनु पर्ने नीति, योजना र कार्यक्रमको सम्बन्धमा नेपाल सरकारलाई सुझाव दिने।
२. दूरसञ्चार सेवा तथा सुविधा सर्वसुलभ र भरपर्दो बनाउने।
३. आधारभूत दूरसञ्चार सेवा र सुविधा नेपालभरका शहरी तथा ग्रामीण सबै क्षेत्रमा पुऱ्याउन आवश्यक व्यवस्था गर्ने।
४. दूरसञ्चार सेवा सञ्चालनमा स्वदेशी तथा विदेशी निजी क्षेत्रका लगानीकर्ताहरूलाई सहभागी बनाउने।
५. दूरसञ्चार सेवा र सुविधा सर्वसाधारण सबैलाई उपलब्ध गराउन त्यस्तो सेवा र सुविधा प्रदान गर्ने व्यक्तिहरूबीच समन्वय र स्वस्थ प्रतिस्पर्धा हुने व्यवस्था गर्ने।
६. दूरसञ्चार सेवा र दूरसञ्चारसम्बन्धी यन्त्र तथा उपकरणहरूको स्तर तोक्ने, गुणस्तर निर्धारण गर्ने तथा स्वीकृत गर्ने ।
७. दूरसञ्चार सेवालाई नियमित र व्यवस्थित गर्ने।
८. दूरसञ्चार सेवा सञ्चालन गर्न अनुमतिपत्र दिने।

९. अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले दूरसञ्चार सेवा उपलब्ध गराए बापत लिने शुल्क स्वीकृत र नियमित गर्ने।
१०. रेडियो फ्रिक्वेन्सी नीति निर्धारण समितिद्वारा निर्धारित नीति अनुरूप फ्रिक्वेन्सीसम्बन्धी काम गर्ने।
११. दूरसञ्चारको क्षेत्रमा नयाँ प्रविधिको विकास तथा उपयोगबारे अनुसन्धान गर्ने, गराउने।
१२. दूरसञ्चार क्षेत्रको लागि दक्ष जनशक्ति विकास गराउने।
१३. उपभोक्ताहरूको हक हितको संरक्षण हुने गरी दूरसञ्चार सेवाको विकास र विस्तार गर्ने, गराउने।
१४. दूरसञ्चारका सम्बन्धमा नेपाललाई अन्तर्राष्ट्रिय ट्रान्जिटको रूपमा विकास गर्ने, गराउने।
१५. दूरसञ्चार सेवाको विकास र प्रवर्द्धनका लागि आवश्यक र उपयुक्त अन्य काम गर्ने।

उपर्युक्त कार्यसम्पादन गर्न दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा १३ ले प्राधिकरणलाई देहाय बमोजिमको अधिकार प्रदान गरेको छ।

१. दूरसञ्चारसम्बन्धी यन्त्र, उपकरण तथा सुविधाहरूको गुणस्तर निर्धारण गर्ने।
२. अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिलाई आवश्यक आदेश वा निर्देशन दिने।
३. दूरसञ्चार सेवा प्रदायकहरू बीच र सेवा प्रदायक र ग्राहकबीच पर्ने विवाद समाधान गर्ने।
४. दूरसञ्चार सेवाको निरीक्षण र जाँचबुझ गर्ने।
५. अनुमतिपत्र जारी, नवीकरण, खारेज, संशोधन गर्ने एवं ऐन बमोजिम कार्य नगरेमा सेवा प्रदायकहरूलाई दण्ड जरिवाना गर्ने।
६. सेवा प्रदायकलाई आवश्यक पर्ने विदेशी मुद्रा सटहीको सिफारिस गर्ने।
७. क्षतिपूर्ति निर्धारण गर्ने।
८. सेवा प्रदायकलाई अरूको घर जग्गा उपयोग वा प्रासिका लागि आवश्यकतानुसार नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्ने।

९. महसुल दर र अन्तरआबद्धता सम्बन्धमा निर्देशिका बनाई लागु गर्ने।

१०. प्राधिकरणलाई आवश्यक पर्ने विनियम बनाउने।

११. ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोषमा जम्मा गर्ने रकमको दस्तुर निर्धारण गर्ने।

१.५. नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको सङ्गठन संरचना र दरबन्दी तेरिज

दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा (१२) मा रहेको व्यवस्था बमोजिम प्राधिकरणको कार्य सञ्चालन गर्नको लागि प्राधिकरणमा आवश्यक संख्यामा कर्मचारीहरू रहनेछन्। नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको हालको सङ्गठन संरचना र दरबन्दी तेरिज अनुसूची-१ मा उल्लेख गरिएको छ।

१.६. नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणबाट प्रदान गरिने सेवाहरू/महाशाखा शाखागत कार्य विभाजन

प्राधिकरणबाट प्रदान गरिने सेवाहरूलाई व्यवस्थित गर्न प्रशासन तथा अनुमतिपत्र निर्देशनालय र प्रविधि तथा पुर्वाधार निर्देशनालयको संरचनागत व्यवस्था रहेको छ। उक्त निर्देशनालयहरू अन्तर्गत विभिन्न महाशाखा र शाखाहरूको संरचनागत व्यवस्था रहेको छ। प्रशासन तथा अनुमतिपत्र निर्देशनालय र प्रविधि तथा पुर्वाधार निर्देशनालयहरूको कार्य विभाजन अनुसूची-२ मा उल्लेख गरिएको छ।

१.७. नागरिक वडापत्र

सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ को दफा २५ मा सर्वसाधारणलाई सेवा प्रदान गर्ने वा जनसम्पर्क कायम गर्ने प्रत्येक सरकारी कार्यालयले सबैले देख्ने ठाउँमा तोकिए बमोजिम नागरिक वडापत्र राख्नु पर्ने व्यवस्था बमोजिम प्राधिकरणले सर्वसाधारणले देख्ने गरी डिजिटल डिस्प्लेमा नागरिक वडापत्र राखेको छ। प्राधिकरणको नागरिक वडापत्र अनुसूची-३ मा उल्लेख गरिएको छ।

१.८. सम्बद्ध ऐन, नियम, नीति, गठन आदेश तथा निर्देशिका, कार्यविधि र अन्य कानूनी व्यवस्था

दूरसञ्चार क्षेत्रको नियमनकारी निकायको रूपमा नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण दूरसञ्चार ऐन, २०५३ बमोजिम स्थापित निकाय हो। प्राधिकरणसँग सम्बन्धित ऐन, नियम, नीति, गठन आदेश तथा निर्देशिका, कार्यविधि र अन्य कानूनी व्यवस्थाहरूको सूची निम्नानुसार रहेको छ।

दूरसञ्चार क्षेत्रसँग सम्बन्धित ऐनहरू
१. दूरसञ्चार ऐन, २०५३
२. उपभोक्ता संरक्षण ऐन, २०५४

दूरसञ्चार क्षेत्रसँग सम्बन्धित नियमावलीहरू
१. दूरसञ्चार नियमावली, २०५४
२. दूरसञ्चार पूर्वाधार सम्बन्धी नियमावली, २०७४
३. उपभोक्ता संरक्षण नियमावली, २०७६
४. अनुमतिपत्र बहाल नरहेका दूरसञ्चार सेवा प्रदायकको सम्पत्ति व्यवस्थापन नियमावली, २०७९
५. अनुमतिपत्र बहाल नरहेका दूरसञ्चार सेवा प्रदायकको सम्पत्ति व्यवस्थापन (पहिलो संशोधन) नियमावली, २०८०

प्राधिकरणसँग सम्बन्धित विनियमावलीहरू
१. सेवा प्रदायक तोक्ने सम्बन्धी (कार्यविधि) विनियमावली, २०६४
२. नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण आर्थिक प्रशासन विनियमावली, २०७३

३. नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण (उजुरी कारवाही सम्बन्धी कार्यविधि) विनियमावली, २०६८
४. नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण (ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोष) विनियमावली, २०६८
५. नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको निरीक्षण तथा जाँच कार्यविधि सम्बन्धी विनियमावली, २०६८
६. नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण (कार्य सम्पादन) विनियमावली, २०७६
७. दूरसञ्चार सेवाको गुणस्तर सम्बन्धी विनियमावली, २०७९
८. नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणका कर्मचारीहरुको (सेवाका शर्त सम्बन्धी) विनियमावली, २०७६
९. नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण खरिद विनियमावली, २०७३
१०. मोबाइल डिभाइस व्यवस्थापन प्रणाली विनियमावली, २०७५
११. वाईफाई हटस्पट सञ्चालन सम्बन्धी विनियमावली, २०७५
१२. दूरसञ्चार टावर निर्माण तथा संचालन सम्बन्धी विनियमावली, २०७६
१३. नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण (अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको शेयर खरिद विक्री) विनियमावली, २०७६
१४. दूरसञ्चार उपकरण आयात तथा बिदेशी मुद्रा सट्टी सिफारिस सम्बन्धी (कार्यविधि) विनियमावली, २०७६
१५. मोबाइल टावरवाट सृजित विद्युतीय चुम्बकीय विकिरण (इ.एम.आर) वाट सर्वसाधारण तथा कामदारको सुरक्षा सम्बन्धी विनियमावली, २०७६
१६. नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको इन्टरनेट (इमेल सहित) सेवा सञ्चालन सम्बन्धी विनियमावली, २०७७
१७. साइबर सुरक्षा विनियमावली, २०७७
१८. दूरसञ्चार सेवा प्रदायकले संकलन गरेको ग्राहकको फर्म लगायतका कागजात धुल्याउने विनियमावली, २०७७

१९. दूरसञ्चारका पूर्वाधार सह-प्रयोग र सो को शुल्क निर्धारण सम्बन्धी विनियमावली २०७८
२०. दूरसञ्चार सेवा गुणस्तर सम्बन्धी विनियमावली, २०७९
२१. विद्युतीय अन्य अतिरिक्त सेवा (Digital Value Added Services (DVAS)) संचालन गर्ने सम्बन्धी (कार्यविधि) विनियमावली, २०८०

नीति

१. सूचना प्रविधि प्रयोग सम्बन्धी नीति, २०८०
२. दूरसञ्चार नीति, २०६०
३. सूचना तथा सञ्चार प्रविधि नीति, २०७२
४. भू-उपग्रह नीति, २०७७
५. रेडियो फ्रिक्वेन्सी (बाँडफाँट तथा मूल्य सम्बन्धी) नीति, २०८०

कार्यविधि, मापदण्ड तथा मार्गदर्शन

१. सूचना प्रविधि प्रयोगशाला स्थापना तथा व्यवस्थापन कार्यविधि
२. सूचना प्रविधि सेवा केन्द्र स्थापना तथा व्यवस्थापन कार्यविधि
३. दूरसञ्चार क्षेत्रमा नयाँ प्रविधिको परिक्षण सम्बन्धी कार्यविधि, २०८०
४. ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोष प्रयोग गरी स्थानीय तह मार्फत ब्रोडव्याण्ड इन्टरनेटको पहुँच पुर्याउने सम्बन्धी कार्यविधि , २०७८
५. दूरसञ्चार सेवामा प्रयोग हुने Short Code र टोल फ्रि नम्बर व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७७

६. प्राधिकरणको सेवा संचालन मार्गदर्शन, २०७७
७. भिडियो कन्फरेन्सीङ्ग सेवा सञ्चालन सम्बन्धी विशेष निर्देशिका
८. प्रि-पेड कलिङ्ग कार्ड (Prepaid Calling Card) सेवा संचालन सम्बन्धी विशेष निर्देशिका
९. दूरसञ्चारका पूर्वाधार सहप्रयोग सम्बन्धी निर्देशिका
१०. अनलाईन बालसुरक्षा निर्देशिका, २०७६
११. अन्तरआवृत्ता सम्बन्धी निर्देशिका, २०७६
१२. दूरसञ्चार सेवाहरूको लागि शुल्क स्वीकृति सम्बन्धी निर्देशिका
१३. दूरसञ्चारका अन्य अतिरिक्त सेवा संचालन गर्ने सम्बन्धमा सामान्य निर्देशिका
१४. नेटवर्क सेवाको विशेष निर्देशिका
१५. भिस्याट सेवा प्रयोगकर्ताको लागि विशेष निर्देशिका

१.९. सूचनाको हकसम्बन्धी ऐनअनुसार प्रकाशन गरिएको विवरण

सूचनाको हक सम्बन्धि ऐन, २०६४ को दफा ५ को उपदफा ४ बमोजिम सार्वजनिक निकायले उपदफा ३ बमोजिमको सूचना प्रत्येक ३ महिनामा अद्यावधिक गरी प्रकाशन गर्नुपर्ने कानूनी व्यवस्था बमोजिम प्राधिकरणले प्रत्येक ३ महिनामा अद्यावधिक गरी स्वतः प्रकाशन गर्दै आएको छ। आ.व. २०८०/८१ को चौथो त्रैमासिकसम्मको विवरण प्राधिकरणको वेबसाइट (<https://nta.gov.np/righttoinfo>) मा प्रकाशन भइसकेको छ।

१.१०. भावी योजना र कार्यक्रम

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण आर्थिक प्रशासन विनियमावली २०७३ (दोश्रो संसोधन २०७८ सहितको परिच्छेद ३ को विनियम १३ को व्यवस्था अनुसार दूरसंचार क्षेत्रमा भएको विकास सरकारी नीति तथा बजारको प्रतिस्पर्धालाई समेत विचार गरी आगामी पाँच वर्षका लागि दिर्घकालिन योजना बनाउन,

प्राधिकरणको लक्ष्य, उद्देश्य प्राथमिकता, रणनीति, कार्यनीतिलाई पूर्वानुमान योग्य बनाई सोही अनुरूप प्राधिकरणलाई अगाडी बढाउन आगामी पांच वर्ष भित्र सम्पादन गर्नुपर्ने क्रियाकलाप समेतलाई आधार बनाएर प्राधिकरणको पाँच वर्षे दिर्घकालिन योजनाको मस्यौदा तयार भई अध्ययनको क्रममा रहेको छ। यसका साथै प्राधिकरणको भावी योजना र कार्यक्रम निम्नानुसार रहेका छन्।

१. दूरसञ्चार सेवाको अनुमतिपत्रको नविकरण शुल्कलाई समय सापेक्ष परिवर्तन गरिने छ। यसलाई वार्षिक कुल आम्दानीको आधारमा लिने व्यवस्थालाई आवश्यक पर्ने कानुनी संरचना तयार गरी नेपाल सरकार समक्ष पेश गरिने छ।
२. अन्तर्राष्ट्रिय कललाई नियमनको दायरामा ल्याइने छ।
३. पूर्वाधार सहप्रयोग गर्ने व्यवस्थालाई आवश्यक परिमार्जन गरि कार्यान्वयनमा ल्याउने कार्य गरिने छ।
४. एउटै पूर्वाधारबाट संचालन हुने सेवा जस्तै इन्टरनेट र टि.भि. जस्ता सेवाहरू एकै स्थानबाट नियमन हुने व्यवस्था मिलाइने छ।
५. दूरसञ्चार सेवा प्रदायकहरूमा रहेको Cross Subsidy लाई व्यवस्थित गरेर स्वच्छ प्रतिस्पर्धाको वातावरण तयार गरिने छ।
६. सेवा प्रदायकहरू बीच Level Playing Field कायम गर्न स्पेक्ट्रम, अनुमतिपत्र दस्तुर, सेवा क्षेत्रमा समानता ल्याइने छ।
७. अनुमतिपत्र प्राप्त सेवा प्रदायकहरू बिच स्वस्थ प्रतिस्पर्धा सुनिश्चितको लागि Merger and Acquisition को लागि आवश्यक पर्ने कानुनी संरचना तयार गरिने छ।
८. नेपालको भैगोलिक बनावट अनुसार ब्रोडब्याण्ड मेरुदण्ड अन्तर्गत फाइबर मार्फत र फाइबरबाट सेवा संचालन हुन कठिन हुने स्थानमा स्याटलाइट, माइक्रोवेब समेत प्रयोग गरि सेवा विस्तार गराइने छ।

९. 5G प्रविधि मार्फत सेवा संचालन गराउने व्यवस्था मिलाइने छ ।
१०. ग्रामिण क्षेत्र तथा मुख्य राजमार्गहरूमा सेवाको विस्तार गरी सेवालाई थप प्रभावकारी बनाइने छ ।
११. Over The Top (OTT) सेवालाई नियमनको दायरामा ल्याउने आवश्यक कार्य गरिने ।
१२. फ्रिक्वेन्सी ब्याण्डहरूको अधिकतम उपयोग हुने गरी सेवाप्रदायकहरूलाई फ्रिक्वेन्सी बाँडफाँड गरिने छ । साथै फ्रिक्वेन्सी दस्तुरलाई समय सापेक्ष र प्रतिस्पर्धी बनाइने छ ।
१३. दूरसञ्चार सेवाका ग्राहकहरूको गुनासो सम्बन्धमा सरल र द्रूत प्रविधि अपनाई ग्राहकको गुनासो तुरुन्तै समाधान गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
१४. दूरसञ्चार क्षेत्रलाई प्रभाव पार्ने कर र शुल्कहरूलाई समयसापेक्ष बनाउदै लगानीलाई प्रोत्साहन गर्न तथा सेवाहरूलाई थप किफायती बनाउने कार्य गरिने छ ।
१५. दूरसञ्चार पूर्वाधार र बजारलाई व्यवस्थित गर्ने कार्य गरिने छ ।

परिच्छेद -२ प्रगति

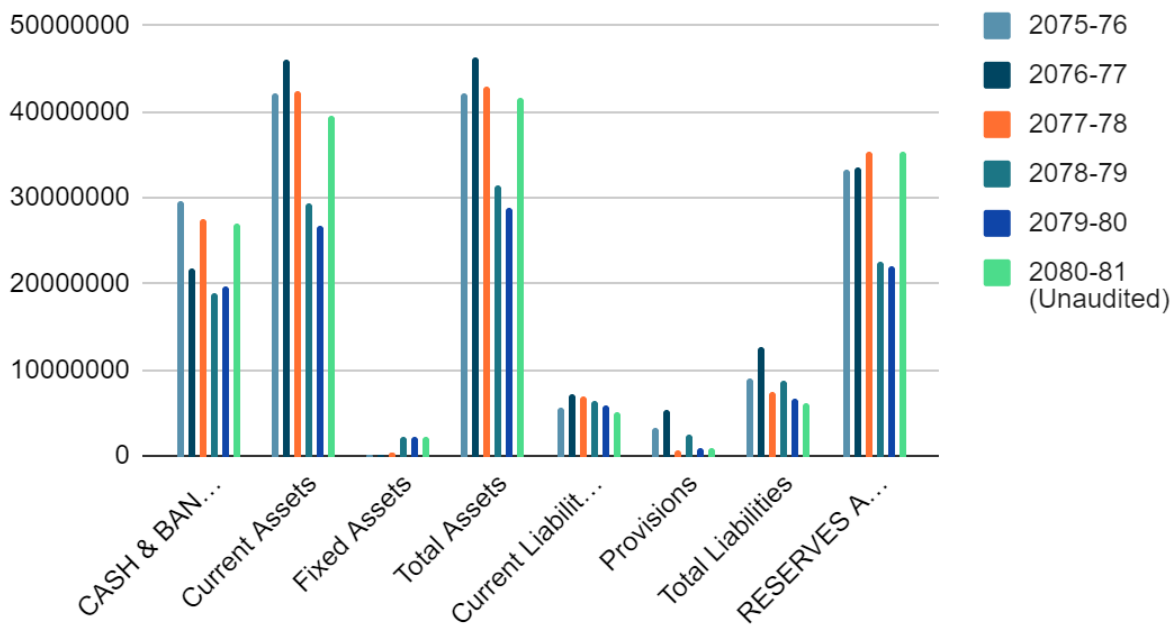
२.१. विगत पाँच आर्थिक वर्षको वित्तीय विवरण

आ.व. २०७५/७६ मा प्राधिकरण कोषमा रहेको रहेको नगद मौज्दात रु. २९ अर्ब ५३ करोड १० लाख ७१ हजार रहेकोमा आ.व. २०७९/८० मा उक्त मौज्दातमा १९ अर्ब ८३ करोड ३४ लाख ६५ हजार रहेको छ। आर्थिक ऐन, २०५३ को दफा ३६ (संशोधन भएको आर्थिक अध्यादेश, २०७८ को दफा ३९) मा "दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा ४४ बमोजिमको कोषमा जम्मा भएको रकम मध्ये प्राधिकरणको स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम बमोजिम खर्च भएको रकम र सो को ५० प्रतिशतले हुन आउने रकम बाहेकको अन्य रकम प्राधिकरणले प्रत्येक वर्ष साउन २५ गते भित्र संघीय सञ्चित कोषमा दाखिला गर्नुपर्नेछ।" भन्ने व्यवस्था भए बमोजिम प्राधिकरण कोषमा रहेको रकम प्रत्येक वर्ष नेपाल सरकारको संघीय सञ्चित कोषमा दाखिला गर्दै आएको छ। जसको कारण प्रत्येक वर्ष प्राधिकरण कोषमा रहेको नगद मौज्दात घट्दो क्रममा रहेको छ। प्राधिकरणको कुल सम्पत्ती आ.व. २०७५/७६ मा रु. ४२ अर्ब १५ करोड ९७ लाख ०१ हजार रहेकोमा आ.व. २०८०/८१ मा कुल सम्पत्ती रु. ४१ अर्ब ६२ करोड ६६ लाख ३६ हजार रहेको छ। प्राधिकरणको कुल दायित्व आ.व. २०७५/७६ मा ८ अर्ब ९३ करोड ३२ लाख ५५ हजार रहेकोमा आ.व. २०८०/८१ मा रु. ६ अर्ब १७ करोड २५ लाख ७६ हजार रहेको छ। प्राधिकरणको वासलातमा रहेका मुख्य मुख्य शिर्षकहरूको विगत पाँच आर्थिक वर्षको संक्षिप्त विवरण निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को वासलातको विस्तृत विवरण अनुसूची-४ मा रहेको छ।

विगत पाँच आर्थिक वर्षको वित्तीय विवरण						रु. हजारमा
Headings	२०७५-७६	२०७६-७७	२०७७-७८	२०७८-७९	२०७९-८०	२०८०-८१ (Unaudited)

Cash & Bank Balance	२९५३१०७१	२१७५८०२३	२७६४०९०६	१९०२०५३२	१९८३३४६५	२७०९९६२६
Current Assets	४२०६९७३३	४६०९३५६६	४२४१०७८७	२९३०७५५२	२६६६२३५१	४२४५२७३२
Fixed Assets	८९९६७	२०५४४९	३९६८६९	२१७५५३६	२१७०३४२	२१७५९६२
Total Assets	४२१५९७०१	४६२९९०१५	४२८०७६५६	३१४८३०८८	२८८३२६९३	४४६२८६९४
Current Liabilities	५५८२२२३	७२७२५८६	६८०९३१०	६४८६३५५	५८४१७८६	८२१३३२४
Provisions	३३५१०३२	५४२८७०८	६४५८१०	२३८४०३०	९५१०७५	९५९६२६
Total Liabilities	८९३३२५५	१२७०१२९४	७४५५१२०	८८७०३८५	६७९२८६०	९१७२९५०
Reserves & Surplus	३३२२६४४५	३३५९७७२१	३५३५२५३६	२२६१२७०३	२२०३९८३३	३५४५५७४३

विगत पाँच आर्थिक वर्षको वित्तीय विवरण

२.२. आ.व २०८०/८१ को वार्षिक विनियोजन, खर्च, वित्तीय र भौतिक प्रगति

दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा ४५ बमोजिम प्राधिकरणले कार्य संचालन गर्नको लागि प्रत्येक आर्थिक वर्ष आफ्नो बजेट तयार गर्न लगाई स्वीकृत गर्नु पर्ने व्यवस्था भए बमोजिम प्राधिकरण कोष तर्फ

आ.व. २०८०/८१ को लागि प्राधिकरणबाट स्वीकृत वार्षिक विनियोजनको ८.७४ प्रतिशत वित्तीय प्रगती भएको छ भने ग्रामिण दूरसञ्चार विकास कोष तर्फ स्वीकृत वार्षिक विनियोजनको ०.७८ प्रतिशत वित्तीय प्रगती भएको छ। आ.व २०८०/८१ को वार्षिक विनियोजन, खर्च, वित्तीय प्रगतीको संक्षिप्त विवरण देहायवमोजिम रहेको छ।

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण तर्फ			रु. हजारमा
शिर्षक	वार्षिक विनियोजन	वार्षिक खर्च	वित्तीय प्रगती
पुजिगत खर्च	९५४५००	५६००	०.५९%
चालु खर्च	२०५५९००	२५७५००	१२.५२%
जम्मा	३०१०४००	२६३१००	८.७४%
ग्रामिण दूरसञ्चार विकास कोष तर्फ			रु. हजारमा
शिर्षक	वार्षिक विनियोजन	वार्षिक खर्च	वित्तीय प्रगती
पुजिगत खर्च	८०५००००	६३०००	०.७८%
चालु खर्च			
जम्मा	८०५००००	६३०००	०.७८%

२.३. आ.व. २०८०/८१ को मुख्य मुख्य कार्यक्रम र प्रगति

दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा ४५ बमोजिम प्राधिकरणले कार्य संचालन गर्नको लागि प्रत्येक आर्थिक वर्ष आफ्नो बजेट तयार गर्न लगाई स्वीकृत गर्नु पर्ने प्रावधान रहेको छ भने दूरसञ्चार नियमावली २०५३ को नियम ३४ (ग) बमोजिम प्राधिकरणले तयार गरेको वार्षिक कार्यक्रम मन्त्रालयको सहमति लिई प्राधिकरणबाट स्वीकृत गराई कार्यान्वयन गर्नुपर्ने प्रावधान रहेको छ। आ.व. २०८०/८१ को लागि सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयबाट सहमति प्राप्त भई प्राधिकरणबाट स्वीकृत भएका वार्षिक कार्यक्रमहरू मध्ये Outsourced/Call center सम्बन्धी नियम बनाउने सम्बन्धी वार्षिक कार्यक्रममा ४९% वित्तीय प्रगती

भएको, ग्रामिण दूरसञ्चार विकास कोष परिचालन गरी संचालित परियोजनाहरूको परामर्शदाता मार्फत अनुगमन निरीक्षण तथा प्रमाणिकरण गर्ने सम्बन्धी वार्षिक कार्यक्रममा २३% वित्तीय प्रगती भएको, Software को निर्माण, Upgrade तथा Support, Maintenance का लागि AMC लगायतका कार्य गर्ने सम्बन्धी वार्षिक कार्यक्रममा २% वित्तीय प्रगती भएको, QoS Bylaw, 2079 मा मोबाइल तथा फिक्सड ब्रोडब्याण्ड इन्टरनेट सेवा सम्बन्धमा उल्लिखित व्यवस्थाको Compliance तथा राज्यका मुख्य मुख्य स्थानहरू (सातै प्रदेश) मा BTS बाट उत्सर्जित EMR Level अनुगमन गर्ने सम्बन्धी वार्षिक कार्यक्रममा २% वित्तीय प्रगती भएको, अन्य क्षेत्रमा 5G दूरसञ्चार सेवाको प्रयोगलाई प्रोत्साहन दिन गर्नुपर्ने कार्यको सम्बन्धमा अध्ययन गर्ने सम्बन्धी वार्षिक कार्यक्रममा ३९% वित्तीय प्रगती भएको, ITU/APT/SATRC को सहकार्यमा गोष्ठी/तालिम आयोजना गर्ने तथा प्राधिकरणको वार्षिकोत्सव, विश्व उपभोक्ता अधिकार दिवस, WTISD मनाउने सम्बन्धी वार्षिक कार्यक्रममा १०% वित्तीय प्रगती भएको, दूरसञ्चार सेवा तथा सूचना प्रविधि सम्बन्धमा सरोकारवालाहरू बीच विभिन्न विषयमा विभिन्न स्थानमा छलफल/अन्तरक्रिया आयोजना गर्ने सम्बन्धी वार्षिक कार्यक्रममा १% वित्तीय प्रगती भएको, नेपालको वायरलेस र वायरलाइन नेटवर्क कभरेजको देशव्यापी सर्भेक्षण साथै Impact Assesment र Gap विश्लेषण गर्ने सम्बन्धी वार्षिक कार्यक्रममा ४% वित्तीय प्रगती भएको र Mobile Device Management System (MDMS) र Data Center स्थापनाको लागि अस्थायी प्रि-फ्याब भवन निर्माण गर्न चावहिल स्थित जग्गामा निर्मित Prefab भवनको Landscaping तथा आन्तरिक सजावट गर्ने सम्बन्धी वार्षिक कार्यक्रममा ८% वित्तीय प्रगती भएको छ।

२.४. आ.व. २०८०/८१ मा सम्पादित नवप्रवर्तनीय एवम् उल्लेखनीय कार्यहरू

दूरसञ्चार सेवालाई भरपर्दो र सर्वसुलभ बनाउन तथा त्यस्तो सेवालाई नियमित र व्यवस्थित गर्ने उदेश्यले अविच्छन्न उत्तराधिकारीवाला स्वशाशित र संगठित संस्थाको रूपमा गठित नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा १३ बमोजिमका कार्यहरू गर्न विभिन्न शाखा/महाशाखाहरू

सहितको सँगठन संरचना बनाई कार्यसम्पादन गर्दै आएको छ। यस अवधिमा प्राधिकरणबाट सम्पादित मुख्य मुख्य कार्यहरू देहाय बमोजिम उल्लेख गरिएको छ।

नियमन सम्बन्धी प्रमुख कार्यहरू:

- दूरसञ्चार क्षेत्रलाई थप व्यवस्थित र नियमित गर्नको लागि इन्टरनेटलाई आधारभूत/अत्यावश्यक सेवाको रूपमा स्थापित गरी नेपाल राजपत्रमा प्रकाशन गरिएको।
- दूरसञ्चार सेवाको रेडियो फ्रिक्वेन्सी (बाँडफाँड तथा मूल्य सम्बन्धी) नीति, २०८० स्वीकृत भई लागू गरिएको।
- सेवा प्रदायकहरूलाई 5G लगायत नयाँ प्रविधिको परिक्षण (Trial) को लागि नीतिगत व्यवस्था एवम् दूरसंचारको क्षेत्रमा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा हुने नविनतम प्रविधिको विकासलाई नेपालमा समयमै भित्र्याई दूरसंचारको माध्यमबाट प्राप्त हुने फाइदाहरूबाट ग्राहकहरूलाई प्रत्यक्ष लाभान्वित गराई यस क्षेत्रका माध्यमबाट अन्य क्षेत्रहरूको विकासलाई समेत टेवा पुऱ्याउन प्राधिकरणबाट “5G लगायत नयाँ प्रविधिको परिक्षण सम्बन्धी कार्यविधि, २०७८” स्वीकृत गरी जारी गरिएकोमा नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडलाई 5G परीक्षण गर्न स्वीकृति दिइएको।
- विद्युतीय अन्य अतिरिक्त सेवा (Digital Value Added Services (DVAS)) संचालन गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि विनियमावली, २०८० लागु गरिएको।
- सूचना प्रविधिमा भएको तीव्र विकाससँगै सामाजिक अन्तरक्रिया, सार्वजनिक सेवा एवम् सूचना प्रवाहमा आमूल परिवर्तन भइरहेको छ। सुरक्षित सूचना प्रविधिको प्रयोगबाट पारदर्शी एवम् प्रभावकारी सार्वजनिक सेवा व्यवस्थापनको अपेक्षा गरिएको छ। सूचना प्रविधिको निरन्तर विकास, बढ्दो प्रयोग एवम् गतिशीलतासँगै सूचना प्रविधि प्रणालीमाथिको अनधिकृत पहुँचको समस्या दिनानुदिन बढ्दै गइरहेको छ। राज्य व्यवस्थाको सञ्चालन, विकासको व्यवस्थापन,

सार्वजनिक सेवा प्रवाह तथा जनताका दैनिक क्रियाकलापहरू सूचना प्रविधिमा निर्भर हुँदै गइरहेको अवस्थामा सूचना प्रविधि प्रणालीलाई थप भरपर्दो र सुरक्षित बनाई यसको प्रयोगमार्फत हुने सेवा प्रवाहमाथि जनताको विश्वास बढाउन आवश्यक देखिएको छ। राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रियस्तरबाट सूचना प्रविधि प्रणालीमाथि भइरहेका साइबर आक्रमणको प्रतिरक्षा सुनिश्चित गर्नुपर्ने भएको छ। नागरिक अधिकारका विश्वव्यापी मान्यता, नेपालको संविधान प्रदत्त मौलिक हकप्रतिको प्रतिबद्धतासमेतलाई कार्यान्वयन गर्न राष्ट्रिय साइबर सुरक्षा नीति आवश्यक छ। यस सन्दर्भमा सूचना प्रविधि प्रणालीमा साइबर आक्रमणबाट हुन सक्ने क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्न र भविष्यमा हुन सक्ने आक्रमणहरूबाट सुरक्षित रहन साइबर सुरक्षासम्बन्धी राष्ट्रिय नीति राष्ट्रिय साइबर सुरक्षा नीति, २०८० प्राधिकरणबाट तयार गरी नेपाल सरकारलाई सिफारिस गरिएकोमा उक्त नीति तर्जुमा भएको छ।

सेवा प्रवाह सम्बन्धि कार्यहरू :

२.१. अनुमतिपत्र जारी/नविकरण/संशोधन/खारेजी सम्बन्धमा:

दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा १३ ले निर्दिष्ट गरेका प्राधिकरणका काम कर्तव्य र अधिकारहरू मध्येको एक प्रमुख कार्य अनुमतिपत्र व्यवस्थापन रहेको छ। प्राधिकरणबाट आ.व. २०८०/८१मा सेवा प्रदायकहरूलाई जारी भएका अनुमतिपत्र, नविकरण भएका अनुमतिपत्र, संशोधन भएका अनुमतिपत्र तथा खारेज भएका अनुमतिपत्रहरूको विवरणहरू अनुसूची ५ देखी अनुसूची ९ मा उल्लेख गरिएको छ।

२.२. विदेशी विनिमय सुविधा सम्बन्धमा:

दूरसञ्चार ऐन, २०५३को दफा ३५ ले अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिलाई विदेशी विनिमय सुविधा प्राप्त गर्ने व्यवस्था गरेको छ। उक्त सुविधा अन्तर्गत दूरसंचार सेवा संचालन गर्न अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिलाई आवश्यक उपकरणहरू विदेशबाट आयात गर्नु पर्ने भएमा त्यसको लागि आवश्यक विदेशी मुद्रा नेपाल

सरकारले प्रचलित दरभाउमा उपलब्ध गराउने व्यवस्था भए बमोजिम प्राधिकरणबाट आ.व. २०८०/८१ मा दूरसञ्चार सेवा सञ्चालन गर्न अनुमतिपत्र प्राप्त विभिन्न सेवा प्रदायकहरूले आयात गरेका उपकरणहरूको लागि रु. ७१ करोड ९६ लाख ७२ हजार ७८७ रुपैया र ४७ पैसा बराबरको विदेशी मुद्रा विनिमयको लागि नेपाल सरकारलाई सिफारिस गरिएको छ। साथै दूरसञ्चार सेवा संचालन गर्न अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले विदेशबाट आयात गरेको सेवाको भुक्तानी गर्न प्राधिकरणले रु. १ अर्ब १९ करोड ६० लाख ८२ हजार ८८ रुपैया र ६६ पैसा मात्र विदेशी विनिमय सुविधाको लागि नेपाल सरकारलाई सिफारिस गरेको छ।

- २.३. दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा १३ (च) बमोजिम दूरसञ्चार सेवा र दूरसञ्चार सम्बन्धी यन्त्र तथा उपकरणहरूको स्तर तोक्ने, गुणस्तर निर्धारण गर्ने तथा स्वीकृत गर्ने कार्य नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको एक प्रमुख कार्य हो। प्राधिकरणबाट यस अवधिमा Type Approval प्रदान गरिएका उपकरणहरू सम्बन्धी विवरणहरू अनुसूची १० उल्लेख गरिएको छ।
- २.४. दूरसञ्चार सेवा प्रदान गर्न प्राधिकरणबाट इजाजतपत्र प्राप्त सेवा प्रदायकहरूले दूरसञ्चार सेवा गुणस्तर सम्बन्धी विनियमावली, २०७९ बमोजिम दूरसञ्चार सेवाको गुणस्तर कायम गरे/नगरेको सम्बन्धमा आ.व. २०८०/८१ मा २३ वटा स्थानहरूमा सेवा प्रदायकहरूले ड्राइभ टेष्ट गरी सो को प्रतिवेदन प्राप्त भएको छ।
- २.५. दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा ६ र दूरसञ्चार नियमावली, २०५४ को नियम २२ र २४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी प्राधिकरणबाट अनुमतिपत्र प्राप्त सेवाप्रदायकहरूले सञ्चालन गरेको सेवाको सम्बन्धमा प्राधिकरण समक्ष उजुरी गरेमा प्राधिकरणले उजुरी उपर छानबिन गरी सुनुवाइ गर्ने व्यवस्था रहेको छ। सोही व्यवस्था अनुसार प्राधिकरणमा आ.व. २०८०/८१ मा जम्मा ३०५ वटा गुनासाहरू प्राप्त भएकोमा सम्पूर्ण गुनासाहरूलाई सम्बोधन गरिएको छ। जसमध्ये Voice सेवाप्रदायकसँग

सम्बन्धित ६० वटा गुनासोहरू रहेका छन् भने इन्टरनेट सेवाप्रदायकसँग सम्बन्धित २४५ वटा गुनासोहरू प्राप्त भएका छन्। यस अवधिमा प्राप्त गुनासोहरू मध्ये सबै भन्दा धेरै गुनासो क्लासिक टेक प्रा.लि.को रहेको छ (२४.१६%) भने सबै भन्दा कम गुनासो सजिलो नेट प्रा.लि. को रहेको छ(०.६७%)। त्यसै गरी प्राप्त गुनासोहरूलाई गुनासो प्रकृतीको आधारमा हेर्दा अधिकांस गुनासोहरू इन्टरनेट नचलेको,इन्टरनेटको स्पीड घटवढ,बिलिंग सम्बन्धि, नेटवर्क समस्या लगायतका रहेका छन्। प्राधिकरणमा प्राप्त सबै गुनासोहरूको संक्षिप्त विवरण अनुसूची-११ मा उल्लेख गरिएको छ।

निरीक्षण तथा जाँचबुझ सम्बन्धि प्रमुख कार्यहरू:

क. दूरसञ्चार अपराध सम्बन्धमा

१. वादी नेपाल सरकार प्रतिवादी भारतीय नागरिक शान मोहम्मद समेत भएको दूरसञ्चार ऐन अन्तर्गतको दूरसञ्चार हानी नोकसानी मुद्दाका सम्बन्धमा अन्तर्राष्ट्रिय आगमन VoIP Call Bypass सँग सम्बन्धित अध्ययन अनुसन्धान गरी बिगो सहितको प्रतिवेदन श्री जिल्ला प्रहरी कार्यालय, अपराध अनुसन्धान तथा कारवाही शाखा, भिमदत्तनगर, कञ्चनपुरमा पठाइएको।
२. वादी नेपाल सरकार प्रतिवादी चिनियाँ नागरिक Zhao Jiangpeng समेत भएको दूरसञ्चार ऐन अन्तर्गतको दूरसञ्चार हानी नोकसानी मुद्दाको सम्बन्धमा अन्तर्राष्ट्रिय आगमन SMS Bypass सँग सम्बन्धित अध्ययन अनुसन्धान गरी बिगो सहितको प्रतिवेदन श्री नेपाल प्रहरी प्रधान कार्यालय, केन्द्रीय अनुसन्धान ब्यूरोमा पठाइएको।
३. वादी नेपाल सरकार प्रतिवादी भारतीय नागरिक गुल्जार अहमद समेत भएको दूरसञ्चार ऐन अन्तर्गतको दूरसञ्चार हानी नोकसानी मुद्दाका सम्बन्धमा अन्तर्राष्ट्रिय आगमन VoIP Call Bypass सँग सम्बन्धित अध्ययन अनुसन्धान गरी बिगो सहितको प्रतिवेदन श्री नेपाल प्रहरी प्रधान कार्यालय, केन्द्रीय अनुसन्धान ब्यूरोमा पठाइएको।

४. वादी नेपाल सरकार प्रतिवादी भारतीय नागरिक ईमरान अहमद समेत भएको दूरसञ्चार ऐन अन्तर्गतको दूरसञ्चार हानी नोक्सानी मुद्दाका सम्बन्धमा अन्तर्राष्ट्रिय आगमन SMS Bypass सँग सम्बन्धित अध्ययन अनुसन्धान गरी बिगो सहितको प्रतिवेदन श्री नेपाल प्रहरी प्रधान कार्यालय, केन्द्रीय अनुसन्धान ब्यूरोमा पठाइएको।

ख. फ्रिक्वेन्सी अनुगमन सम्बन्धमा

१. प्राधिकरणबाट पूर्व स्वीकृत Everest Link Pvt. Ltd. को माइक्रोवेभ लिंक फ्रिक्वेन्सी सम्बन्धमा निरीक्षण तथा जाँचवुझ गरिएको।
२. नेपाल दूरसंचार कम्पनी लिमिटेडको IPCDMA Shutdown सम्बन्धमा निरीक्षण तथा जाँचवुझ गरिएको।
३. नेपाल दूरसंचार कम्पनी लिमिटेडको 800 MHz व्याण्डमा Frequency प्रयोगको अवस्थाका सम्बन्धमा निरीक्षण तथा जाँचवुझ गरिएको।
४. विभिन्न व्याण्डहरूमा Frequency प्रयोगको अवस्था सम्बन्धमा निरीक्षण तथा जाँचवुझ गरिएको।
५. सेवा प्रदायकहरूबाट संचालित Wi-Fi Hotspots को अध्यावधिक विवरण प्राप्त गर्न निरीक्षण तथा जाँचवुझ गरिएको।
६. श्री एनसेल आजियाटा लिमिटेडले प्राधिकरणबाट पूर्व स्वीकृति लिएका ८२ वटा माइक्रोवेभ लिंकहरू रद्द गर्नको लागि पेश गरेको निवेदनका सम्बन्धमा निरीक्षण तथा जाँचवुझ गरिएको।

ग. साइबर सुरक्षा सम्बन्धमा

१. Cyber Security Byelaw, 2020 को विनियम ५५ तथा ५७(४) बमोजिम यस प्राधिकरणबाट अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाहरूको IS Audit तथा Cloud Audit गर्न आ. व. २०८०/८१ को लागि IS तथा Cloud Auditor हरु छनौट गर्न सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गरी, प्राप्त आवेदनहरूको मूल्याङ्कन गरी सो को Standing List/Roster (सूची) तयार भएको।

२. Cyber Security Byelaw, 2020 कार्यान्वयनमा गर्ने तथा सो को अनुपालन गर्ने सन्दर्भमा दूरसंचार सेवा प्रदायकहरूका कुनै समस्याहरू र संशोधन गर्नुपर्ने कुनै विषयहरू भएमा सल्लाह सुझावका लागि प्राधिकरणमा लेखी पठाउन सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गरी राय सुझाव संकलन गरिएको ।
३. नेपाल प्रहरी प्रधान कार्यालय, साईबर व्यूरो (अपराध अनुसन्धान तथा अभियोजन शाखा) लगायतका निकायबाट टिकटक आइडिहरूबाट Bullying/Harassment का गतिविधिहरू भएको कारणले उक्त टिकटक आइडीहरूबाट पोष्ट भएका भिडियो तथा टिकटक आइडी सामाजिक संजालबाट हटाउन अनुरोध भएको सन्दर्भमा TikTok ले प्राधिकरणलाई उपलब्ध गराएको Dedicated Reporting Channel "Trust & Safety Enforcement Tool (TSET)" प्रयोग गरी मार्फत TikTok Pte. Ltd. सँग समन्वय गरी उक्त टिकटक आइडीहरूबाट पोष्ट भएका भिडियो सामाजिक सञ्जालबाट हटाइएको तथा टिकटक आइडीहरू बन्द गरिएको ।
४. TikTok Pte. Ltd. ले नेपालमा पहिलो पटक आयोजना गरेको "Safety Summit" कार्यक्रम 5th October 2023 मा Soaltee Hotel, Kathmandu मा प्राधिकरण र TikTok Pte Ltd., Singapore बिच Digital Community को लागि Video तथा Infographics Content को माध्यमबाट Online Safety सम्बन्धी चेतनामुलक कार्यहरू गर्ने उद्देश्यका साथ Memorandum of Understanding (MoU) गरिएको ।
५. Cyber Security Byelaw 2020 को विनियम ५३ बमोजिम अनुमतिपत्र प्राप्त सेवा प्रदायकहरूले प्रत्येक ६ महिनामा Internal security audit team बाट Network / System / Critical infrastructure audit गरि उक्त security audit report प्राधिकरणलाई पेश गर्नु पर्ने र विनियम 55 र 57(iv) बमोजिम अनुमतिपत्र प्राप्त सेवा प्रदायकहरूले वार्षिक रूपमा प्राधिकरणले सुचीकृत गरेका IS Auditors र Cloud auditors बाट audit गराई Information System (IS) Audit र Cloud Security(CS) Audit प्रतिवेदन तयार गरि प्राधिकरणलाई पेश गर्नु पर्ने व्यवस्था बमोजिम आ.व. २०७९/८० मा Information System (IS) Audit

र Cloud Security(CS) Audit सम्पन्न गरेका सेवा प्रदायकहरुको सूची प्राधिकरणको वेबसाइटमा प्रकाशन गरिएको ।

६. Cyber Security Byelaw, 2020 बमोजिम यस आ.व.मा निम्न सेवा प्रदायकबाट प्राधिकरणमा प्राप्त भएका Internal/External Audit Report अध्ययन गरी सुधारका लागि निर्देशन दिइएको ।

a. Subisu Cable Net Pvt. Ltd.

b. Ncell Axiata Limited

c. Sky Broadband Pvt. Ltd.

d. Oasis Broadband Internet Pvt. Ltd.

घ. विदेशी मुद्रा सिफारिश सम्बन्धी अनुगमन निरीक्षण

१. सिजी कम्युनिकेशन्स लिमिटेड र M/S Bharti International (Singapore) Pte. Ltd) बीचको सम्झौता बमोजिमको सेवा प्राप्त भए/नभएको सम्बन्धमा निरीक्षण तथा जाँचवुझ गरिएको ।

२. एनसेल आजियाटा लिमिटेड ले गरेको Support and Maintenance Service Agreement (For the Maintenance Support of KPMG Lease Portfolio Manager (KPML) and Functional Support)सम्झौता सम्बन्धि निरीक्षण तथा जाँचवुझ गरिएको ।

३. एनसेल आजियाटा लिमिटेड को अन्तर्राष्ट्रिय इन्टरनेट व्याण्डवीथ(M/S Tata Communications International Pte.) को निरीक्षण तथा जाँचवुझ गरिएको ।

४. नेपाल डिजिटल सर्भिस प्रा.लि., काठमाडौं र M/S Lightstorm Asia Pte. Ltd, Singapore बीच 09/11/2023 मा IPT Services को लागि भएको सम्झौता बमोजिम सेवा प्राप्त भए/नभएको सम्बन्धमा अन्तर्राष्ट्रिय इन्टरनेट व्याण्डवीथको निरीक्षण तथा जाँचवुझ गरिएको ।

५. एनसेल आजियाटा लिमिटेड M/S PELATRO PLC, United Kingdom बीच Campaign Management अन्तर्गत Managed Solution for Campaign Management Solution (mViVa) including Business

and IT support & Related Services को लागि भएको सम्झौता बमोजिमको सेवा प्राप्त गरे/नगरेको सम्बन्धमा निरीक्षण तथा जाँचवुझ गरिएको ।

६. श्री एनसेल आजियाटा लिमिटेड र M/S Mobileum Inc., USA बीच Support and Maintenance for the Roaming Dashboard Solution" को लागि भएको सम्झौता बमोजिमको Maintenance and Support सेवा एनसेल आजियाटा लिमिटेडले प्राप्त गरे/नगरेको सम्बन्धमा निरीक्षण तथा जाँचवुझ गरिएको ।

७. श्री नेपाल डिजिटल सर्भिस प्रा.लि. र M/S Bharti International (Singapore) Pte. Ltd बीच भएको सम्झौता बमोजिमको इन्टरनेट व्याण्डवीथ सेवा M/S Bharti International (Singapore) Pte. Ltd बाट प्राप्त गरे/नगरेको सम्बन्धमा निरीक्षण तथा जाँचवुझ गरिएको ।

८. श्री सिजी कम्युनिकेशनस् लिमिटेड र Bypass Network Services Limited बीच भएको सम्झौता अनुसार Buddy Guard Full Stack Right to use Network Level Filtering License को लागि भएको सम्झौता बमोजिमको सेवा प्राप्त गरे/नगरेको सम्बन्धमा निरीक्षण तथा जाँचवुझ गरिएको ।

९. श्री एनसेल आजियाटा लिमिटेड र M/S TATA Communications Limited बीच Interconnection and Peering services को लागि भएको सम्झौता बमोजिम उक्त Telecom Service सेवा प्राप्त गरे/नगरेको सम्बन्धमा निरीक्षण तथा जाँचवुझ गरिएको ।

१०. श्री एनसेल आजियाटा लिमिटेड र M/S ADA DIGITAL SINGAPORE PTE LTD, SINGAPORE बीच भएको सम्झौता बमोजिमको सेवा प्राप्त गरे/नगरेको सम्बन्धमा निरीक्षण तथा जाँचवुझ गरिएको ।

११. श्री एनसेल आजियाटा लिमिटेडले अन्तर्राष्ट्रिय सेवा प्रदायकबाट लिएको International Private Leased Circuit (IPLC) सेवा को सन्दर्भमा निरीक्षण तथा जाँचवुझ गरिएको ।

सेवा प्रवाह अनुगमन सम्बन्धि कार्यहरू

१. प्राधिकरणबाट इन्टरनेट (इमेल सहित) सेवा र नेटवर्क सेवा सञ्चालन गर्न अनुमतिपत्र प्राप्त निम्नानुसार इन्टरनेट (इमेल सहित) सेवा प्रदायक संस्थाहरूले उक्त अनुमतिपत्रको शर्तको पालना गरी सेवा संचालन गरे/नगरेको सम्बन्धमा निरीक्षण तथा जाँचवुझ गरिएको।

१. Broadlink network and Communications Limited, Sanepa, Lalitpur
२. Bihunkot Internet Pvt. Ltd., Kathekhola-6, Baglung
३. Kalika Net Pvt.Ltd., Chapakot Municipality-09, Syangja
४. Syangja Media Pvt. Ltd., Galyang Municipality-3, Syangja
५. Waling Internet Pvt. Ltd., Waling Municipality-08, Waling, Syangja
६. Beni Communication Pvt.Ltd., Beni Municipality-08, Myagdi
७. Clean Network Pvt. Ltd., Lahan Municipality-06, Siraha
८. Janaki Net Link Pvt. Ltd., JanakpurDham Sub-Metropolitan City-09, Dhanusha.
९. Limpid I.C.T. Solution Pvt. Ltd., JanakpurDham Sub-Metropolitan City-14, Dhanusha.
१०. Sustainable Networks Pvt.Ltd., Pulchowk, Lalitpur
११. Japan Nepal Information Communication Technology Pvt. Ltd., Thankot-08, Kathmandu

२. नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्को मिति २०८०/०७/२७ गतेको बैठकबाट “सामाजिक संजालको रूपमा प्रयोग भइरहेको टिकटकका माध्यमबाट सामाजिक सदभाव एवम् सामाजिक वातावरणमा नकारात्मक असर परिरहेकोले नेपालमा टिकटकको प्रयोगमा तत्काल रोक लगाउने” भनी भएको निर्णय कार्यान्वयन गर्न दूरसञ्चार सेवा प्रदायकहरूलाई निर्देशन दिइएको र उक्त निर्देशनको पालना नगर्ने सेवा प्रदायकहरू WorldLink Communications Ltd., Websurfer Nepal Communication System Pvt. Ltd., Access World Tech Pvt. Ltd र Broadlink Network & Communication Limited लाई दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा ४७(२) बमोजिम कारवाही गरिएको।

३. काठमाडौं उपत्यका र मधेश प्रदेशमा विभिन्न सेवा प्रदायकको नेटवर्कमा TikTok चले/नचलेको सम्बन्धमा निरीक्षण तथा जाँचवुझ गरिएको।

४. नेटवर्क सेवा प्रदायकहरूको नेटवर्कमा भारतीय अपस्ट्रिम सेवा प्रदायक भारती एयरटेलबाट इन्टरनेट काटिएको भन्ने सम्बन्धमा निरीक्षण तथा जाँचबुझ गरिएको ।

अन्य कार्यहरू

१. Kacific Broadband Internet Group को नामबाट छिटो र भरपर्दो स्याटेलाइट ब्रोडव्याण्ड अब नेपालभरी सबैतिर भनि सामाजिक संजालमा विज्ञापन भएको पाइएको तर प्राधिकरणबाट Kacific Broadband Internet Group लाई इन्टरनेट सेवा संचालन गर्ने अनुमतिपत्र प्रदान गरेको नदेखिएको सन्दर्भमा निरीक्षण तथा जाँचबुझ भई प्रतिवेदन प्राप्त भएको र सम्बन्धित सेवा प्रदायकहरूबाट स्पष्टिकरणहरू समेत प्राप्त भएकोमा Kacific Broadband Internet Group को बयान र स्पष्टिकरणमा एक रूपता नदेखिएकोले उपरोक्त विषयमा थप निरीक्षण तथा जाँचबुझ गरी हालसम्म प्राप्त जानकारीहरू र अवस्था समेतको अध्ययन, निरीक्षण तथा जाँचबुझ गरिएको ।
२. अनलाईन पोर्टलमा "१५० रूपैयाँमा इन्टरनेट बेचन थाले अग्रहरी .... " भन्ने शिर्षकको समाचारमा सुपर भिजन नेटवर्कले ५० एमबीपीएसको इन्टरनेट मासिक १५० रूपैयाँमा नै वितरण सुरु गरेको.... , उल्लेख भएको, त्यस्तै "१५० रूपैयाँमा इन्टरनेट बेचन थाले अग्रहरी — भन्छन् नेपालमा चलिरहेको लुटको जालो च्यात्दैछु" भन्ने शिर्षकमा समाचार/लेख प्रकाशन भएको सन्दर्भमा प्राधिकरणबाट इन्टरनेट सेवा सञ्चालनको लागि सुपर भिजन नेटवर्क, नेपालगञ्ज बाँकेले अनुमतिपत्र प्राप्त नगरी गैरकानूनी रूपमा इन्टरनेट सेवा सञ्चालन गरेको सम्बन्धमा प्रा.लि.को नेपालगञ्ज - ४, सेतुबिक चोक, न्यूरोडस्थित कम्पनीको कार्यालयमा गई निरीक्षण तथा जाँचबुझ गरिएको ।
३. प्राधिकरणबाट अनुमतिपत्र प्राप्त सेवा प्रदायक कम्पनी श्री एनसेल आजियाटा लिमिटेडका सिमकार्डहरू अस्वभाविक रूपमा प्रयोग भएको पाइएको सम्बन्धमा गैरकानूनी रूपमा अन्तर्राष्ट्रिय आगमन कल

बाईपास र SMS बाईपास गर्ने कार्यमा एनसेल आजियाटा लिमिटेडका धेरै सिम कार्डहरु बरामद भएको, एकै व्यक्ति/संस्था/कम्पनीको को नाममा प्राधिकरणको निर्देशन विपरित धेरै संख्यामा सिमकार्डहरु वितरण भएको पाइएको सन्दर्भमा त्यस्ता सिमकार्डहरु के कसरी बिक्री वितरण गरिएको, कुन कुन Point of Sale (POS), कुन कुन Dealer/Distributor मार्फत सिमकार्ड बिक्री वितरण गरिएको, ग्राहकलाई रित पूर्वक फारम भराई र रुजु गरी सिमकार्ड बिक्री वितरण गरे/नगरेको, Pre activated SIM issue भए /नभएको, सिमकार्ड बिक्री वितरण गर्दा सेवा प्रदायक र सेवा प्रदायकका प्रतिनिधिले प्राधिकरणबाट जारी गरिएको निर्देशन, ऐन, नियम, विनियम बमोजिम कार्य गरे/नगरेको र सो कार्यमा को कसले आफ्नो जिम्मेवारी पुरा नगरेको लगायतका विषयहरुमा अध्ययन, अनुसन्धान एवम् छानबिन गरी गरिएको ।

४. काठमाडौं उपत्यका अपराध अनुसन्धान कार्यालय, पिलर-५ बाट नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडलाई अनाधिकृत व्यक्तिले निज सेवा प्रदायकबाट सिमकार्ड निकाली बैंक खातामा पहुँच पुगाई ठगी गरेको सम्बन्धमा CCTV Footage लगायतका विषयसँग सम्बन्धित विवरण माग गरेकोमा निजले काठमाडौं उपत्यका अपराध अनुसन्धान कार्यालयलाई माग गरिएको विवरण उपलब्ध नगराएको र SIM Card बिक्री वितरण गर्ने विषयमा नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडले प्राधिकरणबाट समय समयमा जारी गरिएका निर्देशनहरु पालना गरे/नगरेको, रितपूर्वक फाराम भरे/नभरेको, ग्राहकको परिचय खुल्ने सक्कल परिचय पत्र रुजु गर्ने लगायतका विषयहरु/ निर्देशनहरु नेपाल टेलिकमले पालना गरे/नगरेको सम्बन्धमा अध्ययन/अनुसन्धान, निरीक्षण तथा जाँचबुझ गरिएको ।

५. आ.व. २०८०/८१ मा जनशक्ति विकास, जनचेतना अभिवृद्धि तथा सुसूचित गर्न गरिएका प्रयासहरु निम्नानुसार रहेको छः

५.१ जनशक्ति विकास सम्बन्धी कार्यहरु

- प्राधिकरणमा कार्यरत कर्मचारीहरूको क्षमता विकासको लागि विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गोष्ठी, सेमिनार तथा बैठकहरूमा कर्मचारीहरूलाई सहभागी गराइएको छ । प्राधिकरणका पदाधिकारी लगायत विभिन्न तहका कर्मचारीहरू सहभागी भएका अन्तर्राष्ट्रिय गोष्ठी, सेमिनार, बैठक/सम्मेलनको विवरण निम्नानुसार रहेको छ ।

Name of the Program	Country /City	No. of Participants
6th Meeting of the APT Conference Preparatory Group for WRC 23	Brisbane, Australia	2 जना
MRSMS सम्बन्धि System Overview, Spectrum Monitoring Functions, System Maintance, Hand on Sessions र Field Exercises	California, USA	5 जना
IPV6 deployment, Network Operations & Security, Internet Number Policy, Routing Security, Internet Cooperation	Kyoto, Japan	3 जना
APT Symposium 2023 on Inclusive Connectivity & Regional Development Forum for Asia- Pcific (RDF-ASP)	Bangkok, Thailand	5 जना
Meeting of the SATRC Working Group on Spectrum	Colombo, Srilanka	1 जना
24th Meeting of South Asian Telecommunication Regulators' Council (SATRC -24)	Dhaka, Bangaldesh	2 जना
World Radio Conference 2023 (WRC-23)	Dubai, UAE	12 जना
Factory Inspection	China	2 जना
GSMA Ministerial Programme 2024	Barcelona, Spain	1 जना
Conectivity Workshop	Colombo, Srilanka	2 जना

५.२ जनचेतना अभिवृद्धि सम्बन्धी कार्यहरू:

- नेपाल टेलिभिजनसंग वार्षिक सम्झौता गरी वर्षभरि नै प्राधिकरणबाट उपभोक्ता सचेतना सम्बन्धी सन्देश प्रसारण गरिदै आएको।
- विभिन्न साप्ताहिक, पाक्षिक, मासिक पत्रपत्रिका तथा अनलाइन मिडियाहरूमा प्राधिकरणबाट उपभोक्ता सचेतना सम्बन्धी सूचनाहरू नियमित रूपमा प्रकाशन गरी उपभोक्ताहरूलाई सुसूचित गराउँदै आएको।
- दूरसञ्चार सेवाका विविध पक्षहरूका सम्बन्धमा सरोकारवालाहरूको उपस्थितिमा हेटौडामा अन्तरक्रिया कार्यक्रम गरिएको।
- ग्रामीण दूरसञ्चार बिकाश कोषद्वारा संचालित आयोजनाहरूको प्रगति विवरण हरेक महिना सार्वजनिक गर्ने गरिएको तथा उक्त परियोजनाहरूको Impact Assessment गर्न विभिन्न स्थानहरूमा अन्तरक्रिया कार्यक्रम गरिएको।

६. नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण एक अर्धन्यायिक निकाय समेत रहेको र दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा १६, ३९ वा ४७ अनुसार कारवाही हुन सक्ने उजुरी वा निवेदनको किनारा प्राधिकरणले गर्ने कानूनी व्यवस्था रहेको छ। यसलाई कार्यान्वयन गर्न प्राधिकरणबाट नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण - उजुरी कारवाही सम्बन्धी कार्यविधि विनियमावली, २०६८ बनाई लागू गरिएको छ। प्राधिकरणका विरुद्ध अदालतमा परेका उजुरी/मुद्दाहरूको विस्तृत विवरण अनुसूची १२ मा उल्लेख गरिएको छ भने यस अवधिमा अदालतबाट फैसला भएका उजुरी/मुद्दाहरूको विस्तृत विवरण अनुसूची १३ मा उल्लेख गरिएको छ।

७. दूरसञ्चार ऐन २०५३ को दफा ३२ मा भएको अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले तोकिए बमोजिमको रोयल्टी नेपाल सरकारलाई बुझाउनु पर्ने प्रावधान बमोजिम अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा प्राप्त गरेको वार्षिक आयको ४ प्रतिशतले हुने रकम रु. ३ अर्ब ४० करोड

१२ लाख ४२ हजार २५३ रुपैया र ३५ पैसा मात्र सेवा प्रदायकहरूबाट यस अवधिमा नेपाल सरकारको राजस्व खातामा दाखिला भएको छ। आ.व. २०७९/८० को वार्षिक आयको आधारमा आ.व.२०८०/८१ मा सेवा प्रदायकहरूले नेपाल सरकारको राजस्व खातामा दाखिला गरेको रोयल्टीको विस्तृत विवरण अनुसूची १४ मा उल्लेख गरिएको छ।

८. दूरसञ्चार ऐन २०५३ को दफा ३०(४) बमोजिम ग्रामीण क्षेत्रमा दूरसंचार सेवाको विकास, विस्तार र संचालनका लागि प्राधिकरणले खडा गरेको ग्रामिण दूरसञ्चार विकास कोषमा अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले प्राप्त गरेको वार्षिक आयको प्राधिकरणले तोके बमोजिमको रकम प्रत्येक वर्ष सो कोषमा जम्मा गर्नु पर्ने प्रावधान बमोजिम अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा प्राप्त गरेको वार्षिक आयको २ प्रतिशतले हुने रकम रु. १ अर्ब ७४ करोड २६ लाख ६७ हजार ३८३ रुपैया र ०४ पैसा मात्र सेवा प्रदायकहरूबाट यस अवधिमा ग्रामिण दूरसञ्चार विकास कोषमा दाखिला भएको छ। आ.व. २०७९/८० को वार्षिक आयको आधारमा आ.व.२०८०/८१ मा सेवा प्रदायकहरूबाट प्राप्त भएको ग्रामिण दूरसञ्चार विकास कोष आयको विस्तृत विवरण अनुसूची १५ मा उल्लेख गरिएको छ।

९. दूरसञ्चार सेवामा प्रयोग हुने फ्रिक्वेन्सीहरू प्रयोग गरेबापत विभिन्न सेवाप्रदायकहरूबाट रु.३,५०,९९,०१,४८०.३२/(अक्षरुपी तीन अर्ब पचास करोड उनान्सय लाख एक हजार चार सय असी रुपैया बत्तीस पैसा) रकम नेपाल सरकारको राजस्व खातामा दाखिला भएको छ। यस सम्बन्धमा विस्तृत विवरण अनुसूची १६ मा उल्लेख गरिएको छ।

२.५. बेरुजू फछ्यौट सम्बन्धी विवरण:

प्राधिकरणबाट असुल उपर गर्नुपर्ने प्रकृतिका बेरुजुहरु मध्ये आ.व. २०८०/८१ मा नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडको अनुमतिपत्र/नविकरण दस्तुर वापतको रु.२० अर्ब असुल गरिएको छ। सैद्धान्तिक तथा नियमित गर्नुपर्ने बेरुजू फछ्यौट गर्ने कार्य नियमित रूपमा हुदै आएको छ।

२.६. अवसर र चुनौतीहरू

सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा भएको द्रुत विकासबाट यस क्षेत्रमा आएको बहुआयामिक स्थितिले गर्दा यस क्षेत्रको नियमन थप चुनौतीपूर्ण बनेको छ। दूरसञ्चार क्षेत्रमा भएको विकासले सृजना गरेको अवसरको सदुपयोग गर्दै अधिकतम लाभ लिन सक्नु पर्दछ जसका लागि विद्यमान नीति तथा कानूनहरूलाई परिवर्तित सन्दर्भ अनुकूल हुने गरी अद्यावधिक गर्नु आवश्यक रहेको छ। विश्वव्यापीस्तरमा दूरसञ्चार प्रविधिमा भएको विकासलाई अनुकरण गर्दै नेपाल राज्यभर दूरसञ्चार सेवालाई सर्भिसुलभ र गुणस्तरीय बनाई आम उपभोक्ताहरूले प्रतिस्पर्धी मूल्यमा सेवा उपयोग गर्न पाउने गरी यस क्षेत्रको विकास र विस्तार गर्नु चुनौतीपूर्ण रहेको छ। प्राधिकरण सामु विद्यमान अवस्थामा देखिएका प्रमुख चुनौतीहरू निम्नानुसार रहेका छन्।

१. अन्तर्राष्ट्रिय दूरसञ्चार संघ ITU, APT, SATRC आदि लगायतका संस्थाहरूले विभिन्न समयमा गरेका सम्मेलनबाट पारित रणनीतिक कार्ययोजनाहरू नेपालमा पनि लागु गर्ने व्यवस्था लागु गर्न नसकिनु। नेपालले दूरसञ्चार क्षेत्रको विकासमा अन्तर्राष्ट्रिय समूदायसंग गरेका प्रतिबद्धताहरू कार्यान्वयन भए/नभएको पुनः मूल्याङ्कन गरी कार्यान्वयनको लागि पहल गर्न।
२. नेपालमा मोबाइल सेवाको विस्तार हुनुपर्व आएको नेपाल दूरसञ्चार ऐन, २०५३ बाट सृजित वर्तमान सूचना प्रविधिको विकासका कारण अवसर र चुनौतीको सामना गर्न दूरसञ्चार ऐनमा समसामयिक सुधार गर्न।

३. सूचना तथा सञ्चार प्रविधि क्षेत्रमा साइबर सुरक्षा (Cyber Security) सम्बन्धी कानूनको आवश्यकता बढ्दै गएको सन्दर्भमा साइबर सुरक्षा (Cyber Security) सम्बन्धी ऐन, नियम निर्माण गरी प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न।
४. मोबाइल फोन तथा मोबाइल नेटवर्कको विस्तारसँगै कन्भरजेन्स (Convergence) लगायतका अवधारणालाई नीतिगत रूपमा सम्बोधन गर्न।
५. सामाजिक सञ्जाल मार्फत हुने गैरकानुनी तथा आपराधिक क्रियाकलाप प्रभावकारी रूपमा नियन्त्रण गर्न।
६. नेपालमा 5G को परीक्षणको तयारी हुँदै गर्दा सोको लागि आवश्यक नीतिगत तथा पूर्वाधारको विकासमा सहयोग गर्ने।
७. डिजिटल नेपालको अवधारणालाई कार्यान्वयन गर्न पहिचान गरिएका प्रमुख ८ वटै क्षेत्रको समन्वयात्मक विकास गर्ने उद्देश्य अनुरूप सबै क्षेत्रको विकास गर्नु।
८. दूरसञ्चार पूर्वाधारमा भइरहेको अनावश्यक दोहोरो लगानीलाई न्यून गरी दूरसञ्चार सेवालाई सस्तो, सुलभ र सबै नागरिकको पहुँचयोग्य बनाउनको लागि ल्याइएको “ दूरसञ्चार पूर्वाधारको सहप्रयोग र सोको शुल्क निर्धारण सम्बन्धी विनियमावली, २०७८” अनुरूप सेवा प्रदायकहरूबीच समन्वय ल्याई दूरसञ्चार पूर्वाधारमा भइरहेको अनावश्यक दोहोरो लगानीलाई कम गर्न।
९. ब्रोडब्यान्ड नीतिले लिएको उद्देश्यअनुरूप ब्रोडब्यान्डलाई उत्पादकत्वसँग जोड्न, उच्चगतिको डाटा सेवा विस्तार गर्न, हाल उपलब्ध डाटाको गति बढाउन र यसलाई अझ सुलभ बनाउन यो क्षेत्रमा लाग्दै आएका विविध कर/शुल्क, फ्रिक्वेन्सी बाँडफाँडको प्रावधान, प्रविधि तटस्थता र कन्भर्जेन्स लगायतका विषयमा पुनरावलोकन गर्न।

१०. दूरसञ्चार पूर्वाधार निर्माणका क्रममा Right of Way (RoW) मा देखिएका समस्या अन्तर निकाय समन्वय (वन, सडक, विद्युत) गरी यथोचित समयमै समाधान गर्न।
११. दूरसञ्चार सेवाको अनुमतिपत्र प्रक्रिया, नियमनको दायरालाई अन्तर्राष्ट्रिय प्रचलन अनुरूपको बनाई दूरसञ्चार क्षेत्रको विकासमा अन्तर्राष्ट्रिय समूदायसँग गरेका प्रतिबद्धताहरू कार्यान्वयन गर्न।
१२. ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोषको प्रयोग गरी अप्टिकल फाइबरको सञ्जाल निर्माण कार्य तोकिएको समयमा सम्पन्न नहुनु जसले गर्दा प्राधिकरणको विश्वसनियतामा प्रश्न चिन्ह खडा भएकोले सो को जवाफ सरोकारवालालाई दिन।
१३. समान अवस्थामा सेवा प्रदायकहरूलाई समान तहमा प्रतिस्पर्धा गराउने र प्रतिस्पर्धा गर्न नसक्ने सेवा प्रदायकलाई Merger & Acquisition को माध्यमबाट Exit गर्ने अवसर प्रदान गरी दूरसञ्चार क्षेत्रमा स्वच्छ प्रतिस्पर्धाको वातावरण तयार गर्न।
१४. नेपालको दूरसञ्चार क्षेत्रमा भएको प्रतिस्पर्धालाई प्रोत्साहन गर्दै नयाँ-नयाँ प्रविधि र सेवालाई समावेश गर्न विद्यमान Tariff & Interconnection Guideline लाई अन्तर्राष्ट्रिय दूरसञ्चार सेवाको अन्तरआबद्धता शुल्क समेतलाई नियमनको दायराभित्र ल्याउने।
१५. नेपालको आफ्नै स्याटेलाइट स्थापना तथा Ground Station सञ्चालनमा ल्याउने।
१६. आर्थिक ऐनका माध्यमबाट दूरसञ्चार ऐन संशोधन हुँदा आगामी आ.व. देखि प्राधिकरणको वार्षिक कार्यक्रम सञ्चालन तथा बजेट निर्माणमा गतिरोध उत्पन्न हुने देखिएकोले यसलाई संसोधन गरी प्राधिकरणलाई स्वतन्त्र नियामक निकायको रूपमा क्रियाशिल बनाउनु आजको आवश्यकता मात्र नभई अनिवार्यता भएको छ।
१७. नेपालका सबै दूरसञ्चार सेवा प्रदायक तथा केवल अपरेटरहरूले आ-आफ्नै पूर्वाधार निर्माण गरिरहेका छन्। साझा प्रयोग हुन सक्ने यस्ता पूर्वाधारमा भैरहेको अनावश्यक दोहोरो

लगानी रोक्न पूर्वाधार निर्माण तथा सहप्रयोग सम्बन्धी कानूनमा यस क्षेत्रमा रहेको अनुत्पादक लगानी घट्ने र नव प्रवेशिको लागि व्यवसायिक आकर्षण समेत हुने गरी परिमार्जन गर्न आवश्यक छ ।

२.७. कार्यक्रम कार्यान्वयनमा देखिएका समस्या र समाधानका लागि गरिएका प्रयासहरू:

दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा ४५ बमोजिम प्राधिकरणले कार्य संचालन गर्नको लागि प्रत्येक आर्थिक वर्ष आफ्नो बजेट तयार गर्न लगाई स्वीकृत गर्नु पर्ने प्रावधान रहेको छ भने दूरसञ्चार नियमावली २०५३ को नियम ३४ (ग) बमोजिम प्राधिकरणले तयार गरेको वार्षिक कार्यक्रम मन्त्रालयको सहमति लिई प्राधिकरणबाट स्वीकृत गराई कार्यान्वयन गर्नुपर्ने प्रावधान रहेको छ। यस अवधिमा प्राधिकरणमा निहित विभिन्न आन्तरिक तथा बाह्य समस्याका कारण मन्त्रालयको सहमति प्राप्त भई प्राधिकरणबाट आ.व. २०८०/८१ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयनको अवस्था भएको पाइएको छैन। प्राधिकरणबाट आ.व. २०८०/८१ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन अपेक्षाकृत नहुनुका विभिन्न कारणहरू मध्ये प्राधिकरणको वार्षिक कार्यक्रम समयमै स्वीकृत नहुनु रहेको छ। प्राधिकरणका कामकारवाहीमा छानविन/अनुसन्धान गर्ने निकायहरूले यस अवधिमा प्राधिकरणबाट सञ्चालित परियोजनाहरूमा गरेको छानविन/अनुसन्धान/जाँचवुझ/मुद्दा दायर लगायतका गतिविधिले प्राधिकरणमा जनशक्ती व्यवस्थापनमा समस्या हुन गई कार्यक्रम कार्यान्वयनमा समस्या सिर्जना भएको छ। यस अवधिमा विभिन्न कारणले प्राधिकरणमा कार्यरत जनशक्तीलाई कार्यबोझ थपिन गई अपेक्षाकृत नतिजा हासिल हुन नसकेको देखिन्छ। कार्यक्रम कार्यान्वयनमा देखिएका समस्या समाधानको लागि मन्त्रालय स्तरीय विकास समस्या समाधान समितिमा प्राधिकरण सामु रहेका समस्याहरू प्रस्तुतिकरण गरिएको छ भने समस्याग्रस्त परियोजना कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धमा तटस्थ विज्ञ परामर्श सेवा लिइएको छ। परामर्शदाताहरूबाट प्राप्त तटस्थ विज्ञ परामर्श बमोजिम प्राधिकरणमा

हाल विद्यमान रहेका समस्या समाधान गर्न प्रयास गरिएको छ। आ.व. २०८१/८२ को प्रस्तावित वार्षिक कार्यक्रमबाट आ.व. २०८०/८१ मा स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमहरू मध्ये कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा समस्या सिर्जना गर्ने, कार्यक्रम कार्यान्वयनको लागि स्पष्ट कानूनी आधार नभएका वार्षिक कार्यक्रमहरू स्थगन समेत गरिएको छ।

परिच्छेद -३ राजस्व र आय

३.१. आन्तरिक आयको वर्गीकरण र प्राप्त रकम

दूरसञ्चार ऐन २०५३ को दफा ४४ बमोजिम प्राधिकरणको आफ्नो एउटा छुट्टै कोष हुने र सो कोषमा नेपाल सरकारबाट प्राप्त रकम, अनुमतिपत्र दस्तुर तथा त्यसको नवीकरण, संशोधन, बिक्री वा हक हस्तान्तरण दस्तुर बापत प्राप्त रकम, विदेशी सरकार वा संघ, संस्थाबाट अनुदान स्वरूप प्राप्त रकम र अन्य कुनै श्रोतबाट प्राप्त रकम प्राधिकरणको कोषका श्रोतहरू हुने व्यवस्था रहेको छ। यस अवधिमा प्राधिकरणको सञ्चालन आय रु. २४ अर्ब ११ करोड ८१ लाख २७ हजार रहेको छ। कुल संचालन आयमा ९९.२६ प्रतिशत हिस्सा अनुमतिपत्र दस्तुर तथा त्यसको नवीकरण, संशोधन, बिक्री वा हक हस्तान्तरण दस्तुर बापत प्राप्त रकमको रहेको छ। प्राधिकरण कोषमा रहेको रकमको व्याज आम्दानी पनि प्राधिकरणको आन्तरिक आयको अर्को श्रोत हो। आ.व. २०८०/८१ मा प्राधिकरणले रु. १७ करोड ५१ लाख ३५ हजार ब्याज आम्दानी गरेको छ। प्राधिकरणको आन्तरिक आयको वर्गीकरण र प्राप्त रकमको संक्षिप्त विवरण निम्नानुसार रहेको छ।

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण तर्फ			रु. हजारमा
शिर्षक	वार्षिक लक्ष्य	यस आ.व.मा संकलित आय	वित्तीय प्रगती
सञ्चालन आय	४२३८३९३	२४११८१२७	५६९%
अनुमतिपत्र दस्तुर	४१३०५७९	२३९४०४५६	५८०%
व्याज आम्दानी	१०४२९४	१७५१३५	१६८%
विविध	३५२०	२५३६	७२%
गैर-सञ्चालन आय			
बैदेशिक अनुदान सहयोग	०		
जम्मा	४२३८३९३	२४११८१२७	५६९.०४%

ग्रामिण दूरसञ्चार विकास कोष तर्फ			रु. हजारमा
शिर्षक	वार्षिक लक्ष्य	यस आ.व.मा संकलित आय	वित्तीय प्रगती
ग्रामिण दूरसञ्चार विकास कोष आय	२३३३४८८	१७४२६६७	७४.६८%
जरिवाना रकम	-	५९३०	-
व्याज आम्दानी	७३९४९३	५२०१०५	७०.३३%
जम्मा	३०७२९८१	२२६८७०३	७३.८३%

परिच्छेद -४ कर्मचारीको विवरण

४.१. प्राधिकरणमा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण

सि.न.	नाम थर	पद
१	भुपेन्द्र भण्डारी	अध्यक्ष
२	अर्जुन घिमिरे	निर्देशक
३	दिपेश आचार्य	निर्देशक
४	मिन प्रसाद अर्याल	निर्देशक
५	अम्बर स्थापित	निर्देशक
६	बिजय कुमार राय	निर्देशक
७	सन्तोष पौडेल	निर्देशक
८	डा.सुरेन्द्र लाल हाडा	निर्देशक
९	रेवती राम पन्थ	उप-निर्देशक
१०	सुन्दर प्याकुरेल	उप-निर्देशक
११	सुरेश बस्नेत	उप-निर्देशक
१२	रोजा किरण बासुकला	उप-निर्देशक
१३	अच्युतानन्द मिश्र	उप-निर्देशक
१४	हिरण्य प्रसाद बस्ताकोटी	उप-निर्देशक
१५	संदिप अधिकारी	उप-निर्देशक
१६	अन्जना देवकोटा खनाल	उप-निर्देशक
१७	डा.प्रदिप पौड्याल	उप-निर्देशक
१८	दिनेश मैनाली	उप-निर्देशक
१९	बिनोद चन्द्र श्रेष्ठ	उप-निर्देशक
२०	प्रतिमा घिमिरे	उप-निर्देशक
२१	झलक बहादुर थापा	उप-निर्देशक
२२	सुर्य प्रसाद लामिछाने	उप-निर्देशक
२३	सुनिल खतिवडा	सहायक निर्देशक
२४	सुनिता पाण्डे	सहायक निर्देशक
२५	बिजय कुमार राय यादव	सहायक निर्देशक

सि.न.	नाम थर	पद
२६	सागर कुमार भट्टराई	सहायक निर्देशक
२७	शिव लाल बसेल	सहायक निर्देशक
२८	सविता ज्ञवाली	सहायक निर्देशक
२९	प्रज्ञा ढुंगाना	सहायक निर्देशक
३०	पवित्रमणि दाहाल	सहायक निर्देशक
३१	शंकर प्रसाद शर्मा	सहायक निर्देशक
३२	निराजन कोइराला	सहायक निर्देशक
३३	सुगन शाक्य	सहायक निर्देशक
३४	सन्तोष राज तिमिल्सिना	सहायक निर्देशक
३५	प्रतिक्षा पौडेल	सहायक निर्देशक
३६	राधेश्याम योगल	सहायक निर्देशक
३७	ओम प्रकाश महतो	सहायक निर्देशक
३८	ज्योतिर्मा श्रेष्ठ	सहायक निर्देशक
३९	रन्जिता पौडेल	सहायक निर्देशक
४०	बब्ली कुमारी खड्का	सहायक निर्देशक
४१	सुरेन्द्र खत्री	सहायक निर्देशक
४२	रचिता आचार्य	सहायक निर्देशक
४३	राजेन्द्र थापा	सहायक निर्देशक
४४	राजु रिजाल	सहायक निर्देशक
४५	हस्त बहादुर शाही	सहायक निर्देशक
४६	लक्ष्मी देवी बस्याल	सहायक निर्देशक
४७	सरिता ज्ञवाली	सहायक निर्देशक
४८	कैलाश कार्की	सहायक निर्देशक
४९	कृष्ण बहादुर कार्की	सहायक निर्देशक
५०	सविना पुन	सहायक निर्देशक
५१	विवेक नाथ महासेठ	सहायक निर्देशक
५२	प्रतिक्षा बुढाथोकी	सहायक निर्देशक
५३	बुद्धि बहादुर दुरा	सहायक

सि.न.	नाम थर	पद
५४	सोनु के.सी.	सहायक
५५	करुणा सिलवाल	सहायक
५६	भेषराज पोखरेल	सहायक
५७	शिव राज जैशी	सहायक
५८	निरु कुमारी लेखक	सहायक
५९	राजेन्द्र बिक्रम शाही	सहायक
६०	सुसिला घिमिरे	सहायक
६१	ललितकला थापा	सहायक
६२	मनोज पौडेल	सहायक
६३	सुप्रभा खनाल	सहायक
६४	आलोक कुमार तिवारी	सहायक
६५	झिमा सुब्बा	सहायक
६६	धर्मेन्द्र मेहता	सहायक
६७	अम्बिका घर्ति	सहायक

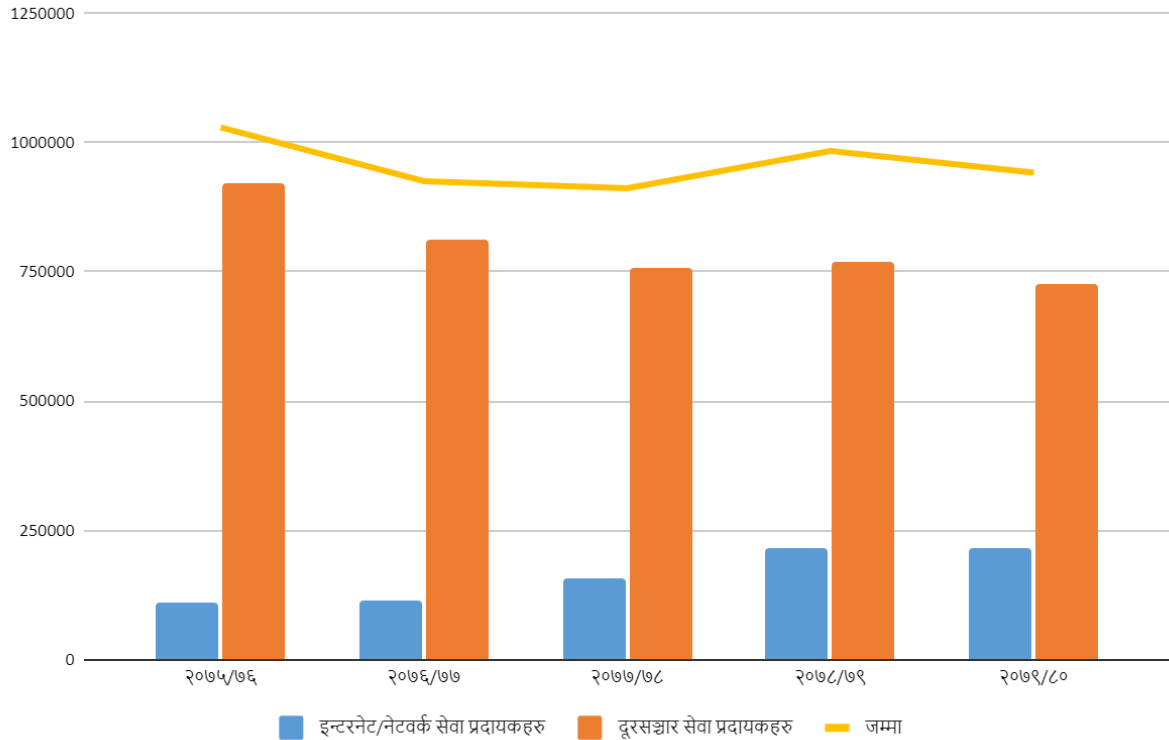
परिच्छेद -५ ईन्फोग्राफिक्स तथा तस्वीरहरू

प्राधिकरणसंग सम्बन्धित जानकारीमूलक चार्ट, ग्राफ, वृत्तचित्र हरुको विवरण निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ।

५.१. विगत पाँच वर्षको वार्षिक कुल आयको आधारमा सेवा प्रदायकहरूको बजार हिस्सा सम्बन्धी विवरण

विगत पाँच वर्षको वार्षिक कुल आयको आधारमा बजार हिस्सा सम्बन्धी विवरण (रु.लाखमा)					
	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०
इन्टरनेट/नेटवर्क सेवा प्रदायकहरू	108,478.49	113,666.56	154,800.79	213,636.69	213,982.62
दूरसञ्चार सेवा प्रदायकहरू	921,237.84	812,036.91	757,129.22	770,580.58	728,434.75
जम्मा	1,029,716.33	925,703.47	911,930.02	984,217.26	942,417.37

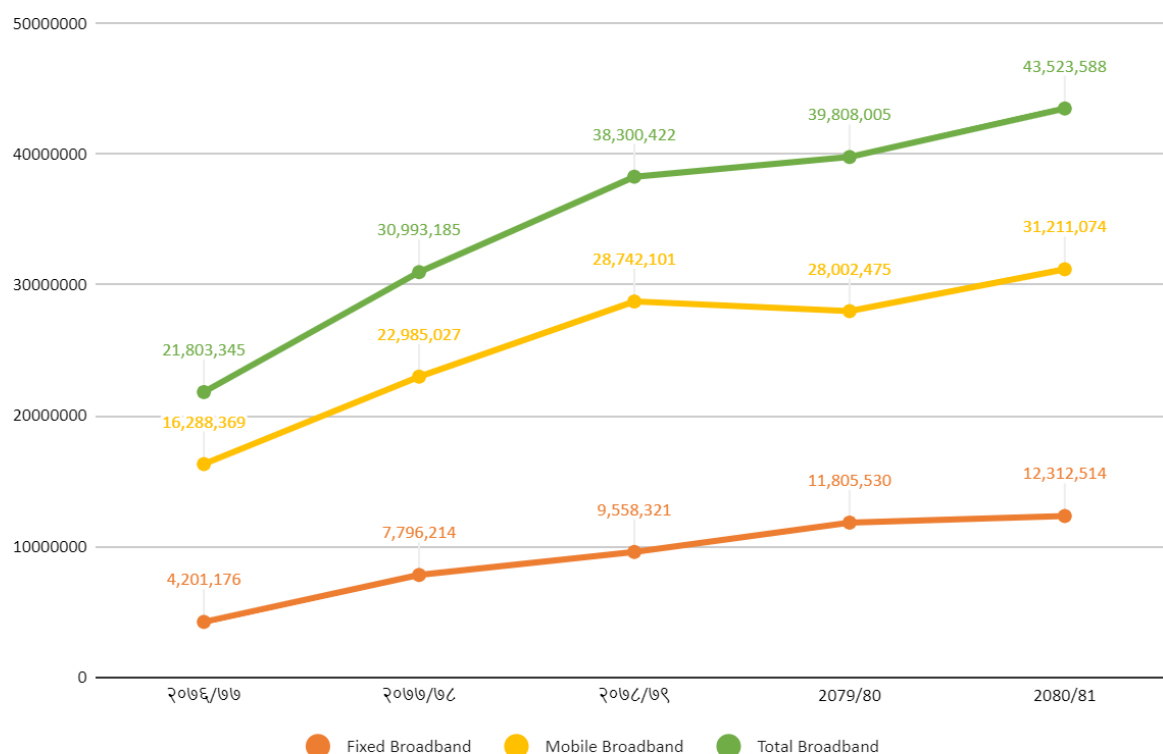
विगत पाँच वर्षको वार्षिक कुल आयको आधारमा बजार हिस्सा सम्बन्धी विवरण (रु.लाखमा)

५.२. विगत ५ वर्षको ब्रोडब्याण्ड इन्टरनेट, मोबाइल र टेलिफोन सेवाको उपयोगको प्रवृत्ति

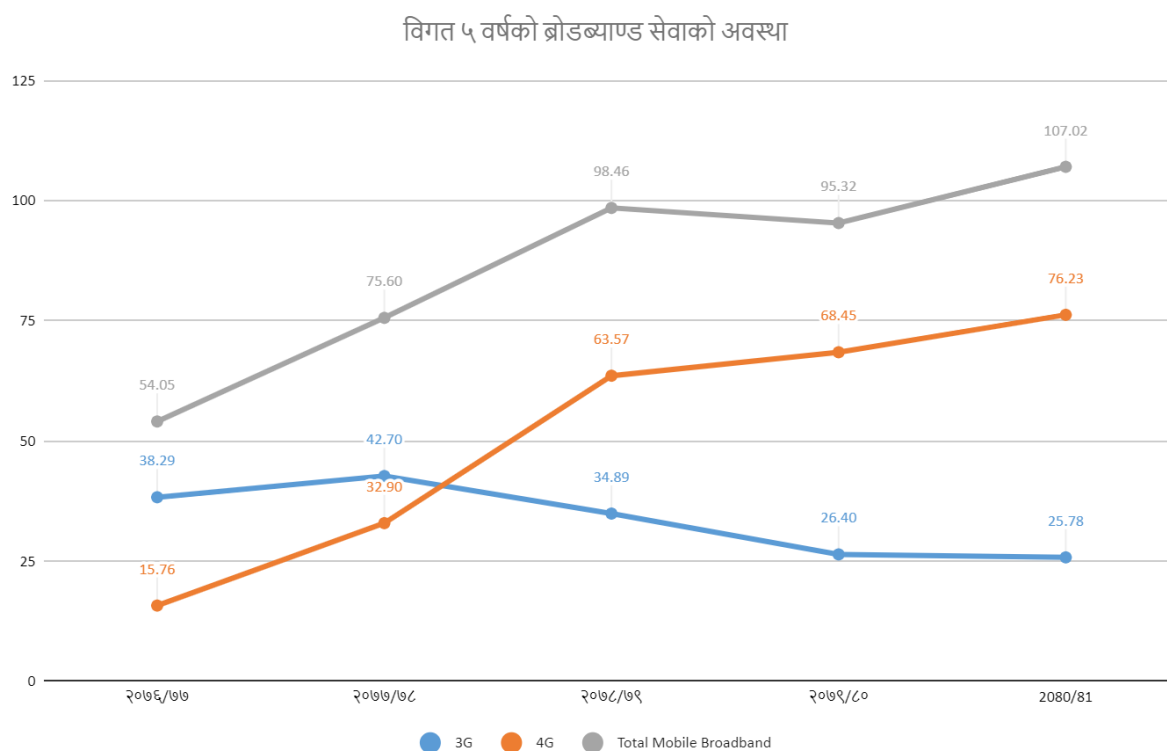
विगत ५ वर्षको ब्रोडब्याण्ड इन्टरनेट, मोबाइल र टेलिफोन सेवाको उपयोगको प्रवृत्ति					
	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१
Fixed Broadband	4,201,176	7,796,214	9,558,321	11,805,530	12,312,514
Mobile Broadband	16,288,369	22,985,027	28,742,101	28,002,475	31,211,074
Total Broadband	21,803,345	30,993,185	38,300,422	39,808,005	43,523,588

विगत ५ वर्षको ब्रोडब्याण्ड इन्टरनेट, मोबाइल र टेलिफोन सेवाको उपयोगको प्रवृत्ति

५.३. विगत ५ वर्षको मोवाइल ब्रोडब्याण्ड सेवाको अवस्था

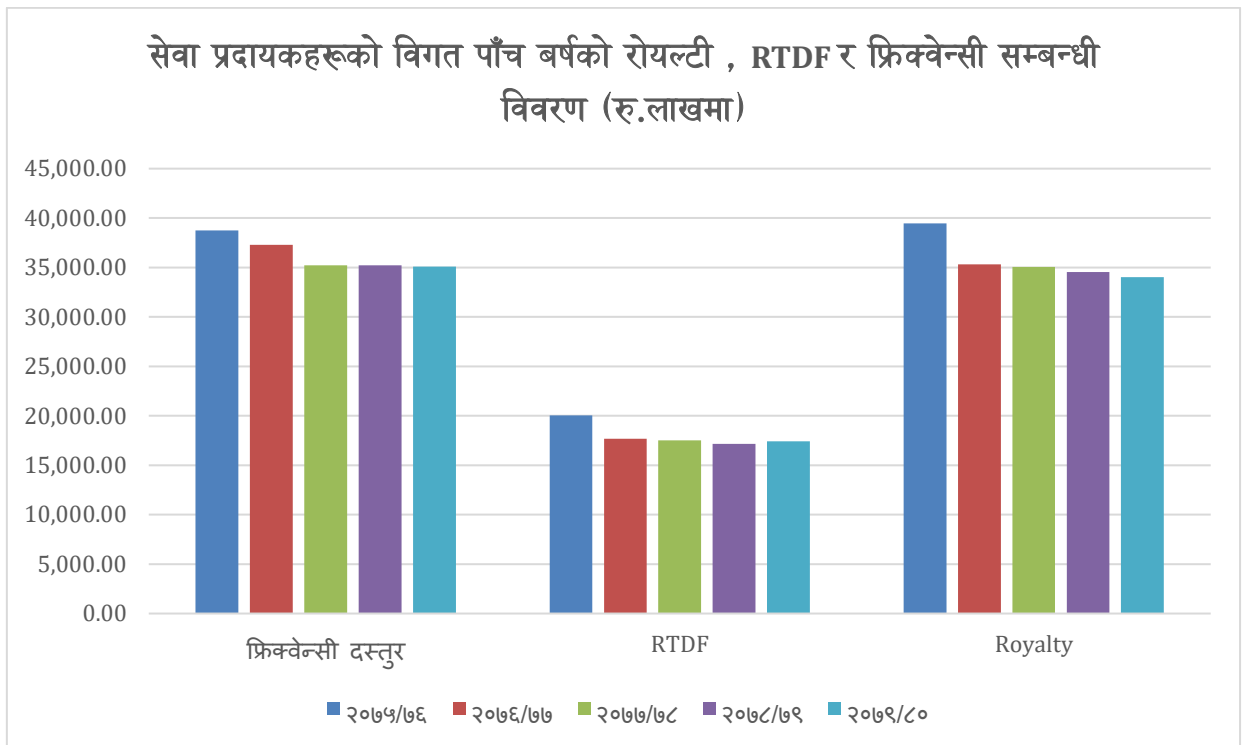
विगत ५ वर्षको मोवाइल ब्रोडब्याण्ड सेवाको अवस्था (प्रतिशतमा)					
	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१
2G					5.00
3G	38.29	42.70	34.89	26.40	25.78
4G	15.76	32.90	63.57	68.45	76.23
Total Mobile Broadband	54.05	75.60	98.46	95.32	107.02

५.४. सेवा प्रदायकहरूको विगत ५ वर्षको रोयल्टी, RTDF र फ्रिक्वेन्सी सम्बन्धी विवरण

सेवा प्रदायकहरूको विगत पाँच वर्षको रोयल्टी , RTDF र फ्रिक्वेन्सी सम्बन्धी विवरण (रु.लाखमा)					
	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०
फ्रिक्वेन्सी दस्तुर	38,763.06	37,299.80	35,233.80	35,233.80	35,099.01
RTDF	20,036.62	17,668.59	17,530.81	17,174.63	17,426.67
Royalty	39,462.50	35,312.27	35,061.61	34,527.15	34,012.42
जम्मा	98,262.18	90,280.66	87,826.22	86,935.58	51,439.10

अनुसूचीहरू

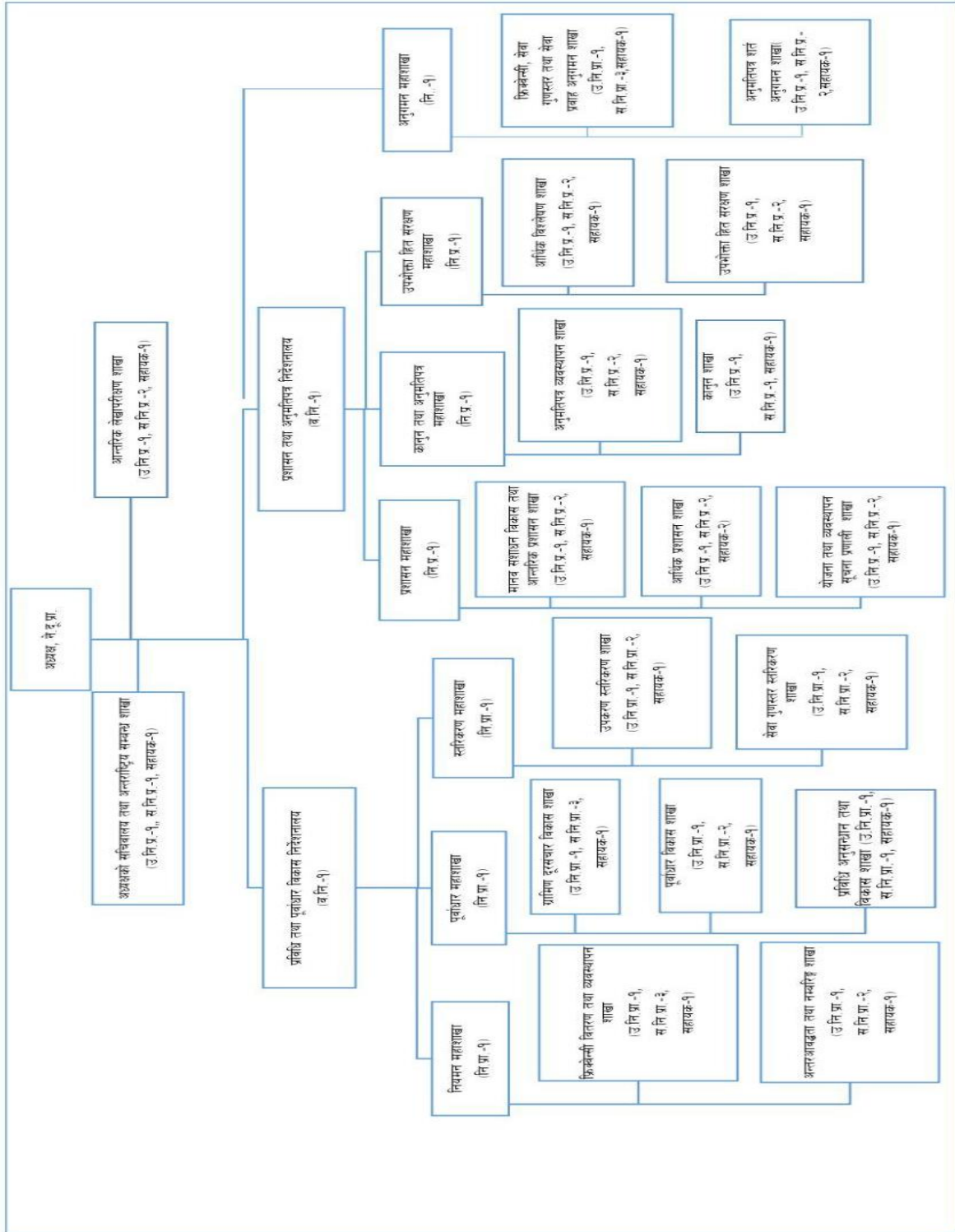
अनुसूची-१: नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको स्वीकृत संगठन तालिका र सांगठनिक संरचना

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको स्वीकृत संगठन तालिका

सि.नं.	पद	प्राविधिक	प्रशासन	विविध	कैफियत
१.	वरिष्ठ निर्देशक	१	१	-	
२.	निर्देशक	३	३	१	
३.	उप-निर्देशक	८	१०	-	
४	सहायक निर्देशक	१८	१८	-	
५.	सहायक	-	१९	-	
६.	सवारी चालक	-	१६	-	करार
७.	कार्यालय सहयोगी	-	१२	-	करार
जम्मा		३०	७९	१	-

नोट: *वरिष्ठ निर्देशक पदमा सेवा विभाजन गरिएको छैन ।

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको सांगठनिक संरचना

अनुसूची-२: नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको निर्देशनालयहरूको कार्यविभाजन

क) प्रशासन तथा अनुमतिपत्र निर्देशनालयको कार्यविभाजन:

- १) नेपाल सरकारले दूरसञ्चार, सूचना तथा सञ्चार, ब्रोडव्याण्ड विकास तथा विस्तार र सूचना प्रविधि क्षेत्रमा गीकार गरेका नीति, गुरुयोजना, वार्षिक योजना आदिको कार्यान्वयनका लागि प्रशासन महाशाखा, कानून तथा अनुमतिपत्र महाशाखा र उपभोक्ता हित संरक्षण महाशाखा मार्फत कार्यक्रम तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।
- २) दूरसञ्चार प्रविधि र सेवाका क्षेत्रमा आएको परिवर्तन अनुसार समयसापेक्ष नीतिगत व्यवस्था तयार गरी गराई पेश गर्ने ।
- ३) दूरसञ्चार सेवालाई सर्वसुलभ र भरपर्दो बनाउन आवश्यक अध्ययन अनुसन्धान तथा योजना तयार गर्ने, गराउने । दूरसञ्चार सेवाको विकासको लागि अन्तर्राष्ट्रिय प्रचलनहरूको समेत अध्ययन गरी नेपाल सरकार र प्राधिकरणले अपनाउनु पर्ने समयानुकूल नीति र योजनाको सम्बन्धमा राय सुझाव पेश गर्ने, गराउने ।
- ४) दूरसञ्चार सेवा सञ्चालनको लागि प्रचलित कानून बमोजिम अनुमतिपत्र जारी गर्न सिफारिस गर्ने, गराउने ।
- ५) दूरसञ्चार सेवा प्रदायकले सेवा उपलब्ध गराए वापत लिने सेवा शुल्कको दर सम्बन्धमा आर्थिक विश्लेषण गरी / गराई राय सुझाव पेश गर्ने र निर्धारित शुल्क प्रयोगको सम्बन्धमा नियमित अनुगमन गर्ने, गराउने ।
- ६) सेवा प्रदायकहरूले प्राधिकरण तथा नेपाल सरकारलाई बुझाउनु पर्ने दस्तुर तथा शुल्कहरू समयमा नै असुल गर्ने, गराउने तथा लगत अद्यावधिक राख्न लगाउने ।
- ७) प्राधिकरणको आम्दानी खर्चको लेखाइन् तथा लेखापरीक्षण गराई लेखापरीक्षणमा देखिएका बेरुजुहरूको लगत राखि फछ्यौट गर्ने, गराउने व्यवस्था गर्ने ।
- ८) प्राधिकरण विरुद्ध पर्ने रिट निवेदन तथा प्राधिकरणले अन्य विरुद्ध गर्नुपर्ने रिट निवेदनको सम्बन्धमा प्राधिकरणको तर्फबाट गर्न पर्ने वहस पैरवी र प्राधिकरणमा आवश्यक पर्ने कानूनी कार्य गर्ने गराउने ।
- ९) नेपालको दूरसञ्चार विकासको सन्दर्भमा ITU, APT, SATRC लगायत अन्य विदेशी दातृ संस्थाहरूबाट प्राप्त हुने सहयोग सम्बन्धमा प्रशासनिक कार्यहरूमा समन्वय गर्ने, गराउने ।

- १०) प्रशासन महाशाखा, कानून तथा अनुमतिपत्र महाशाखा र उपभोक्ता हित संरक्षण महाशाखा अन्तर्गतका शाखाहरूबाट हुने कार्यहरूको सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन गर्ने, गराउने ।
- ११) निर्देशनालय अन्तर्गत सम्पादन गर्नु पर्ने कार्यहरूको वार्षिक कार्यक्रम, बजेट तयार गर्ने, गराउने तथा प्रविधि तथा पूर्वाधार विकास निर्देशनालय अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू समेत समावेश गरी प्राधिकरणको वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट तयार गरी पेश गर्ने।
- १२) आफू मातहतका महाशाखा र शाखाको वार्षिक कार्यक्रमको कार्य योजना बनाई स्वीकृतिको लागि पेश गर्ने, गराउने ।
- १३) प्राधिकरणको वार्षिक कार्यक्रम अनुसारका कार्यहरूको मासिक/त्रैमासिक/वार्षिक प्रगति विवरण तयार गर्ने/गराउने।
- १४) आफू मातहतका महाशाखा र शाखाको बेरुजु फछ्यौट गर्ने, गराउने।

ख) प्रविधि तथा पूर्वाधार विकास निर्देशनालयको कार्यविभाजन

- १) नेपाल सरकारले दूरसञ्चार तथा ब्रोडव्याण्ड सेवाको विकास तथा विस्तार र सूचना प्रविधि क्षेत्रमा अंगीकार गरेका नीति, गुरुयोजना, वार्षिक योजना, आदिको कार्यान्वयनका लागि कार्यक्रम तयार गरी पेश गर्ने तथा स्वीकृत कार्यक्रम अनुसारका कार्य गर्ने गराउने ।
- २) दूरसञ्चारको क्षेत्रमा नयाँ प्रविधिको विकास तथा उपयोग बारे अध्ययन अनुसन्धान गर्ने, गराउने ।
- ३) दूरसञ्चार सेवाको विकासको लागि समयसमयमा नेपाल सरकारले अपनाउनु पर्ने नीति, योजना र कार्यक्रमको सम्बन्धमा नेपाल सरकारलाई पेश गर्ने सुझावको मस्यौदा तयार गर्ने, गराउने ।
- ४) दूरसञ्चार सेवाको सञ्चालनमा स्वेदशी तथा विदेशी लगानीकर्ताहरूलाई सहभागी गराउन आवश्यक कार्यहरू गर्ने, गराउने ।
- ५) दूरसञ्चार सेवा र दूरसञ्चार सम्बन्धी यन्त्र तथा उपकरणहरूको स्तर तोक्ने, गुणस्तर निर्धारण गर्ने तथा स्वीकृत गर्ने, स्वीकृतिको लागि पेश गर्ने, गराउने ।
- ६) दूरसञ्चारका सम्बन्धमा नेपाललाई अन्तर्राष्ट्रिय ट्रान्जिटको रूपमा विकास गर्न आवश्यक कार्यहरू गर्ने, गराउने ।
- ७) रेडियो फ्रिक्वेन्सी सम्बन्धी नीति निर्माणका लागि आवश्यक राय सुझाव प्रदान गर्ने, रेडियो फ्रिक्वेन्सी नीति निर्धारण समितिद्वारा निर्धारित नीति कार्यान्वयन गर्ने र फ्रिक्वेन्सीको

मितव्ययिता तथा फ्रिक्वेन्सी दस्तुर निर्धारण गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक नीतिगत व्यवस्था गर्न पेश गर्ने, गराउने ।

- ८) नेपालको दूरसञ्चार क्षेत्रको विकासको लागि क्ष् बटका लगायत अन्य विदेशी दातृ निकायहरुबाट प्राप्त हुने सहयोग सम्बन्धमा समन्वय गर्ने, गराउने ।
- ९) पूर्वाधार महाशाखा, स्तरिकरण मशाहाखा र नियमन महाशाखा अन्तर्गतका शाखाहरुबाट हुने कार्यक्रमहरुको सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन गर्ने, गराउने ।
- १०) निर्देशनालय अन्तर्गत सम्पादन गर्नु पर्ने कार्यहरुको वार्षिक कार्यक्रम, बजेट तयार गर्ने, गराउने ।
- ११) प्राधिकरणको वार्षिक कार्यक्रम अनुसारका कार्यहरुको मासिक/त्रैमासिक/वार्षिक प्रगति विवरण तयार गर्ने/गराउने ।
- १२) निर्देशनालय अन्तर्गतका कार्यहरु बारे राय सुझाव पेश गर्ने
- १३) अध्यक्षबाट समय समयमा प्राप्त निर्देशन अनुरूपका अन्य कार्यहरु गर्ने, गराउने ।

अनुसूची-३: नागरिक वडापत्र

सि.नं	सेवाको किसिम	सम्पर्क गर्ने कर्मचारी र पद	अनुमतिपत्रको लागि निवेदन दर्ता दस्तुर	लाग्ने दस्तुर (५ वर्षको लागि)		पेश गर्नु पर्ने मुख्य कागजातहरु	अनुमतिपत्र प्रदान गर्न लाग्ने अनुमानित समय	समयमा काम नभएमा गुनासो सुन्ने अधिकारी	समयमा गुनासो उपर काम नभएमा सिकायत गर्ने अधिकारी
				अनुमतिपत्र दस्तुर	नवीकरण दस्तुर				
१	इन्टरनेट इमेल सहितको अनुमति पत्र प्रदान गर्ने।	उपनिर्देशक श्री झलक बहादुर थापा, सहायक निर्देशक श्री सुनिल खतिवडा र सहायक निर्देशक श्री सागर कुमार भट्टराई	१००	३,००,०००.००	२,७०,०००.००	आर्थिक, प्राविधिक, बजार व्यवस्थापन, प्रस्तावहरु र कम्पनी दर्ता प्रमाणपत्र, MOU, नागरिकताको प्रतिलिपि, PAN, VAT प्रमाणपत्र ।	३ महिना	निर्देशक श्री सन्तोष पौडेल	अध्यक्ष
२	नेटवर्क सर्भिस प्रदायकको अनुमति पत्र प्रदान गर्ने।	उपनिर्देशक श्री झलक बहादुर थापा, सहायक निर्देशक श्री सुनिल खतिवडा र सहायक निर्देशक श्री सागर कुमार भट्टराई	१००	२५,००,०००.००	२,२५०,०००.००				
३	उपकरणको स्तर निर्धारण गर्ने।	उपनिर्देशक श्री हिरण्य प्रसाद बस्ताकोटी, सहायक निर्देशक श्री सुगन शाक्य र सहायक निर्देशक श्री ज्योतिर्मा श्रेष्ठ	-	१००० अथवा १५ युएस डलर		Radio, EMC, SAR, Safety Test Report/Certification, Type Approval Certificate, Product Brochure etc.	दुई देखि चार हप्ता	निर्देशक श्री अम्बर स्थापित	
४	फ्रिक्वेन्सी उपलब्ध गराउने।	उपनिर्देशक श्री डा.प्रदिप पौडेल, सहायक निर्देशक श्री पवित्रमणी दाहाल र सहायक निर्देशक श्री शंकर प्रसाद शर्मा		नियमानुसार फ्रिक्वेन्सी दस्तुर	नवीकरण गर्न नपर्ने।			निर्देशक श्री अम्बर स्थापित	
५	नम्बर उपलब्ध गराउने र अन्तरआवद्धता सहजीकरण गर्ने।	उपनिर्देशक, श्री डा. प्रदिप पौडेल, सहायक निर्देशक श्री प्रज्ञा ढुंगाना					दुई देखि चार हप्ता	निर्देशक श्री अम्बर स्थापित	
६	गुणस्तर व्यवस्थापन	उपनिर्देशक श्री हिरण्य प्रसाद बस्ताकोटी, सहायक निर्देशक श्री ओम प्रकाश महतो						निर्देशक श्री अम्बर स्थापित	

७	पुर्वाधार निर्माणको स्वीकृति	उपनिर्देशक श्री दिनेश मैनाली, सहायक निर्देशक श्री कैलाश कार्की,				निर्देशक श्री विजय कुमार राय	
८	महशुल दर स्वीकृत गर्ने सम्बन्धमा	उपनिर्देशक श्री सुन्दर प्याकुरेल, सहायक निर्देशक श्री शिवलाल वसेल	प्रस्तावित महशुलदरको विवरण सहितको निवेदन			पन्ध्र कार्य दिन	निर्देशक श्री अर्जुन घिमिरे
९	उपभोक्तासंग सम्बन्धित गुनासोको सिकायत सुन्ने	उपनिर्देशक श्री सुन्दर प्याकुरेल, सहायक निर्देशक श्री राजु रिजाल	निरन्तर				निर्देशक श्री अर्जुन घिमिरे
१०	दर्ता र मोबाइल हराएको समेत	उपनिर्देशक श्री दिनेश मैनाली, सहायक निर्देशक श्री कैलाश कार्की,	निशुल्क				निर्देशक श्री विजय कुमार राय

क) प्राधिकरणबाट प्रदान गरिने कामको लागि आवश्यक जानकारीहरु

सि. नं	प्राधिकरणबाट प्रदान गरिने सेवा र कामको मुख्य विवरणहरु	सम्बन्धित शाखाहरु	सम्पर्क गर्ने कर्मचारी र पद	समयमा काम नभएमा गुनासो सुन्ने अधिकारी	समयमा गुनासो उपर काम नभएमा सिकायत गर्ने अधिकारी
१	अनुमतिपत्र सम्बन्धी काम कारवाहिको लागि	अनुमतिपत्र व्यवस्थापन शाखा	उपनिर्देशक श्री झलक बहादुर थापा, सहायक निर्देशक श्री सुनिल खतिवडा र सहायक निर्देशक श्री सागर कुमार भट्टराई	निर्देशक श्री सन्तोष पौडेल	अध्यक्ष
२	दूरसञ्चार सेवा सम्बन्धी प्राविधिक काम कारवाहिको लागि	पुर्वाधार विकास शाखा	उपनिर्देशक श्री दिनेश मैनाली, सहायक निर्देशक श्री कैलाश कार्की	निर्देशक श्री विजय कुमार राय	
३	कानूनी काम कारवाहिको लागि	कानून शाखा	उपनिर्देशक उपनिर्देशक श्री सुन्दर प्याकुरेल, सहायक निर्देशक श्री प्रतिक्षा बुढाथोकी	निर्देशक श्री सन्तोष पौडेल	
४	प्रशासनिक काम कारवाहिको लागि	मानव संशासन विकास तथा आन्तरिक प्रशासन शाखा	उपनिर्देशक श्री झलक बहादुर थापा, सहायक निर्देशक श्री रचिता आचार्य सहायक र निर्देशक राजेन्द्र थापा	निर्देशक श्री अर्जुन घिमिरे	

५	प्राधिकरणको बजेट तथा योजना सम्बन्धि कामकारवाहीको लागि	योजना तथा व्यवस्थापन सूचना प्रणाली शाखा	उपनिर्देशक श्री प्रतिमा घिमिरे, सहायक निर्देशक श्री हस्त बहादुर शाही	निर्देशक श्री अर्जुन घिमिरे
६	आर्थिक काम कारवाहीको लागि	आर्थिक प्रशासन शाखा	उपनिर्देशक श्री सुरेश बस्नेत, सहायक निर्देशक श्री लक्ष्मीदेवी बश्याल	निर्देशक श्री अर्जुन घिमिरे
७	अनुगमन तथा निरीक्षण सम्बन्धी काम कारवाहीको लागि	अनुमतिपत्र शर्त अनुगमन शाखा	उपनिर्देशक श्री प्रतिमा घिमिरे, सहायक निर्देशक श्री सुनिता पाण्डे सहायक निर्देशक श्री सविता ज्ञवाली	निर्देशक श्री विजय कुमार राय
		फ्रिक्वेन्सी, सेवा गुणस्तर तथा सेवा प्रवाह अनुगमन शाखा	उपनिर्देशक श्री रोजा किरण बासुकला, सहायक निर्देशक श्री सन्तोष राज तिमिल्सिना, सहायक निर्देशक श्री सुरेन्द्र खत्री, सहायक निर्देशक श्री विवेक नाथ महासेठ	निर्देशक श्री विजय कुमार राय
८	ग्रामीण दूरसञ्चार सम्बन्धी काम कारवाहीको लागि	ग्रामीण दूरसञ्चार विकास शाखा	उपनिर्देशक श्री दिनेश मैनाली, सहायक निर्देशक श्री राधेश्याम योगल, सहायक निर्देशक श्री रन्जिता पौडेल, सहायक निर्देशक श्री सविना पुन	निर्देशक श्री विजय कुमार राय

नोट :

क. अनुमतिपत्र पाउन निवेदन दिएपछि यस प्राधिकरणले आर्थिक, प्राविधिक पक्ष लगायतका विस्तृत विवरण माग गर्नु पर्ने भएमा माग गरिए बमोजिम विवरण प्राप्त भएको मितिले तिन महिनाभित्र अनुमतिपत्र प्रदान गरिने छ ।

ख. स्थानिय टेलिफोन सेवा र सेलुलर मोबाइल सेवाको अनुमतिपत्रको संख्या र अनुमतिपत्र, नवीकरण दस्तुर सम्बन्धी विवरण प्राधिकरणले सूचना प्रकाशित गराई बोलपत्र प्रकृयाद्वारा निर्धारण गर्नेछ ।

ग. प्राधिकरणमा ऐनको दफा १६, ४७ बमोजिम कारवाहीको सम्बन्धमा उजुरीसाथ संलग्न हुनुपर्ने कागजात लगायत अन्य प्रकृया नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण (उजुरी कारवाही सम्बन्धी कार्यविधि) विनियमावली, २०६८ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

घ. आफ्नो जिम्मेवारीको कार्य समयमा गरौं । अनावश्यक ढिला सुस्ती गरेमा वा त्यस्तो कार्य गर्नका लागि गैरकानुनी रूपमा रकम माग गर्ने लगायत भ्रष्टाचारजन्य कार्यको लागी सिकायत गर्नु पर्दा प्राधिकरणका अध्यक्ष श्री भुपेन्द्र भण्डारीको इमेल bbhandari@nta.gov.np मा सिकायत गर्नुहोला।

– प्राधिकरणको ऐन, नियम, प्रकाशित सूचना तथा अन्य विस्तृत विवरणको लागि वेब साइट www.nta.gov.np मा हेर्न सक्नु हुनेछ ।

अनुसूची-४: आ.व. २०८०/८१ को आय वासलात (अपरिष्कृत)

आ.व. २०८०/८१ को आय वासलात (अपरिष्कृत)

Alias	Particular	This Year	Previous Year
A01	ASSETS		
C000001	CURRENT ASSETS		
D000017	Deferred Tax Assets	19,561,862.00	19,561,862.00
L020024	Land (Radio Nepal)	2,640,500,000.00	2,640,500,000.00
P000029	Payable to Radio Nepal	-2,640,500,000.00	-2,640,500,000.00
8	CASH & BANK BALANCE		
A010002	Bank	27,099,625,791.72	19,833,464,793.03
	CASH & BANK BALANCE Total	27,099,625,791.72	19,833,464,793.03
9	PREPAID, LOAN, ADVANCES & DEPOSITS		
S000002	Staff Loan (Motorcycle)	18,123,077.00	17,823,077.00
S000003	Staff Loan (Land Purchase)	190,424,309.14	126,436,949.14
S000004	Staff Loan (House Construction)	13,724,628.58	13,724,628.58
S000005	Staff Loan (Social Activities)	31,929,796.49	29,929,396.49
S000006	Staff Loan (House Maintenance)	28,519,556.54	23,282,220.50
O000004	OTHER ADVANCES & RECEIVABLES		
O000001	Other Advance & Receivable		25,322.24
	OTHER ADVANCES & RECEIVABLES Total	( )	25,322.24
A000004	ADVANCE INCOME TAX		
A010006	Advance Tax Deposit	13,983,308,080.70	5,525,229,147.48
	ADVANCE INCOME TAX Total	13,983,308,080.70	5,525,229,147.48
9.3	ADVANCE PAYMENT		
A010009	Advance Payment	1,010,721,219.81	1,015,016,696.71
A010010	Advance Payment Insurance (Staff)	2,994,612.59	1,808,799.83
A010011	Advance Payment Insurance (Vehicle)	715,290.43	609,841.79
A010019	Advance Payment for Official Work	30,000.00	130,000.00
A010029	Advance Payment Insurance(Fixed Assets)	65,473.10	94,001.03
	ADVANCE PAYMENT Total	1,014,526,595.93	1,017,659,339.36
9.2	DEPOSITS		
A010025	Administrative Review Deposit	2,203,651.00	2,203,651.00
D000001	Deposits	159,750.00	159,750.00
F000003	Fuel Deposit	20,000.00	20,000.00
T000014	Telephone Deposit	224,500.00	224,500.00
	DEPOSITS Total	2,607,901.00	2,607,901.00

9.1	STAFF ACCOUNTS		
L020023	Loan Insurance Premium	5,862,738.38	
S000001	Staff Accounts	408,935.76	3,075,897.37
	STAFF ACCOUNTS Total	6,271,674.14	3,075,897.37
	PREPAID, LOAN, ADVANCES & DEPOSITS Total	15,289,435,619.52	6,759,793,879.16
7	TRADE & OTHER RECEIVABLE		
S000001	SUNDRY DEBTORS		
I010003	Interest Receivable	44,003,992.33	48,954,040.67
R000020	Receivable from Parties		1,370.58
R000014	Receivable from Staff	104,987.44	575,058.60
	SUNDRY DEBTORS Total	44,108,979.77	49,530,469.85
	TRADE & OTHER RECEIVABLE Total	44,108,979.77	49,530,469.85
	CURRENT ASSETS Total	42,452,732,253.01	26,662,351,004.04
4	FIXED ASSETS		
B000001	Boundry Wall Construction	2,726,659.43	2,726,659.43
C000001	Computer Equipments	19,762,092.85	18,890,297.85
F000007	Furniture and Fixtures	29,806,935.03	29,806,935.03
H000001	House Work in Progress	1,803,768.00	1,803,768.00
L020003	Land	7,192,590.20	7,192,590.20
O000002	Office Equipments	60,044,294.87	59,645,862.87
S000007	Steel Furniture	5,404,627.68	4,455,088.68
V000001	Vehicle	60,236,450.97	60,236,450.97
W000001	Wooden Furniture	5,387,521.05	5,172,256.05
A000006	ACCUMULATED DEPRECIATION		
A010047	Accumulated Depreciation (Furniture and Fixtures)	-6,415,742.74	-6,415,742.74
B000014	Accumulated Depreciation (Boundry Wall)	-1,564,485.53	-1,564,485.53
C000013	Accumulated Depreciation (Computer Equipment)	-12,762,378.14	-12,762,378.14
I010037	Accumulated Depreciation (Intangible Assets)	-9,966,331.03	-9,966,331.03
O000018	Accumulated Depreciation (Office Equipement)	-33,895,179.10	-33,895,179.10
S000033	Accumulated Depreciation (Steel Furnitures)	-2,979,100.78	-2,979,100.78
V000032	Accumulated Depreciation (Vehicles)	-19,672,851.61	-19,672,851.61
W000008	Accumulated Depreciation (Wooden Furnitures)	-2,511,221.34	-2,511,221.34
	ACCUMULATED DEPRECIATION Total	-89,767,290.27	-89,767,290.27

I00004	INTANGIBLE ASSETS		
A010021	Arc GIS Desktop Software	475,200.00	475,200.00
C000024	Complain Handling System	463,300.00	463,300.00
C000025	CAL Based MSSQL Server Standard Edition	236,953.00	236,953.00
H000007	Hardware Probe	261,000.00	261,000.00
I010034	Arc GIS Software	3,349,885.00	3,349,885.00
I010046	International Internet Bandwidth Monitoring System	1,449,790.00	1,449,790.00
M000023	Measure QoS Of Internet Services	485,000.00	485,000.00
M000031	Microsoft Office & Windows	29,945.00	29,945.00
M000044	Mobile and Broadband QoS Management Software	420,749.80	420,749.80
O000021	Office Automation Software	6,000,000.00	6,000,000.00
O000026	Online Application System Software	496,000.00	496,000.00
Q000001	QoS Display Interactive Map	1,161,075.00	1,161,075.00
W000001	WORK IN PROGRESS		
I010041	IP and Domain Database System (Work In Progress)	281,415.20	281,415.20
M000028	MDMS System (Work In Progress)	763,961,453.26	763,961,453.26
M000029	Mobile Radio Spectrum Monitoring System (Work In Progress)	100,000,000.00	100,000,000.00
M000033	MDMS Prefab House Construction (Work In Progress)	34,098,872.40	30,914,791.70
N000013	NTA Chabahil Prefab Building(work-In-Progress)	5,121,375.75	5,121,375.75
N000014	Network Management System (work in progress)	2,412,550.00	2,412,550.00
N000018	Project Management System (Work In Progress)	283,940.75	283,940.75
O000019	Office Equipment (MMS) (Work In Progress)	96,050.00	96,050.00
O000025	Online Monitoring & Tracking System(OMTS) Work In Progress	1,695,000.00	1,695,000.00
S000044	Sim Card Ownership Management Information System-Infrastructure Dev. Section (Work In Progress)	495,000.00	495,000.00
T000038	TERAMOCS (Work In Progress)	1,150,000,000.00	1,150,000,000.00
W000005	Web App & Mobile Application Development of NTA QoS (Work In Progress)	89,400.00	89,400.00
	WORK IN PROGRESS Total	2,058,535,057.36	2,055,350,976.66

	INTANGIBLE ASSETS Total	2,073,363,955.16	2,070,179,874.46
	FIXED ASSETS Total	2,175,961,604.97	2,170,342,493.27
	ASSETS Total	44,628,693,857.98	28,832,693,497.31
L01	LIABILITIES		
C000003	CURRENT LIABILITIES & PROVISION		
10	CURRENT LIABILITIES		
10.3	ADVANCE INCOME FROM LICENSEE		
10.3.4	BASIC TEL-ADVANCE INCOME		
B000010	BASIC TEL-Advance Income	912,633,000.00	975,266,000.00
	BASIC TEL-ADVANCE INCOME Total	912,633,000.00	975,266,000.00
10.3.6	GMPCS-ADVANCE INCOME		
G000006	GMPCS-Advance Income	1,400,000.00	1,960,000.00
	GMPCS-ADVANCE INCOME Total	1,400,000.00	1,960,000.00
10.3.8	INT. TRUNK TEL. SERVICE-ADVANCE INCOME		
I010027	Int. Trunk Tel. Service-Advance Income	33,750,000.00	45,000,000.00
	INT. TRUNK TEL. SERVICE-ADVANCE INCOME Total	33,750,000.00	45,000,000.00
10.3.1	ISP-ADVANCE INCOME		
I010028	ISP-Advance Income	12,756,018.00	13,776,072.00
	ISP-ADVANCE INCOME Total	12,756,018.00	13,776,072.00
10.3.5	MOBILE TEL-ADVANCE INCOME		
M000012	Mobile Tel-Advance Income	6,610,000,000.00	4,037,800,000.00
	MOBILE TEL-ADVANCE INCOME Total	6,610,000,000.00	4,037,800,000.00
10.3.2	VSAT PROVIDER-ADVANCE INCOME		
V000027	VSAT Provider-Advance Income	19,400,000.00	20,850,000.00
	VSAT PROVIDER-ADVANCE INCOME Total	19,400,000.00	20,850,000.00
10.3.3	VSAT USER-ADVANCE INCOME		
V000028	VSAT User-Advance Income	249,994.00	236,300.00
	VSAT USER-ADVANCE INCOME Total	249,994.00	236,300.00
	ADVANCE INCOME FROM LICENSEE Total	7,590,189,012.00	5,094,888,372.00
10.1	DEPOSIT LIABILITIES		
D000002	Deposits Liabilities	219,460,094.04	219,143,094.04
R000012	Retention Money	111,648,519.87	238,332,991.91
	DEPOSIT LIABILITIES Total	331,108,613.91	457,476,085.95
S000003	SUNDRY CREDITORS		
A010020	Advertisement Expenses Payable	20,680.46	10,340.23
A010053	AB & Associates	457,061.95	

B000027	Birendra Khadka	88,094.00	
B000029	Budhanilkantha Heritage Limited	457,061.95	
B000030	Business Development & Knowledge Support (P.) Ltd.	322,800.00	
D000030	Delight Creation Company Pvt.Ltd.	93,816.73	
G000018	Global Spark Pvt. Ltd.	94,795.60	
I010051	IC Tech Media Pvt.Ltd.	433,090.00	
I010057	Institute of State & Government Affairs Pvt.Ltd.	471,345.14	
O000005	Other Payable	3,380,447.36	3,367,964.00
P000011	Prompt Computer Solutions	20	
S000027	Shangrila Marketing Nepal Pvt Ltd	21,853.47	
S000049	Softech Infosys P.Ltd	235,672.58	
S000082	Siwani Thapa (MC)	24,012.50	
T000002	Tax Deduction on Pvt. Ltd. (11123)	3,590.03	
T000003	Tax Deduction on Meeting Allowance & Properietorship Firm (11111)	15,546.00	
V000033	VAT payable (30% of total vat amount)	9,334.11	
V000035	Vanrise Solutions S.A.L.	2,938,367.21	2,938,367.21
V000036	Vanrise Solutions S.A.L. (Completion of Install and Acceptance of Anit-Fraud System)	69,036,510.15	69,036,510.15
V000037	Vanrise Solutions S.A.L (Completion of Instal and Acceptance of TERAMOCS)	69,036,510.15	69,036,510.15
V000038	Vanrise Solutions S.A.L. (Delivery of Project Handbook)	34,518,254.41	34,518,254.41
V000039	Varieties Consulting Network (P.) Ltd.	-270	
T000018	Tax Deduction on Foreign Payments & Other Entities (11124)		8,427.19
T000001	Tax Deduction on Salary (11112)		277,674.27
W000010	Withheld Amount Payable	110,368,023.40	110,227,134.87
	SUNDRY CREDITORS Total	292,026,617.20	289,421,182.48
	CURRENT LIABILITIES Total	8,213,324,243.11	5,841,785,640.43
11	PROVISIONS		
E000002	EMERGENCY FUND		
E010003	Emergency Fund	1,772,660.14	1,772,660.14
	EMERGENCY FUND Total	1,772,660.14	1,772,660.14
11.2	GRATUTY FUND PROVISION		
G000002	Gratuity Fund Provision to Staffs	61,051,197.99	61,051,197.99
	GRATUTY FUND PROVISION Total	61,051,197.99	61,051,197.99
L000002	LEAVE PROVISION		
H000002	Home Leave Provision	16,964,996.97	16,964,996.97

S000009	Sick Leave Provision	15,614,227.82	15,614,227.82
	LEAVE PROVISION Total	32,579,224.79	32,579,224.79
11.3	MEDICAL FUND PROVISION		
M000004	Medical Fund Provision	45,499,688.99	38,443,447.04
	MEDICAL FUND PROVISION Total	45,499,688.99	38,443,447.04
P000003	PROVISION FOR EXPENSES		
A010012	Audit Fee Provision	1,043,000.00	1,043,000.00
O000006	Other Expenses Provision	777,691,127.05	781,255,640.52
	PROVISION FOR EXPENSES Total	778,734,127.05	782,298,640.52
11.1	STAFF WELFARE FUND PROVISION		
S000008	Staff Welfare Fund Provision	39,988,915.74	34,929,596.34
	STAFF WELFARE FUND PROVISION Total	39,988,915.74	34,929,596.34
	PROVISIONS Total	959,625,814.70	951,074,766.82
	CURRENT LIABILITIES & PROVISION Total	9,172,950,057.81	6,792,860,407.25
F000002	FUNDS		
2	RESERVES AND SURPLUS		
2.1	RTDF FUND		
R000005	RTDF Income	35,728,033,995.17	33,459,331,302.44
R000006	RTDF Disbursement	-23,321,148,454.77	-23,258,061,146.20
R000028	RTDF Income from Broadband & Backbone Projects	429,767.63	429,767.63
	RTDF FUND Total	12,407,315,308.03	10,201,699,923.87
	RESERVES AND SURPLUS Total	12,407,315,308.03	10,201,699,923.87
	FUNDS Total	12,407,315,308.03	10,201,699,923.87
	RESERVE AND SURPLUS		
	Opening Deficit Or Surplus	11,838,133,166.20	-0.01
	Net Income/Loss During the Period	11,210,295,325.94	
	RESERVE AND SURPLUS Total	23,048,428,492.14	-0.01
	LIABILITIES Total	44,628,693,857.98	16,994,560,331.11

आ.व. २०८०/८१ को आय विवरण (अपरिष्कृत)

Particular	This Year	Previous Year
Income		
NON OPERATING INCOME	179,729,407.31	175,635,420.61
OPERATING INCOME	23,940,456,080.00	4,165,625,144.34
Total Income	24,120,185,487.31	4,341,260,564.95
Expenditure		
DEPRECIATION		16,242,401.64
Administrative EXPENSES	226,863,678.37	314,370,408.91
sBoard EXPENSES	3,340,222.97	1,841,497.00
Direct EXPENSES	15,402,805.60	105,998,362.60
Subcommittee EXPENSES	5,923,500.46	13,695,097.00
GRATUITY, SWF, MEDICAL & LEAVE FUND EXP.	12,115,561.35	14,411,539.62
Total Expenditure	263,645,768.75	466,559,306.77
Operating Profit	23,856,539,718.56	3,874,701,258.18
Indirect Expenses		
Earning Before Tax (EBT)	23,856,539,718.56	3,874,701,258.18
Tax Expenses		
Net Profit	23,856,539,718.56	3,874,701,258.18

अनुसूची-५: आ.व. २०८०/८१ मा प्रदान गरिएका अनुमतिपत्र सम्बन्धी

आ.व.२०८०/८१ मा प्रदान गरिएका अनुमतिपत्र सम्बन्धी विवरण

S.N.	Particular	Issuance Date (MM/DD/YY)	Expiry Date (MM/DD/YY)
1.1	Internet (with E-Mail) Service		
1.	Sahaj Network Pvt. Ltd. Golbazar-6 Siraha	14/06/2080	14/06/2085
1.2	Network Service Provider		
1	Internet Harbor Pvt. Ltd., Manbhawan 5, Lalitpur	11/04/2080	11/04/2085
2.	Sajilo Net Pvt. Ltd., Banasthali-16, Kathmandu	23/02/2081	23/02/2086
1.3	GSM Cellular Mobile		
1	Nepal Doorsanchar Company Limited, Bhadrakali, Kathmandu	29/01/2081	29/01/2086

अनुसूची-६: आ.व. २०८०/८१ सम्म सञ्चालनमा रहेका अनुमतिपत्र सम्बन्धी विवरण

आ.व.२०८०/८१ सम्म सञ्चालनमा रहेका अनुमतिपत्र सम्बन्धी विवरण

S.No	Name of the Services	Number of the licensee
1	GSM Cellular Mobile	2
2	Network Service Provider	24
3	VSAT User	10
4	Internet/Email	114
5	Basic Telecommunications Services	1
6	GMPCS	2
7	Rural VSAT User	110
8	International Trunk Telephone (ILD)	1
9	Rural Internet E-mail	3
10	Basic Telephone Service	1
Total		268

अनुसूची-७: आ.व. २०८०/८१ मा नवीकरण गरिएका अनुमतिपत्रहरूको विवरण

आ.व.२०८०/८१ मा नवीकरण गरिएका अनुमतिपत्रहरूको विवरण

S.N	Particular	Issuance Date	Expiry Date
<u>VSAT User</u>			
1	SITA BV, NAC Building, Kathmandu	22/05/2060	22/05/2085
2	SSVC Radio Kathmandu Pvt. Ltd., Manbhawan, Lalitpur.	10/07/2065	10/07/2085
<u>Rular VSAT User</u>			
1	Nepal Investment Bank Ltd., Pauwadungma Gaupalika-2, Bhojpur	18/07/2075	18/07/2085
2	Nepal Investment Bank Ltd.,Surnaya Gaupalika-2, Baitadi	18/07/2075	18/07/2085
3	Nepal Investment Bank Ltd. Jaljala Gaupalika-4, Parbat	18/07/2075	18/07/2085
4	Nepal Investment Bank Ltd. Bigu Gaupalika-4, Singati, Dolakha	18/12/2075	18/12/2085
5	Nepal Investment Bank Ltd. Likhu Tamakoshi Gaupalika-3, Dobibazar Ramachap	18/12/2075	18/12/2085
6	Nepal Investment Bank Ltd. Hima Gaupalika-4, Kalikakhetu, Jumla	18/12/2075	18/12/2085
7	Nepal Investment Bank Ltd.SuryaGadhi Gaupalika-3, Chakde, Nuwakot	18/12/2075	18/12/2085
8	Nepal Investment Bank Ltd. Kedarseu Gaupalika-9, Jhota Bazar, Bajhang	18/12/2075	18/12/2085
9	Nepal Investment Bank Ltd. Falgunananda Gaupalika-4, Rakebazar, Panchthar	18/12/2075	18/12/2085

10	Nepal Investment Bank Ltd. Duhu Gaupalika-7, Hikila, Darchula	18/12/2075	18/12/2085
11	Nepal Investment Bank Ltd. Chhatreswore Gaupalika-6, Lanti Salyan	18/12/2075	18/12/2085
12	Nepal Investment Bank Ltd. Naubahini Gaupalika-6, Bahane Bazar, Pyuthan	18/12/2075	18/12/2085
13	Nepal Investment Bank Ltd. Tripurasundari Gaupalika-4, Piskar, Sindhupalchok	18/12/2075	18/12/2085
14	Nepal Investment Bank Ltd. Shantinagar Gaupalika-4, Jumlekula, Dang	18/12/2075	18/12/2085
15	Nepal Investment Bank Ltd. Tribeni Gaupalika-5, Jugar, Rolpa	18/12/2075	18/12/2085
<u>Network Service Providers</u>			
1	SITA BV, NAC Building, Kathmandu	18/12/2060	18/12/2085
<u>Internet/Email</u>			
1	Metrolink Business Group Pvt. Ltd. Tilottama Municipality-15, Kotihawa, Rupandehi	25/12/2074	25/12/2084
2	Infonet Communication Pvt. Ltd., Sandhikharkha Municipality-01, Arghakhanchi	27/12/2074	27/12/2084
3	Big Marshyandi Net Pvt. Ltd., Beshishahar Municipality-08, Lamjung	28/12/2074	28/12/2084
4	Fiber Net Communication Pvt. Ltd. Tilottama Municipality-15 Rupandehi	05/08/2075	05/08/2085
5	Direct Media Pvt. Ltd, Naxal, Kathmandu	05/08/2075	05/08/2085

6	AirLink Communication Service Provider Pvt. Ltd. Pokhara Metropolitan-08, Prithivi Chowk, Kaski	17/09/2075	17/09/2085
7.	Clean Network Pvt. Pvt., Lahan Municipality-06, Siraha	03/10/2075	03/10/2085
8.	Limpid I.C.T. Solution Pvt. Ltd., Bharatpur Metropolitan-14, Chitwan	17/11/2075	17/11/2085
9.	Nepal Air Link Pvt. Ltd. Baudha-6, Kathmandu	26/11/2075	26/11/2085
10.	Janaki Net Link Pvt Ltd. Jankapur-9 Dhanusa	15/01/2076	15/01/2086

अनुसूची-८: आ.व. २०८०/८१ मा खारेज गरिएका अनुमतिपत्रहरूको विवरण

आ.व. २०८०/८१ मा खारेज गरिएका अनुमतिपत्रहरूको विवरण

S.N	Particular	Date of Issue (YY-MM-DD)	Reason of Cancellation
Internet With Email			
1	Reliant Techno Networking Pvt. Ltd.	2074/04/15	Auto-Cancelled
2	Mega Cable Net Pvt. Ltd., Kathmandu metropolitan-16, Balaju, Kathmandu	2074/11/10	Auto-Cancelled
3	Hamro T.V. Net Pvt. Ltd., Ugratara VDC-1 Kavrepalanchowk	2073/09/11	Auto-Cancelled
4	Surkhet Cable Net T.V. Pvt. Ltd.	2074/07/06	Auto-Cancelled
5	Galkot Link Pvt. Ltd.	2074/07/23	Auto-Cancelled
6	Askina Cable Network Pvt. Ltd.	2074/09/20	Auto-Cancelled
7	Himalayan Gorkha Net Pvt. Ltd, Gorkha Municipality-3, Haramtari, Gorkha	2074/10/12	Auto-Cancelled
8	United Telecom Limited, Putalisadak, Kathmandu.	2065/07/05	Auto-Cancelled
9	Max Net Solutions Pvt. Ltd. Babarmahal, Kathmandu	2075/08/06	Auto-Cancelled
10	Chitwan Network Pvt. Ltd., Ratnanagar Municipality-13, Chitwan	2075/08/12	Auto-Cancelled

11	Bashistha Keval Net Pvt. Ltd. Sunder Haraicha Municipality-12, Morang	2075/10/06	Auto-Cancelled
12	Info Net Technology Pvt. Ltd., Biratnagar Metropolitan city-04, Morang	2075/10/08	Auto-Cancelled
13	Simple Intelligent System and Technology Pvt. Ltd., Chandannath Municipality-6, Jumla	2075/11/10	Auto-Cancelled
14	Asia Net and Communication Pvt. Ltd., Damak Municipality-05, Jhapa	2075/12/11	Auto-Cancelled
15	Fast Speed Link Network Pvt. Ltd., Resunga Municipality-01, Gulmi	2075/12/13	Auto-Cancelled
16	Yes Net Nepal Pvt. Ltd., Mithila Bihari Municipality-03, Dhanusha	2075/12/26	Auto-Cancelled
17	Mithila Digital Nepal Pvt. Ltd., Kathmandu Metropolitancity-09, Kathmandu	2076/01/16	Auto-Cancelled
Cellular Mobile			
1	Nepal Doorsanchar Company Limited, Bhadrakali, Kathmandu	2056/01/29	Validity Expired after 25 years
Rural Telecommunications Service			
1	C. G. Communications Pvt. Ltd., Baluwatar, Kathmandu Linecse Name Amendmend from STM Telecom Sanchar Pvt. Ltd. Dated 2072/11/21	2060/08/05	Auto-Cancelled

S.N	Particular	Date of Issue (YY-MM-DD)	Remarks
NSP			
1	Mercantile Communications Pvt. Ltd.	2056/02/06	Validity Expired after 25 years
2	Communication & Communicate Nepal Pvt. Ltd.	2056/02/07	Validity Expired after 25 years
Internet With Email			
1	Infocom Pvt. Ltd. Hattisar, Kathmandu	2056/03/15	Validity Expired after 25 years
2	Mercantile Communications Pvt. Ltd.	2055/12/09	Validity Expired after 25 years
3	WorldLink Communications Ltd.	2055/12/16	Validity Expired after 25 years
4	Himalayan Online Services Pvt. Ltd.	2056/02/10	Validity Expired after 25 years

अनुसूची-९: आ.व. २०८०/८१ मा संशोधन गरिएका अनुमतिपत्रहरूको विवरण

आ.व. २०८०/८१ मा संशोधन गरिएका अनुमतिपत्रहरूको विवरण

S.N	Name of Operator	Amended Name	Content of Amended	Date of Issue (YY-MM-DD)
Internet With Email				
1	V.N.S. Technology Pvt. Ltd.	Sajilo Net Pvt. Ltd.	Name	2073/02/05

अनुसूची-१०: प्राधिकरणबाट आ.व. २०८०/८१ मा Type Approval प्रदान गरिएका
उपकरणहरू सम्बन्धी विवरण

प्राधिकरणबाट आ.व. २०८०/८१ मा Type Approval प्रदान गरिएका उपकरणहरू सम्बन्धी
विवरण

क्र. सं.	उपकरणको प्रकार	Type Approval प्रदान गरिएका उपकरणहरू सम्बन्धी विवरण	
		Permanent	Provisional
1.	GSM Handset	144	320
2.	GSM Device	21	64
3.	Tablet	4	25
4.	Short Range Device	173	411
जम्मा		342	820

अनुसूची-११: उपभोक्ताको गुनासो सम्बन्धि विवरण

आ.व २०८०/८१ मा प्राप्त गुनासो विवरण (सेवा प्रदायकको आधारमा)

सि.नं	सेवा प्रदायकको नाम	गुनासो संख्या	प्रतिशत
१.	नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेड	३९	१३.०९
२.	एनसेल आजियाटा लिमिटेड	२२	७.३८
३.	वोर्डलिङ्क कम्युनिकेशन्स लिमिटेड	६४	२१.४७
४.	भायनेट कम्युनिकेशन्स लिमिटेड	३६	१२.०८
५.	क्लासिक टेक प्रा.लि.	७२	२४.१६
६.	सुबिसु केवल नेट लिमिटेड	६	२.०१
७.	सी.जी. कम्युनिकेसन लिमिटेड	८	२.६८
८.	डिस मिडिया नेटवर्क लिमिटेड	२८	९.४०
९.	टेकमाइण्ड नेटवर्क प्रा.लि.	८	२.६८
१०.	वाईफाई नेपाल प्रा.लि	७	२.३५
११.	वेबसर्फर नेपाल कम्युनिकेशन सिस्टम प्रा.लि.	६	२.०१
१२.	सजिलो नेट प्रा.लि.	२	०.६७
जम्मा		२९८	१००.०

आ.ब २०८०/८१ मा प्राप्त गुनासो विवरण (गुनासोको प्रकृतिको आधारमा)			
सि.नं	गुनासोको प्रकार	गुनासो संख्या	कैफियत
१	इन्टरनेट सेवा सम्बन्धि समस्या		
	इन्टरनेट नचलेको	५३	
	इन्टरनेट स्पीड घट्बढ/इन्टरनेट सुस्त/ प्याकेज/व्याण्डविथ	७२	
	मर्मत समस्या	१८	
	बिलिंग/ क्षतिपूर्ति सम्बन्धमा	२०	
	टोल फ्री नम्बर सम्बन्धमा	२०	
	राउटर समस्या	१३	
	अन्य	४९	
	इन्टरनेट सेवा सम्बन्धि गुनासोको जम्मा	२४५	
२	Voice सम्बन्धि गुनासोको जम्मा		
	बिलिंग/ ब्यालेन्स समस्या	१३	
	सिम कार्ड	४	
	नेटवर्क समस्या	१७	
	डाटा प्याकेज समस्या	९	
	नम्बर परिवर्तन	२	
	रोमिंग समस्या	२	
	अन्य	१३	
	VOice सम्बन्धि गुनासोको जम्मा	६०	
कुल जम्मा		३०५	

अनुसूची-१२ नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण विरुद्ध अदालतमा परेका मुद्दाहरूको विवरण

सि.नं.	मुद्दा नं.	दर्ता मिति	निवेदक	मुद्दाको मुख्य विषय	हालको अवस्था
१	०७५- WO- ०५६०	२०७५/९/८	सिजी कम्युनिकेसन	प्राधिकरणको मिति २०७५/९/४ मा प्रकाशित Invitation for application on Auction of Residual Spectrum in 900/1800/2100 MHz सम्बन्धी सूचना बदर गरी फ्रिक्वन्सी नीति बमोजिम निवेदकलाई अन्य सेवाप्रदायक सरह फ्रिक्वन्सी उपलब्ध गराउन सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	सर्वोच्च अदालतमा विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
२	०७६- wo- ०५२४	२०७६/९/२९	सिजी कम्युनिकेसन	प्राधिकरणबाट २०७६/०८/१९ मा प्रकाशित Invitation for Application on Auction of Residual Spectrum in 900/1800/2100 MHz Bands सम्बन्धी सूचना उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी मन्त्रिपरिषद्को मिति २०७४/२/१५ को निर्णय बमोजिम एकीकृत आधारभूत टेलिफोन सेवाको अनुमति प्रदान गरी फ्रिक्वन्सी नीतिबमोजिम अन्य सेवाप्रदायक सरह फ्रिक्वन्सी उपलब्ध गराउन परमादेशको माग गरी सर्वोच्च अदालतमा रिट निवेदन दायर ।	सर्वोच्च अदालतमा विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
३	०७५- wo- ०७०५ ०७५- wo- ०७०६	२०७५/१०/१ ५	अधिवक्ता सुबास लामिछाने र अधिवक्ता डिल्ली प्रसाद न्यौपाने	प्राधिकरणबाट २०७५/०९/०४ र २०७५/१०/९ मा प्रकाशन गरेको ९००/१८००/२१०० मेगाहर्ज व्याण्डको फ्रिक्वन्सी बढाबढ सम्बन्धी सूचना उत्प्रेषणको आदेशले खारेज गरी प्रचलित कानून बमोजिम फ्रिक्वन्सी बाँडफाँड गर्नु भनी उत्प्रेषण परमादेश जारी गरी पाऊँ भनि सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	सर्वोच्च अदालतमा विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।

४	०७५- wo- १०४७ ०७५- wo- ११२२	२०७६/१/३ २०७६/१/२७	प्रविण सुवेदी दक्ष बहादुर क्षेत्री	Player's Unknown Battle Grounds (PUBG) गेमलाई मात्र प्रतिबन्ध लगाउने सम्बन्धमा भएको प्राधिकरणको निर्णय, कामकारवाहीहरु समेत बदर गरी पाउन माग गरी सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	अन्तरिम आदेश जारी भएको र विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
५	०७६- wo- ०१७९	२०७६/५/११	बरिष्ठ अधिवक्ता नारायण झा	प्राधिकरणबाट Mobile Device Management System (MDMS) खरिद सम्बन्धी भएको ठेक्काको सम्झौता, सो सम्झौता सम्बन्धमा भए गरेका सम्पूर्ण काम कारवाही उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी पाउन सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	सर्वोच्च अदालतमा विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
६	०७६- wo- ०९९१	२०७७/२/३०	अधिवक्ता आलोक पोखरेल समेत	ग्रामिण दूरसञ्चार विकास कोषको रकम परिचालन गरी कुनै विभेद विना सम्पूर्ण स्थानीय निकायहरु स्वास्थ्य संस्थाहरु तथा सामुदायिक विद्यालयमाहरुमा Broadband इन्टरनेट सेवा पुर्न्याउन परमादेशको आदेशको माग गरी सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	सर्वोच्च अदालतमा विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
७	०७६- wo- १०३४	२०७७/३/७	बरिष्ठ अधिवक्ता नारायण झा	देशभरका सामुदायिक विद्यालयहरुमा आईटी ल्याब स्थापना गर्नका लागि OBCI/MAX/NEPA(JV) कम्पनीलाई दिईएको ठेक्का सम्झौता उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी आर्थिक तथा सामाजिक रुपमा पछाडि परेका वर्गका नागरिकका छोराछोरी अध्ययनरत सामुदायिक विद्यालयहरुमा आईटी ल्याब स्थापना तथा संचालन गर्न गराउन माग गरी सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	सर्वोच्च अदालतमा विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
८	०७७- wo- ०२५४	२०७७/६/२५	अधिवक्ता विष्णुप्रसाद घिमिरे	काठमाडौं जिल्ला अदालतको मिति २०७४/०३/१५ को Call Detail तथा Operational data सम्बन्धी निर्णय र तत्सम्बन्धी भए गरेका अन्य	सर्वोच्च अदालतमा विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।

				काम कारवाही उत्प्रेषण मिश्रित परमादेशले वदरको माग गरी सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	
९	०७५- wo- ०४२२	२०७५/७/१४	एनसेल आजियाटा लि.	महालेखा परिक्षकको प्रतिवेदनबाट कायम भएको बेरुजु दाखिला नभएसम्म विदेशी मुद्रा सिफारिश लगायत अन्य सुविधा उपलब्ध नगराउने सम्बन्धी भए गरेका सम्पूर्ण काम कारवाहीहरू वदरको माग गरी सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	सर्वोच्च अदालतमा विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
१०	०७७- wo- ०७०७	२०७७/१०/२ ३	एनसेल आजियाटा लि.	मिति २०७७/०९/२९ का दिन अन्तरिम आदेश भएको र सोहि मिति २०७७/०९/२९ मा ठुला करदाता कार्यालयबाट अन्तिम संशोधित कर निर्धारणको सूचना र सो संग सम्बन्धित सबै निर्णय तथा कामकारवाहीहरू वदरको माग गरी सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	सर्वोच्च अदालतमा विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
११	०७७- wo- ०५१९	२०७७/९/६	अधिवक्ता विश्वेश्वर प्रसाद गौतम	Android तथा ISO मोबाइलमा र Android IPTV Box मा Application /OTT को मध्यमबाट विज्ञापन सहितका सामाग्री प्रसारण हुनबाट तत्काल रोक्नका लागि परमादेश आदेश सहितको माग गरी सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	सर्वोच्च अदालतमा विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
१२	०७७- wo- ०५५६	२०७७/९/१३	मनोज गुरुड	Android तथा ISO मोबाइलमा र Android IPTV Box मा Application/You Tube/Internet Browser /OTT को मध्यमबाट विज्ञापन सहितका सामाग्री प्रसारण हुनबाट तत्काल रोक्नका लागि प्राधिकरणको तर्फबाट इन्टरनेट सेवा प्रदायकहरूलाई आवश्यक आदेश जारी गर्न परमादेशको आदेश माग गरी सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर।	सर्वोच्च अदालतमा विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
१३	०७७- wo- ०३९९	२०७८/६/११	इन्टरनेट सेवा प्रदायक संघ नेपाल समेत	नेपाल विद्युत प्राधिकरणले एकतर्फी ढंगले पोलको भाडा आफुखुसी वृद्धि गरी रिट निवेदक सेवा प्रदायकहरूको नेपाल विद्युत प्राधिकरणको विद्युतीय संरचनाहरूमा जडान भएका अप्टिकल फाइबर तथा अन्य	सर्वोच्च अदालतमा विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।

				उपकरणहरू जुनसुकै बेला हटाउन सकिने भन्ने निर्णय लगायतका काम कारवाही उत्प्रेषणको आदेशले वदर गरी पाउन भन्ने माग गरी सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	
१४	०७८- wo- ०७४८	२०७८/९/२७	एनसेल आजियाटा लि.	कम्पनीले उपभोग गरिरहेको २१०० MHz अन्तर्गतको २x१० MHz व्याण्डविथ फ्रिक्वेन्सीको लागि आ.व. २०६४/०६५ देखि आ.व. २०७८/०७९ सम्म प्रतिवर्ष प्रति मेगहर्ज १ करोड ५० लाखका दरले हुन आउने फ्रिक्वेन्सी दस्तुर बुझाउन प्राधिकरणबाट विभिन्न मितिमा गरिएको पत्राचार खारेजको माग गरी सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	सर्वोच्च विचाराधीन रहेको । अदालतमा अवस्थामा
१५	०७८- wo- ११८२	२०७८/१२/२ ८	अधिवक्ता कमलेश दिवेदी	आर्थिक ऐन, २०७६ को दफा १४(१) मा टेलिफोन जडान गर्ने ग्राहकबाट टेलिफोन स्वामित्व वापत लाग्ने शुल्क सम्बन्धी व्यवस्था, टेलिफोन स्वामित्व परिवर्तन भएको अवस्थामा टेलिफोनको स्वामित्व प्राप्त गर्ने व्यक्तिबाट समेत शुल्क असुल उपर गरिने व्यवस्थाका साथै सिम कार्ड खरिदमा लाग्ने स्वामित्व शुल्क र मोबाइल फोनको रिचार्ज गर्दा अतिरिक्त २% रकम कट्टा गर्ने साथै Prepaid Mobile Phone को रिचार्ज गर्दा लाग्ने अतिरिक्त २% रकम कट्टा नगर्न नगराउन सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर गरेको ।	सर्वोच्च विचाराधीन रहेको । अदालतमा अवस्थामा
१६	०७९- wo- ०२६२	२०७९/५/२९	नेपाल स्याटेलाइट टेलिकम प्रा.ली.	नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्को निर्णय बमोजिम नेपाल स्याटेलाइट टेलिकम प्रा.ली. को अनुमतिपत्र खारेज गर्ने गरी भएको निर्णय कार्यान्वयन नगर्न नगराउन उत्प्रेषण, परमादेशको आदेशको माग गरी रिट दायर ।	सर्वोच्च विचाराधीन रहेको । अदालतमा अवस्थामा
१७	०७९- wo- ०३२३	२०७९/६/७	जगतबहादुर रावल	नेपालमा कानूनी व्यक्ति/संस्थाका रूपमा दर्ता नगरी, कुनै पनि निकायको स्वीकृति नलिई, भाडा निर्धारण नगरी, कानून विपरित हुनेगरी नेपालमा व्यवसायिक रूपमा संचालनमा रहेको InDriver एप तत्काल बन्द गर्न माग गरी सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	सर्वोच्च विचाराधीन रहेको । अदालतमा अवस्थामा

१८	०७९- wo- ०६५२	२०७९/९/११	अ. सपना भण्डारी	दूरसञ्चार सेवा प्रदायकहरूले एक वर्षसम्म प्रयोगमा नआएका सिमकार्डलाई पूनः बिक्री वितरण नगर्नु नगराउनु भनि परमादेशको आदेश जारी गरी पाउन माग गरी सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	सर्वोच्च विचाराधीन रहेको ।	अदालतमा अवस्थामा
१९	०७९- CI- ११६८	२०८०/२/२८	विनोद चन्द्र श्रेष्ठ समेत	उच्च अदालतबाट मिति २०७९/०१/२१ मा रिट निवेदन (रिट नं. ००७८-wo-०५५९) खारेज हुने फैसला भएको र उक्त फैसलामा चित्त नबुझाई सम्मानित सर्वोच्च अदालतमा मुद्दा दोहोर्‍याइ हेरी पाँउन निवेदन दिएकोमा मिति २०८०/०२/०५ को आदेशबाट मुद्दा दोहोर्‍याइ हेर्ने अनुमति प्राप्त भएको ।	सर्वोच्च विचाराधीन रहेको ।	अदालतमा अवस्थामा
२०	०७९- wo- १४३७	२०८०/०३/०८	सिविसु केवल नेट प्रा.लि.	मध्यस्थ न्यायधिकरणले मिति २०७८।०५।१७ मा गरेको निर्णय बदर गरिदिएको उच्च अदालतबाट भएको फैसला बदर गरी मध्यस्थको निर्णय सदर गरी पाउन माग माग सहित सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	सर्वोच्च विचाराधीन रहेको ।	अदालतमा अवस्थामा
२१	०८०- MS- ०००३	२०८०/४/१०	अम्बर स्थापित समेत	उच्च अदालत पाटनबाट मिति २०७९/१२/१५ गते भएको आदेश कार्यान्वयन तर्फ अग्रसरता नदेखाई जानीजानी बदलनियतपूर्वक सो आदेशको अवज्ञा गरेको हुँदा अदालतको अपहेलनामा कारवाही गरी पाउँ भनि सर्वोच्च अदालतमा मुद्दा दायर ।	सर्वोच्च विचाराधीन रहेको ।	अदालतमा अवस्थामा
२२	०८०- wo- ०१९३	२०८०।०५।१	अधिवक्ता सुरज ढकाल समेत	प्रस्तुत रिट निवेदनमा यस प्राधिकरणले जडान गर्न लागेको International Traffic Monitoring/Measurement and Anti-Fraud System (TERAMOCS) प्रविधि सम्बन्धमा भएको समस्या, जटिलता र विरोधाभाषका कारण निवेदक लगायत सम्पूर्ण नेपाली जनताको नेपालको संविधानको धारा २८, व्यक्तिगत गोपनीयता ऐन, २०७५ र व्यक्तिगत गोपनीयता नियमावली, २०७७ द्वारा प्रदत्त गोपनीयताको हक हनन् हुने भएकोले सो TERAMOCS प्रणाली लागू	सर्वोच्च विचाराधीन रहेको ।	अदालतमा अवस्थामा

				गर्ने आदेश, निर्देशन एवम् सूचना उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी सो TERAMOCS प्रणाली लागु नगर्नु, नगराउनु भनी परमादेश लगायत जे जो चाहिने आज्ञा आदेश जारी गरी पाउँन र TERAMOCS प्रणाली तुरुन्तै लागु गराउने निर्देशनको कार्यान्वयनले सम्पूर्ण नागरिकहरुको गोपनीयताको हक हनन् हुने भएकोले यो मुद्दाको अन्तिम किनारा नभएसम्म लागु नगर्नु नगराउनु भनि अन्तरिम आदेश जारी गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको मुख्य माग रहेको देखिन्छ ।	
२३	०८०- WO- ०१९४	२०८०।०५।१ २	अधिवक्ता धिरजकुमार यादव	प्रस्तुत रिट निवेदनमा यस प्राधिकरणले जडान गर्न लागेको Telecommunications Traffic Monitoring/Measurement and Anti Fraud System (TERAMOCS) प्रविधि सम्बन्धमा भएको नेपाल सरकारको निर्णयबाट निवेदकलाई संविधान प्रदत्त हक आघातित भएकाले सेवाग्राहीलाई गुणस्तरीय मोबाईल तथा इन्टरनेट सेवा प्रदान गर्नु गराउनु र नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणलाई टेरामोक्स प्रविधि जडान गर्ने कार्य गर्न दिनु, उक्त प्रविधि जडान गर्ने कार्य रोक्ने कार्य नगर्नु नगराउनु साथै प्रस्तुत रिट निवेदनको टुङ्गो नलागेसम्म उक्त प्रविधि जडान गर्न भईरहेको सिस्टम अपडेट लगायत कार्य नरोक्नु रोक्न नलगाउनु यथास्थितिमा राख्नु भनि उत्प्रेषणसमेतको आदेश जारी पाउँ भन्ने समेतको व्यहोराको मुख्य माग दावी रहेको छ ।	सर्वोच्च अदालतमा विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
२४	०८०- WO- ०४४१	२०८०।०८।०४	त्रिलोक बहादुर चन्द समेत	प्रस्तुत रिट निवेदनमा निवेदकहरुले टिकटक माथि रोक लगाउने नेपाल सरकारको मिति २०८०/०७/२७ को निर्णय र सो को आधारमा सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय एवं यस प्राधिकरणले टिकटक तथा इन्टरनेट सेवा प्रदायकलाई टिकटकको प्रवाहलाई रोक्न गरेका कारवाही/पत्राचारहरु संविधान प्रदत्त हक अधिकार प्रतिकूल भएको हुँदा उक्त निर्णय पत्राचार बदरको माग गर्दै हाल अन्तरिम आदेश जारी गरी	सर्वोच्च अदालतमा विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।

				<p>यथास्थितिमा राखी पाउँ भनि उत्प्रेषणसमेतको आदेश गरी पाउँ भन्ने समेतको व्यहोराको मुख्य माग दावी रहेको छ ।</p> <p>यस मुद्दाको विषयसँग सम्बन्धित अन्य मुद्दाहरू: ०८०-WO-०४४०, ०८०-WO-०४३९, ०८०-WO-०४४४, ०८०-WO-०४४५, ०८०-WO-०४५५, ०८०-WO-०४४६, ०८०-WO-०४५४, ०८०-WO-०४४८ र ०८०-WO-०४४३</p>	
२५	०८०-WO-०४५३	२०८०।०८।०४	युवराज पौडेल सफल समेत	<p>प्रस्तुत रिट निवेदनमा निवेदकहरूले टिकटक माथि रोक लगाउने नेपाल सरकारको मिति २०८०/०७/२७ को निर्णय र सोको आधारमा सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय एवं यस प्राधिकरणले टिकटक तथा इन्टरनेट सेवा प्रदायकलाई टिकटकको प्रवाहलाई रोकन गरेका कारवाही/पत्राचारहरू संविधान प्रदत्त हक अधिकार प्रतिकूल भएको हुँदा उक्त निर्णय पत्राचार बदरको माग गर्दै हाल अन्तरिम आदेश जारी गरी यथास्थितिमा राखी पाउँ भनि उत्प्रेषणसमेतको आदेश गरी पाउँ भन्ने समेतको व्यहोराको मुख्य माग दावी रहेको छ ।</p>	सर्वोच्च अदालतमा विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
२६	०८०-WO-०४५७	२०८०।०८।०४	कमला अधिकारी समेत	<p>प्रस्तुत रिट निवेदनमा निवेदकहरूले टिकटक माथि रोक लगाउने नेपाल सरकारको मिति २०८० २७ को निर्णय र सो को आधारमा/०७/ सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय एवं यस प्राधिकरणले टिकटक तथा इन्टरनेट सेवा प्रदायकलाई टिकटकको प्रवाहलाई रोकन गरेका कारवाहीपत्राचार/हरू संविधान प्रदत्त हक अधिकार प्रतिकूल भएको हुँदा उक्त निर्णय पत्राचार बदरको माग गर्दै हाल अन्तरिम आदेश जारी गरी यथास्थितिमा राखी पाउँ भनि उत्प्रेषणसमेतको आदेश गरी पाउँ भन्ने समेतको व्यहोराको मुख्य माग दावी रहेको छ ।</p>	सर्वोच्च अदालतमा विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।

२७	०८०- wo- ०५४६	२०८०।०८।२ ८	ब्रोडलिक नेटवर्क एण्ड कम्युनिकेशन लिमिटेड	महालेखा परिक्षकको कार्यालयले औल्याएको बेरुजु सम्बन्धि निर्णय र सो को आधारमा तयार भएका पत्रहरु एवं सो को आधारमा भए गरेका सम्पूर्ण काम कारवाहीको कार्यान्वयन नगर्नु नगराउनु तथा निवेदकले आ.ब. २०८०/०८१ को नविकरण गरी पाउँ भनी राष्ट्रिय प्रसारण विभागमा पेश गरेको निवेदन अनुसार नविकरण तथा अन्य दस्तुर बुझी हाललाई नविकरण गर्नु निवेदकको सेवा प्रवाहमा कुनै बाधा ब्यबधान नगर्नु नगराउनु भनी सर्वोच्च अदालत नियमावली २०७४ को नियम ४९ (१) बमोजिम विपक्षीहरुका नाउँमा अन्तरिम आदेश समेत जारी गरी पाउन माग भएको ।	सर्वोच्च विचाराधीन रहेको ।	अदालतमा अवस्थामा
२८	०८०- wo- ०५२९	२०८०।०८।२ २	अमरेशकुमार सिंह	नेपालको नियम कानूनको पालना नगरी कर छल्ने उद्देश्यले निकै कम मूल्यमा विदेशमा आजियाटा यु.के. र स्पेक्ट्रलाइट यु.के. लिमिटेडबीच एनसेलको ८० प्रतिशत शेयर विक्री गर्न भएको सम्झौतालाई मान्यता नदिनको लागि कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालय तथा नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको नाममा परमादेश जारी गरिपाउँ साथै नेपालको नियमनकारी निकायले अनुमति नदिएको अवस्थामा गरिएको शेयर कारोबारको वैधानिकता उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी पाउँ र एनसेल कम्पनीले आफ्नो प्रभावको बलमा शेयर खरिद प्रक्रियालाई वैधानिकता दिलाउने अवस्था रहेको हुँदा यो मुद्दाको अन्तिम किनारा नलागेसम्म नोभेम्बर ३० मा भएको एनसेल शेयर खरिद विक्री प्रक्रियालाई नेपालमा यथास्थितिमा राख्नको लागि सर्वोच्च अदालत नियमावलीको नियम ४९ बमोजिम अन्तरिम आदेशसमेत जारी गरिपाउँ । एनसेलको शेयर खरिद सम्बन्धमा छानविन गर्नको लागि मिति २०८०।०८।२१ गतेका दिन सरकारले टंकमणि शर्माको संयोजकत्वमा पाँच सदस्यीय समिति गठन गरेको छ । सो समितिलाई पनि यो विषयको छानविन स्वतन्त्र र पारदर्शी	सर्वोच्च विचाराधीन रहेको ।	अदालतमा अवस्थामा

				तरिकाले गर्नको लागि मागदर्शन जारी गरिपाउँ भन्ने माग दावी सहित रिट दायर भएको.	
२९	०८०- WO- ०७४६	२०८०/१०/१ ८	अनन्त राज लुईटेल	प्रस्तुत रिट निवेदनमा निवेदकले सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय सम्बद्ध सार्वजनिक निकायका पदाधिकारी तथा सदस्यको नियुक्ति तथा मनोनयन सम्बन्धी मापदण्ड, २०७३ को दफा ९ मा दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा ५(२) विपरितको योग्यता तथा नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको अध्यक्ष पदको दरखास्त आव्हान गर्दा मिति २०८०/१०/१४ को सूचनामा कानूनी क्षेत्रको प्रतिनिधित्व नहुने गरी तोकिएको गैरकानूनी अतिरिक्त योग्यता बदरको मागका साथै सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय सम्बद्ध सार्वजनिक निकायका पदाधिकारी तथा सदस्यको नियुक्ति तथा मनोनयन सम्बन्धी मापदण्ड, २०७३ को दफा ९ मा दूरसञ्चार ऐन, २०५३ विपरितको योग्यता नराख्नु नराख्न लगाउनु भनी परमादेश समेत जारी गरी पाउँ भन्ने सहितको मुख्य माग दावी रहेको छ ।	सर्वोच्च अदालतमा विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
३०	०८०- wo- ०६३८	२०८०/९/२०	उपभोक्ता हित संरक्षण मंच	प्रस्तुत रिट निवेदनमा निवेदकले उपभोक्ताले प्रयोग गरिरहेको इन्टरनेट सेवा बन्द अवरोध हुनेगरी कुनै निर्णय आदेश वा पत्राचार भएको भए सोको सम्पूर्ण काम कारवाही उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी यदी इन्टरनेट सेवा बन्द अवरोधको कार्यबाट उपभोक्ताको हक अधिकार हनन भएको अवस्थामा क्षतिपूर्ति सुनिश्चितताका साथै उपभोक्ताको हक अधिकार हनन हुन नदिन आवश्यक नीतिगत तथा संरचनागत व्यवस्थाको माग सहित सेवा प्रदायक संस्थाको INTERNET BANDWIDTH वापतको विदेशी मुद्रा भुक्तानीको विषय तत्काल समाधान गर्नु गराउनु र उपभोक्तालाई इन्टरनेट सेवा बन्द नहुने कुराको सुनिश्चितता गर्नु गराउनु भन्ने समेतको मुख्य माग रहेको ।	सर्वोच्च अदालतमा विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।

३१	०८०- wo- १२९९	२०८१/२/२०	अधिवक्ता रिता कार्की	NTC related सम्झौता जुन CRTB system खरिद संग सम्बन्धित रहेको प्राधिकरणलाई सामान्य विपक्षी मात्र बनाईएको ।	सर्वोच्च अदालतमा विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
३२	०८०- wo- १०७५	२०८१/१/३	सुविसु केवल नेट	यस प्राधिकरणको मिति २०८०/११/०४ को पत्र गैरकानूनी भई हचुवाको भरमा यो यति रकम भनी उल्लेख गरी निवेदक कम्पनीलाई गैरकानूनी भार हुने गरी जारी गरिएको पत्र र सो सम्बन्धमा भए गरेका निर्णय, आदेश, टिप्पणी, पत्राचार एवं भविष्यमा सो सम्बन्धमा हुने निर्णय एवं पत्राचारहरू समेत नेपालको संविधानको धारा १३३ (२)(३) बमोजिम उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी पाउँ भन्ने समेतको मुख्य माग दावी रहेछ ।	सर्वोच्च अदालतमा विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
३३	०८०- wo- १३९२	२०८०/८०/२ ९	नेपाल दूरसंचार कम्पनी लिमिटेड	फ्रिक्वेन्सी दस्तुर तिर्ने बुझाउने सम्बन्धमा भएको निर्णय,पत्राचार विरुद्ध उत्प्रेषण समेतको आदेशको माग गर्दै फ्रिक्वेन्सी दूरसंचार सेवाको रेडियो फ्रिक्वेन्सी (बाँडफाँड तथा मूल्य सम्बन्धी) नीति,२०८० को ८.२.४ बदर माग भएको ।	उच्च अदालतमा पाटन मा विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
३४	०८०- wo- २३७६	२०८१/०२/० ३	कम्युनिकेशन एण्ड कम्युनिकेट नेपाल प्रा .लि	प्राधिकरणबाट अनिमति पत्र प्राप्त रिट निवेदकको अनुमतिपत्रको अवधि समाप्त हुनै लागेको अवस्थामा सो अनुमतिपत्र नवीकरण नभए वा अनुमतिपत्र प्रदान नगरे निवेदकलाई अपुरणीय क्षति हुने, मुलुक भर इन्टरनेटको अवाभ रहने, निवेदकले Upstream Provider संग सम्झौता गरी इन्टरनेट आयात गर्न नसक्ने तथा निवेदकको दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा ३३ (४) बमोजिमको अनुमतिपत्र सम्बन्धमा हक अधिकार समेत भएकाले रिट निवेदकले मिति २०८१/०२/०१ मा प्राधिकरणमा पेश गरेको निवेदन बमोजिम अनुमतिपत्र गर्नु गर्न लगाउनु वा नयाँ अनुमतिपत्र प्रदान गर्नु गर्न लगाउनु निवेदकलाई विना कुनै	उच्च अदालतमा पाटन मा विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।

				वाधा व्यवधान अनुमतिपत्रको कामकारवाही गर्न दिनु दिन लगाउनु भन्ने समेतको परमादेश सहितको मुख्य माग दावी रहेछ	
३५	०८०- wo- २७०६	२०८१/३/४	सिजी कम्युनिकेसन	निवेदक कम्पनी अनुमतिपत्र नवीकरण नगर्ने कार्य प्रथम दृष्टिमाै गैरकानुनी एवं त्रुटिपूर्ण रहेको र निवेदकको अनुमतिपत्र खारेज गर्ने गरी विपक्षीले गरेको पत्राचार कार्यान्वयन भएमा निवेदकलाई अपुरणीय क्षति पुग्ने भएकाले निवेदकलाई पुग्न जाने अपुरणीय क्षति (Irreparable Loss) र सुविधा सन्तुलन (Balance of Convenience) समेतको आधारमा प्रस्तुत रिट निवेदनको अन्तरिम टुङ्गो नलागेसम्मको लागि यस प्राधिकरणको अनुमतिपत्र व्यवस्थापन शाखाको मिति २०८०/०९/०२ को पत्र मिति २०८१/२/२४ को गोरखापत्र दैनिकमा प्रकाशित सूचना मिति २०८१/०२/२४ को पत्र र सो सम्बन्धमा प्राधिकरणबाट भए गरेका निर्णय, सूचना, पत्राचार लगायत कुनै काम कारवाहीहरू कार्यान्वयन नगर्नु, नगराउनु यथास्थितिमा राख्नु प्रतिबद्धता अनुसारका कार्यहरू सम्पन्न गर्ने प्रक्रिया नरोक्नु तथा रिट निवेदकको अनुमतिपत्रको यथावत प्रयोगमा कुनै रोक नलगाउनु भनी अन्तरिम आदेश जारी गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको मुख्य मागदावी रहेको ।	उच्च अदालतमा पाटन मा विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
३६	०८१- wo- ०००२	२०८१/४/१	वर्ल्डलिनक कम्युनिकेशन लि.	यस प्राधिकरणबाट जारी दूरसञ्चार उपकरण आयात तथा विदेशी मुद्रा सटही सिफारिश सम्बन्धी (कार्यविधि) विनियमावली, २०७६ को विनियम ४(४ घ) ले रोयल्टी तथा ग्रामिण दूरसञ्चार वापतको रकम लगायतका रकमहरू भुक्तानी नगरी सटही प्रक्रिया नबढाइने भन्ने सारभूत शर्त तोकी विधायिका निर्मित कानूनद्वारा प्रदत्त हक अधिकारको प्रचलनलाई कुण्ठित गर्ने व्यवस्था गरिएको हुँदा प्राधिकरणको मिति २०७६/९/२८ को बैठकको निर्णय नं. ४२७६ मार्फत विनियमावलीको ४(४ घ) को शर्त राखे गरी भएको निर्णय सो हदसम्म	उच्च अदालतमा पाटन मा विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।

				त्रुटिपूर्ण रहेको हुँदा सो हदसम्म उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी पाउँ तथा प्राधिकरणले विदेशी मुद्राको सटही गर्न सिफारिस गरिसकेको अवस्थामा सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयलाई कानूनले प्रदान नै नगरेको अधिकार प्रयोग गरी कम्पनीको सटही सुविधाको लागि सिफारिस नै नगरेको हुँदा प्राधिकरणले मिति २०८०/०५/०५ मार्फत गरेको सिफारिस अनुसारको विदेशी मुद्राको सटहीका लागि चाहिने आवश्यक सिफारिस गर्नु गराउनु भन्ने मुख्य माग रहेको ।	
३७	०८०- wo- ९५७८	२०८१/२/२३	Vanrise Solutions	यस प्राधिकरण र निवेदक कम्पनी बीच TERAMOCS प्रविधिको खरिद सम्बन्धमा भएको करारको यथावत परिपालना गरी मुलुकी देवानी संहिता २०७४ को दफा ५४० बमोजिम बादी प्रतिवादी बीच भएको सम्झौताको appendix a section ५ Terms of reference को पृष्ठ नं. ३२ मा उल्लेख भएको बुँदा नं. C.५. को ५ नं. यथावत परिपालना गर्न आदेश गरी GCC को बुँदा नं. ३४.१ बमोजिम साइटहरूमा परियोजना सम्पन्न गर्न खरिद भई सकेका सामग्री जडान तथा इन्स्टल र सञ्चालनको आवश्यक व्यवस्था मिलाउन समेत फैसला गरी न्याय निसाफ पाउँ भन्ने समेतको माग रहेको ।	काठमाडौं जिल्ला अदालतमा विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
३८	०७९- CP- १३६३	२०७९/२/१	सुबिसु केवल नेट	फिरादी सुबिसु केबल नेट लिमिटेड (यसपछि सुबिसु केबल नेट भनिएको) ले स्मार्ट टेलिकम प्रा.लि. (यसपछि स्मार्ट टेलिकम भनिएको) बाट मिति २०७८ श्रावण १ को करार सम्झौता तथा मुलुकी देवानी संहिता, २०७४ को दफा ४९३, ४९५, ५००, ५२१, र ५३८ बमोजिम फिरादी कम्पनीलाई तिर्नुपर्ने दिनुपर्ने रकम स्मार्ट टेलिकमबाट दिलाई भराई पाउँ भन्ने समेतको मुख्य माग दावी रहेको मुद्दामा विपक्षी सुबिसु केबल नेटले मिति २०८१/०१/२० मा यस प्राधिकरणलाई समेत प्रतिवादी कायम गरी पाउन माग भएको ।	ललितपुर जिल्ला अदालतमा विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।

अनुसूची-१३: नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणसंग सम्बन्धित आ.व. २०८०/०८१ मा फैसला भएका मुद्दाहरू

सि.नं.	मुद्दा नं.	फैसला मिति	निवेदक	मुद्दाको मुख्य विषय	फैसला/आदेश
१	०७९-wo-०९८९	२०८०/६/१७	ISPAN	मुख्यतः NEA संग सम्बन्धित : नेपाल विद्युत प्राधिकरणले एकतर्फी ढंगले पोलको भाडा आफुखुसी वृद्धि गरी रिट निवेदक सेवा प्रदायकहरूको नेपाल विद्युत प्राधिकरणको विद्युतीय संरचनाहरूमा जडान भएका अप्टिकल फाइबर तथा अन्य उपकरणहरू जुनसुकै बेला हटाउन सकिने भन्ने निर्णय लगायतका काम कारवाही उत्प्रेषणको आदेशले वदर गरी पाउन उच्च अदालतमा दायर निवेदन	सर्वोच्च अदालत बाट फैसला: रिट जारी भएको ।
२	०७६-wo-०३१४	२०८०/११/१३	स्मार्ट टेलिकम प्रा.लि.	मध्यपहाडी लोकमार्ग अन्तर्गत सुदूरपश्चिम र कर्णाली प्रदेशमा Optical Fiber Network निर्माण गर्नका लागि भएको सम्झौता बमोजिमको प्रगति नभएकाले प्राधिकरणबाट उक्त सम्झौता खारेज गर्ने निर्णयका विरुद्ध सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर	सर्वोच्च अदालत बाट फैसला: रिट निवेदकले तारेख छोडेकोले तामेलीमा गएको ।
३	०७५-wo-११२५	२०८०/१०/२३	यूनाईटेड टेलिकम लिमिटेड तथा टेलीइन्फ्रा नेपाल लिमिटेड समेतको अपचौरी.पि.एस.प्रा.	यूनाईटेड टेलिकम लिमिटेडले मध्यपहाडी लोकमार्ग अन्तर्गत गण्डकी र लुम्बिनी प्रदेशमा Optical Fiber Backbone निर्माण गर्न प्राधिकरणसंग सम्झौता गरेकोमा सम्झौता बमोजिमको कार्य समयमा सम्पन्न गर्ने आधार नदेखिएकोले प्राधिकरणबाट सम्झौता खारेज गर्ने निर्णय भएमा सो निर्णयका विरुद्ध सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	सर्वोच्च अदालत बाट फैसला: रिट खारेज भएको ।
४	०७५-wo-१४०२	२०८०/१०/२३	यूनाईटेड टेलिकम लिमिटेड	रिट निवेदकले पूँजी तथा क्षमता वृद्धि गरी पाउन मिति २०७१ २३ मा/०६/उद्योग विभाग समक्ष वैदेशिक लगानी तथा प्रविधि हस्तान्तरण ऐन, २०४९ को दफा ३ अन्तर्गत निवेदन	सर्वोच्च अदालत बाट फैसला: रिट खारेज भएको ।

				<p>दिएको र सो विषयमा सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयको समेत पूँजी वृद्धि तथा क्षमता वृद्धिको स्वीकृति पाएको ३ महिना भित्र नेपाल सरकारलाई बुझाउन बाँकी सम्पूर्ण राजस्व बक्यौता बेरुजु रकम बुझाउने सम्बन्धमा सहमति रहेकोमा पूँजी वृद्धि तथा क्षमता वृद्धिका सम्बन्धमा उद्योग विभागबाट हालसम्म निर्णय नभएको अवस्थामा निवेदकले पूर्णरूपमा बुझाउन बाँकी बक्यौता रकम २०७६ आषाढ मसान्तसम्ममा नबुझाएमा दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा २८ मा उल्लेखित प्रावधान बमोजिम कारवाही प्रक्रिया अगाडि बढाइने व्यहोराको नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले निवेदकलाई मिति २०७६०/३/२२ मा निवेदकलाई लेखेको पत्र उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी पाउँ भन्ने मुख्य निवेदन दावी</p>	
५		२०८०/१०/२३	यूनाईटेड टेलिकम लिमिटेड	<p>रिट निवेदकले पूँजी तथा क्षमता वृद्धि गरी पाउन मिति २०७१ २३ मा/०६/उद्योग विभाग समक्ष वैदेशिक लगानी तथा प्रविधि हस्तान्तरण ऐन, २०४९ को दफा ३ अन्तर्गत निवेदन दिएको र सो विषयमा सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयको समेत पूँजी वृद्धि तथा क्षमता वृद्धिको स्वीकृति पाएको ३ महिना भित्र नेपाल सरकारलाई बुझाउन बाँकी सम्पूर्ण राजस्व बक्यौता बेरुजु रकम बुझाउने सम्बन्धमा सहमति रहेकोमा पूँजी वृद्धि तथा क्षमता वृद्धिका सम्बन्धमा उद्योग विभागबाट हालसम्म निर्णय नभएको अवस्था र निवेदकले पूर्णरूपमा बुझाउन बाँकी बक्यौता रकम २०७६ आषाढ मसान्तसम्ममा नबुझाएमा दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा २८ मा उल्लेखित प्रावधान बमोजिम कारवाही प्रक्रिया अगाडि बढाइने व्यहोराको नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले निवेदकलाई मिति २०७६०/३/२२ मा निवेदकलाई लेखेको</p>	सर्वोच्च अदालत बाट फैसला: रिट खारेज भएको ।

				पत्रको आधार उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी पाउँ भनी दायर भएको रिट निवेदन ०७५-Wo-१४०२ र सो रिटमा जारी भएको अन्तरिम आदेश यथावत कायम रहेसम्म नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले पुनबक्यौता रकम : तिर्न आउनु भनी जारी गरेको मिति २०७९ १६ को सूचना र सो संग सम्बन्धित/१०/निर्णयहरू लगायतका यावत काम कारवाहीहरू उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी पुँजी तथा क्षमता वृद्धि नभएसम्म र श्री सर्वोच्च अदालतमा विचाराधीन ०७५-Wo-१४०२ मुद्दाको अन्तिम टुङ्गो नलागेसम्म बक्यौता माग्ने विषयमा कुनै निर्णय काम कारवाही नगर्नु नगराउनु भनी प्रतिषेध लगायत परमादेशको आदेश समेत जारी पाउँ भन्ने मुख्य निवेदन दावी	
६	०८०-RI-००२४	२०८०/४/२	नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण	उच्च अदालतबाट रिट नं. ०७९-wo-०४२१ मा भएको फैसला उपर कानून बमोजिम मुद्दा दोहोर्न्याई पाउन सर्वोच्च अदालतमा मुद्दा दायर गरेको ।	सर्वोच्च अदालत बाट फैसला: मुद्दा दोहोर्न्याई हेर्ने अनुमति नभएको ।
७	०७६-wo-०५०६	२०८१/१/३०	वर्ल्डलिक कम्युनिकेशन लि.	प्राधिकरणबाट मिति २०७६/०२/२४ को निर्णय अनुसार निवेदकले ग्राहकहरूबाट Installation Charge तथा Relocation, Rental Charge (Dark Core Lease, ONU Rental, Fiber Lease) वापत लिएको रकमलाई समेत वार्षिक कूल आम्दानीमा गणना गरी रोयल्टी तथा ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोष रकम बुझाउन गरिएको पत्राचार सम्बन्धी निर्णय उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी पाउँ भनि सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	सर्वोच्च अदालत बाट फैसला: रिट खारेज भएको ।
८	०७६-wo-१०३१	२०८१/१/३०	वर्ल्डलिक कम्युनिकेशन लि.	महालेखापरिक्षकको ५६ औं प्रतिवेदनमा उल्लेखित आ.व.२०७३/०७४ को वित्तीय विवरणमा ग्राहकसंग असुल गरेको मर्मत चार्ज (Support Charge, Annual Maintenance Charge,	सर्वोच्च अदालत बाट फैसला: रिट खारेज भएको ।

				Technical Charge etc.) शिर्षकमा नियमानुसार रोयल्टी र RTDF रकम भुक्तानी गर्न प्राधिकरणबाट भएको पत्राचार उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी पाउन सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	
९	०७६-wo-१०३२	२०८१/१/३०	वर्ल्डलिक कम्युनिकेशन लि.	प्राधिकरणको मिति २०७६/१०/२८ को पत्रद्वारा आ.व. २०७५/०७६ को वित्तीय विवरण अनुसार रोयल्टी तथा RTDF रकम बुझाउन गरिएको पत्राचार उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी पाउन सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	सर्वोच्च अदालत बाट फैसला: रिट खारेज भएको ।
१०	०७६-wo-१०८९	२०८१/१/३०	वर्ल्डलिक कम्युनिकेशन लि.	दूरसञ्चार प्राधिकरणबाट मिति २०७६/११/०२ मा प्रकाशित RFA No.०१/NTA/२०७६/७७ को बोलपत्र सूचना एवं तत्सम्बन्धमा भएको निर्णय सम्बन्धी सम्पूर्ण कामकारबाही उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी निवेदक कम्पनीको बोलपत्रलाई समेत समावेश गरी कानून बमोजिम मूल्यांकन लगायतका कार्य गर्न गराउन माग गरी सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	सर्वोच्च अदालत बाट फैसला: रिट खारेज भएको ।
११	०७६-wo-१०९०	२०८१/१/३०	वर्ल्डलिक कम्युनिकेशन लि.	दूरसञ्चार प्राधिकरणबाट मिति २०७६/११/०१ मा प्रकाशित IFA No.03/NTA/2076/77 को बोलपत्र सूचनामा रिट निवेदकको बोलपत्र निवेदन मूल्यांकन नगर्ने गरी भएको कार्य एवं तत्सम्बन्धमा भएको अन्य काम कारबाही एवं कागजात उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी निवेदक कम्पनीलाई बोलपत्रमा सहभागी हुन योग्य गराई मूल्यांकन कार्य गर्नु गराउनु भनी परमादेशको माग गरी सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	सर्वोच्च अदालत बाट फैसला: रिट खारेज भएको ।
१२	०७६-wo-१०९१	२०८१/१/३०	वर्ल्डलिक कम्युनिकेशन लि.	प्राधिकरणबाट मिति २०७६/१०/१७ मा प्रकाशित RFA No.02/NTA/2076/77 को बोलपत्र सूचनामा रिट निवेदकको बोलपत्र निवेदन मूल्यांकन नगर्ने गरी भएको कार्य एवं सुबिसु केवल नेट प्रा.लि. लाई ठेक्का प्रदान गर्ने गरी भएको मूल्यांकन, निर्णय	सर्वोच्च अदालत बाट फैसला: रिट खारेज भएको ।

				तत्सम्बन्धमा भएको कामकारवाही उत्प्रेषणको आदेशले बढेर गरी निवेदक कम्पनीलाई बोलपत्रमा सहभागी हुन योग्य गराई मूल्यांकन कार्य गर्नु गराउन भनी परमादेशको माग गरी सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	
१३	०८०-wo-०९९८	२०८१/१/३०	वर्ल्डलिक कम्युनिकेशन लि.	दूरसञ्चार ऐन, २०५३ दूरसञ्चार नियमावली, २०५४ तथा ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोष विनियमवली, २०६८ मा दूरसञ्चार सेवा तथा गैर दूरसञ्चार सेवा फरक रहेको उल्लेख भएको तथा दूरसञ्चार सेवामा मात्र रोयल्टी तथा ग्रामिण दूरसञ्चार विकास कोषको रकम जम्मा गर्नुपर्ने स्पष्ट कानूनी व्यवस्था रहेको र प्रतिनिधि सभा, सार्वजनिक लेखा समितिबाट समेत उक्त विषयमा गैर दूरसञ्चार सेवाको आयमा रोयल्टी र ग्रामिण दूरसञ्चार विकास कोषमा दाखिला हुने रकम भुक्तानी गर्नु नपर्ने भनी महालेखापरीक्षकको कार्यालयबाट बेरुजुको लगत हटाउने निर्णय भइसकेको अवस्थामा उक्त विवादित रकम तिर्नु नपर्ने वैध अपेक्षा समेत विपरित हुनेगरी गैर-कानूनी तरिकाले परोक्ष रूपमा रोयल्टी तथा ग्रामिण दूरसञ्चार विकास कोषमा दाखिला गर्नुपर्ने नपुग रकम दाखिला गर्नु तथा नगरेमा प्राधिकरणबाट गर्नुपर्ने सिफारिस एवं सहजीकरणमा नै प्रतिबन्ध लगाउने भनी गरिएको पत्राचार तथा कार्य कानूनी व्यवस्था एवं प्रतिपादित सिद्धान्त समेतको विपरित रहेको हुँदा प्राधिकरणबाट मिति २०८०/०३/०५, मिति २०८०/०५/०६, मिति २०८०/०६/०९ र मिति २०८०/११/०४ मार्फत जारी पत्र एवं सो सँग भए गरेका सम्पूर्ण निर्णय तथा काम कारवाहीहरू उत्प्रेषणको आदेशले बढेर गरिपाउँ भन्ने समेतको मुख्य माग	सर्वोच्च अदालत बाट फैसला: रिट खारेज भएको ।

१४	०८०-wo-१०११	२०८१/१/३०	वर्ल्डलिक कम्युनिकेशन लि.	दूरसञ्चार ऐन, २०५३ दूरसञ्चार नियमावली, २०५४ तथा ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोष विनियमवली, २०६८ मा दूरसञ्चार सेवा तथा गैर दूरसञ्चार सेवा फरक रहेको उल्लेख भएको तथा दूरसञ्चार सेवामा मात्र रोयल्टी तथा ग्रामिण दूरसञ्चार विकास कोषको रकम जम्मा गर्नुपर्ने स्पष्ट कानूनी व्यवस्था रहको र प्रतिनिधि सभा, सार्वजनिक लेखा समितिबाट समेत उक्त विषयमा गैर दूरसञ्चार सेवाको आयमा रोयल्टी र ग्रामिण दूरसञ्चार विकास कोषमा दाखिला हुने रकम भुक्तानी गर्नु नपर्ने भनी महालेखापरीक्षकको कार्यालयबाट बेरुजुको लगत हटाउने निर्णय भइसकेको अवस्थामा उक्त विवादित रकम तिर्नु नपर्ने वैध अपेक्षा समेत विपरित हुनेगरी गैर-कानूनी तरिकाले परोक्ष रूपमा रोयल्टी तथा ग्रामिण दूरसञ्चार विकास कोषमा दाखिला गर्नुपर्ने नपुग रकम दाखिला गर्नु तथा नगरेमा प्राधिकरणबाट गर्नुपर्ने सिफारिस एवं सहजीकरणमा नै प्रतिबन्ध लगाउने भनी गरिएको पत्राचार तथा कार्य कानूनी व्यवस्था एवं प्रतिपादित सिद्धान्त समेतको विपरित रहेको हुँदा प्राधिकरणबाट मिति २०८०/१२/१४ मा जारी पत्र एवं सो सँग भए गरेका सम्पूर्ण निर्णय तथा काम कारवाहीहरू उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरिपाउँ भन्ने समेतको मुख्य माग	सर्वोच्च अदालत बाट फैसला: रिट खारेज भएको ।
१५	०८०-wo-०२५९	२०८१/२/१४	राना शाह	बन्दीप्रत्यक्षीकरण मिति २०८०/८/१३ देखि थुनामा रहेका । ४७(५) बमोजिम को कैद भुक्तान गरेका साथै सोहि दाफा बमोजिमको जरिवाना बुझाएका निज राना शाहलाई मिति २०८०/८/१५ को प्राधिकरणको पत्रलाई आधार बनाई थुनामा राखिएको	सर्वोच्च अदालतबाट फैसला: रिट खारेज भएको ।

१६	०८०-wo-०८६२	२०८०/१२/१४	गोकुल बहादुर रोकाया	प्रस्तुत रिट निवेदनमा निवेदकले नेपाल धितोपत्र बोर्डमा दर्ता भई सार्वजनिक खरिद बिक्रीका लागि शेयर निष्काशन नगरेसम्म एनसेलको शेयर बिक्री वितरण वा हस्तान्तरण गर्न नपाउने गरी श्री उच्च अदालत नियमावली, २०७३ को नियम ४२ बमोजिम अन्तरिम आदेश जारी गरी पाउनका साथै एनसेल पब्लिक लिमिटेडमा रुपान्तरण भए पश्चात एनसेलको कुनै पनि शेयर होल्डरले नेपाल धितोपत्र बोर्डमा दर्ता नगरी शेयर बिक्री, वितरण, हस्तान्तरण गरेको सम्बन्धी सम्पूर्ण रेकर्ड दस्तावेज मगाई सो सँग सम्बन्धित सम्पूर्ण कार्य निर्णय पत्राचार समेत उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी पाउनका लागि समय सिमा तोकेर सो समय सिमा भित्र एनसेलको अधिकतम शेयर सार्वजनिक रुपमा बिक्री वितरण गर्नु गराउनु भनि परमादेशको आदेश जारी गरी पाउन र कम्पनी ऐनले तोकेको समय भित्र पब्लिक लिमिटेडमा रुपान्तरण गरी सर्वसाधारणको पहुँचका लागि शेयर निष्काशन नगरी कानून उल्लङ्घन गरेको हुँदा परमादेशको आदेश जारी गरी सो रकम राज्य कोषमा ल्याई उक्त रकम सार्वजनिक हितको लागि प्रयोग गर्नु भनि परमादेशको आदेश जारी गरी पाउँ भन्ने समेतको व्यहोराको मुख्य माग रहेको ।	उच्च अदालत पाटनबाट फैसला: रिट खारेज भएको ।
१७	०८०-wo-०९११	२०८०/१२/१४	गोकुल बहादुर रोकाया	रिट निवेदन ०८०-wo-०८६२ मा भएको माग बमोजिम अल्पकालीन अन्तरिम आदेश भएको मिति २०८०/०८/१५ गते रिट नं.०८०-wo-०८६२ को सुनुवाई भएको र सोहीदिन विपक्षी एनसेलको ८० प्रतिशत शेयर स्पेक्ट लाइट यु.के लाई बिक्री गरेको कुरा समाचारमा आएको साथै विपक्षी मध्येका एनसेलले प्रेस विज्ञप्ति सार्वजनिक गरेको हुँदा रिट नं. ०८०-wo-०९११ मा	उच्च अदालत पाटनबाट रिट खारेज भएको।

				सम्मानित श्री उच्च अदालतबाट मिति २०८०/८/२१ मा अल्पकालीन अन्तरिम आदेश जारी भएको	
१८	०८०-wo-१५२४	२०८०/१२/२८	रामदेव यादव	नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्को मिति २०८० ०६/११/मा भएको नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणका अध्यक्षको नियुक्त सम्बन्धी निर्णय लगायतका काम, कारवाहीहरू गैर कानूनी एवं गैर संवैधानिक भएकाले परमादेश जारी गरी पाउँ । साथै, निवेदनको अन्तिम टुंगो नलागे सम्म मिति २०८०।११।०६ गते गरिएको नियुक्ति कार्य हाल यथास्थितीमा राखी अध्यक्ष पदमा नियुक्त हुनु भएका प्राधिकरणका अध्यक्षलाई उक्त पदमा काम काज गर्न नदिनु तथा कुनै पनि कार्य नगर्न नगराउनु भनी अन्तरिम आदेश जारी गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको मुख्य माग दावी रहेको ।	उच्च अदालत पाटनः रिट निवेदकले निवेदन फिर्ता लिएको
१९	०८०-wo-२३९६	२०८१/२/६	नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण स्वतन्त्र कर्मचारी युनियन	रिट निवेदकले नेपालको संविधानको धारा १७(२) (च), १८, २५, २९, ३४, ११५, आयकर ऐन २०५८ को दफा २(ज), २७(१) (घ), र सर्वोच्च अदालत द्वारा गरिएको व्याख्या र प्रतिपादित सिद्धान्त विपरित र संविधानको धारा ११५ ले कानून वमोजिम बाहेक कर लगाउन नपाईने कानूनी व्यवस्थाको विपरित यस प्राधिकरणबाट भएको काम कारवाही प्राधिकरणका कर्मचारीहरूलाई लाग्दै नलाग्ने कर कट्टा गर्ने सम्बन्धमा भएको निर्णय, आदेश तथा पत्राचार समेत उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी पाउँ भन्ने समेत मुख्य माग दावी रहेको ।	उच्च अदालत पाटनबाट फैसला भएको आंशिक रिट जारी ।

अनुसूची-१४: आ.व. २०७९/८० मा सेवा प्रदायकहरूले नेपाल सरकारलाई
बुझाएको रोयल्टी (थप दस्तुरसहित) रकमको विवरण

S.No	Name of the Licensee	Total Received
1	Access World Tech Pvt. Ltd.	118,123.00
2	Acme Technical Institute Pvt. Ltd.	118,963.90
3	Air Network Pvt. Ltd.	51,430.00
4	AirLink Communication Service Provider Pvt. Ltd.	365,864.90
5	Alisha Communication Link Pvt. Ltd.	79,840.83
6	Aone Network Pvt. Ltd.	4,995.00
7	Arrownet Pvt. Ltd.	1,919,414.00
8	Asia Net and Communication Pvt. Ltd.	451,687.00
9	Barahi Internet Technologies Pvt. Ltd.	79,797.37
10	Bihunkot Internet Pvt. Ltd.	260,853.00
11	Broad Band Nepal Pvt. Ltd.	1,916,050.82
12	Broadband Solutions Pvt. Ltd.	190,744.00
13	C. G. Communications Pvt. Ltd.	17,341,481.48
14	City Net Pvt. Ltd.	45,875.00
15	Clean Network Pvt. Ltd.	21,404.65
16	Constellation Pvt. Ltd.	139,764.00
17	Cosmic Net Pvt. Ltd.	454,508.00
18	D.G. Link network Pvt. Ltd.	276,839.20
19	Dish Media Network Limited	50,727,926.00
20	Chitrawan Unique Net Pvt. Ltd. (Doen)	1,081,765.00
21	EastLink Technology Pvt. Ltd.	250,000.00
22	Fiber Net Communications Pvt. Ltd.	330,622.00
23	Fibertel Fibernet Pvt. Ltd.	550,665.00

24	Fiberworld Communication Pvt. Ltd.	6,427,163.81
25	Firstlink Communications Pvt. Ltd.	1,077,985.00
26	Himalayan Online Services Pvt. Ltd.	334,276.13
27	I. Zone Pvt. Ltd.	267,522.00
28	I.B. system solution Nepal Pvt. Ltd.	174,215.00
29	I4 Technologies Pvt. Ltd.	112,020.00
30	Infonet Communications Pvt. Ltd.	62,941.84
31	Infocom Pvt. Ltd.	73,881.00
32	Interweb Network Pvt. Ltd.	132,658.00
33	Itel Networks Pvt. Ltd.	33,813.00
34	Janaki Net Pvt. Ltd.	258,347.00
35	Japan Nepal Inf. Commun. Technology Pvt. Ltd.	25,022.00
36	Limpid I.C.T. Solution Pvt. Ltd.	722,332.00
37	Lumbini Max Digital Pvt. Ltd.	726,943.00
38	Made Info Tech Pvt. Ltd.	129,692.00
39	Mercantile Communications Pvt. Ltd.	3,260,992.03
40	Ncell Axiata Limited	1,475,032,257.68
41	Nepal Air Link Pvt. Ltd.	179,632.00
42	Nepal Digital Service Pvt. Ltd.	42,322,615.00
43	Nepal Doorsanchar Company Limited	1,438,706,739.00
44	Next geekers Pvt. Ltd.	27,301.00
45	Numbur Network Pvt. Ltd.	232,925.00
46	Oasis Broadband Internet Pvt. Ltd.	246,107.28
47	Pathibhara Network Pvt. Ltd.	87,494.84
48	Pokhara Internet Pvt. Ltd.	2,087,613.50
49	Shikhar Net Pvt. Ltd.	51,030.53

50	Simple Intelligent System and Technology Pvt. Ltd.	33,050.00
51	Simrik Internet Pvt. Ltd.	61,675.00
52	Sinko I.T. Engineering Pvt. Ltd.	150,052.00
53	SITA BV (Name change Robin Shrestha, Repr. SITA.)	356,178.00
54	Sky Broadband Pvt. Ltd.	358,339.00
55	Smart Link Network Pvt. Ltd.	289,097.00
56	Subisu Cablenet Limited	71,099,099.00
57	Super Sitapaila Cable Net Pvt. Ltd.	442,752.44
58	Surkhet Cable Net T. V. Pvt. Ltd.	45,802.00
59	Sustainable Network Pvt. Ltd.	80,521.11
60	Swift Net Pvt. Ltd.	121,279.69
61	Syangja Media Pvt. Ltd.	159,125.75
62	T.P. Link Network Pvt. Ltd.	34,904.00
63	Udaya Cable Network Pvt. Ltd.	23,847.00
64	V.N.S Technology Pvt. Ltd.	305,162.73
65	Vianet Communications Pvt. Ltd.	44,192,566.92
66	Waling Internet Pvt. Ltd.	644,128.00
67	Web Networks Pvt. Ltd.	359,023.00
68	Web Surfer Nepal Communications Pvt. Ltd.	7,574,634.76
69	Wi fi H.D. Nepal Pvt. Ltd.	23,015.42
70	Wifi Nepal Pvt. Ltd.	1,119,998.74
71	World Fiber Net Pvt. Ltd.	427,055.00
72	World Link Communications Limited	223,760,000.00
73	Zishan Network Pvt. Ltd.	8,813.00
	Total	3,401,242,253.35

अनुसूची-१५: आ.व. २०७९/८० मा सेवा प्रदायकहरूले ग्रामीण दूरसञ्चार
विकास कोषमा बुझाएको रकमको विवरण

S.No	Name of the Licensee	Total Received
1	Virtual Network Pvt Ltd	25,947.21
2	VNS Technology Pvt. Ltd.	152,582.00
3	Waling Internet Pvt Ltd	322,064.00
4	Websurfer Nepal Communication (P.) Ltd.	1,911,323.16
5	Wifi HD Nepal Pvt Ltd	283,420.80
6	Wifi Nepal Pvt Ltd	596,745.87
7	Wifi Tech Nepal Pvt Ltd	71,252.00
8	World Fiber Net Pvt. Ltd	213,528.00
9	Worldlink Communications Ltd.	111,883,500.00
10	A One Network Pvt Ltd	22,641.35
11	Access World Tech Pvt. Ltd.	59,062.00
12	Acme Technical Institute Pvt Ltd	59,481.95
13	Air Network P. Ltd.	89,238.42
14	Airlink Communication Service Provider Pvt Ltd	182,932.45
15	Airson Internet Pvt Ltd	64,044.00
16	Alisha Communication Link Pvt. Ltd.	39,920.32
17	Arrownet Pvt. Ltd.	1,593,589.00
18	Asia Net & Communications Pvt Ltd	225,844.00
19	Barahi Internet Technologies P. Ltd.	213,812.00
20	Big Marshyangdi Net Pvt Ltd	668,829.07
21	Bihunkot Internet	130,426.00
22	Broadband Nepal Pvt Ltd	1,598,163.00
23	Broadband Solutions Pvt Ltd	95,372.00
24	CG Communications Pvt Ltd	8,721,233.39

25	Chitrawan Unique Net Pvt. Ltd.	540,882.00
26	Clean Network Pvt Ltd	19,648.51
27	Communication & Communicate Nepal P. Ltd.	500,000.00
28	Constellation Pvt. Ltd.	824,024.00
29	Cosmic Net Pvt Ltd	110,620.00
30	DG Link Network Pvt.Ltd.	138,419.60
31	Dish Media Network Pvt.Ltd.	23,058,148.34
32	East Link Technologies Pvt. Ltd.	600,000.00
33	Everest Link Pvt. Ltd. (Rural)	234,926.00
34	Fiber Net Communications Pvt Ltd	165,311.00
35	Fiber World Communications Pvt Ltd	1,515,841.00
36	Fibertel Fibernet Pvt Ltd	250,302.10
37	Fiberworld Communication Pvt Ltd	1,515,840.20
38	First Link Communications Pvt Ltd	538,992.00
39	Himalayan Online Service Pvt. Ltd.	458,490.00
40	I4 Technologies P. Ltd.	56,010.00
41	IBSYS Solution Nepal P. Ltd.	85,435.00
42	Infocom Pvt. Ltd.	36,940.00
43	Infonet Communications Pvt Ltd	117,212.83
44	Interweb Network Pvt. Ltd.	66,329.00
45	Itel Network Pvt Ltd - Mugu Soru Rural Municipality	16,910.00
46	I-Zone Pvt. Ltd.	125,131.00
47	Janaki Net Link Pvt.Ltd.	135,365.00
48	Japan Nepal Information Comm. Technology P. Ltd.	12,511.00
49	Khaptad Net Pvt Ltd	89,685.00
50	Konnnect Nepal Network Pvt. Ltd.	963,563.12
51	Limpid ICT Solutions Pvt Ltd	798,140.77

52	Lumbini Max Digital Cable Net Pvt Ltd	363,471.33
53	Made Info Tech Pvt.Ltd.	64,846.00
54	Mercantile Communications Pvt. Ltd.	6,860,436.66
55	Ncell Axiata Limited	737,516,128.84
56	Nepal Air Link Pvt Ltd	113,066.00
57	Nepal Digital Service Pvt.Ltd.	22,942,942.00
58	Nepal Net Sanchar P. Ltd.	39,583.84
59	Nepal Telecom (Basic Telephone)	719,353,370.00
60	Nepalink Communicatin Pvt Ltd	124,520.21
61	Next Geekers Pvt. Ltd.	12,187.71
62	Number Network Pvt. Ltd.	256,533.00
63	Oasis Broadband Internet Pvt. Ltd.	109,869.32
64	P.D.S. Server Network Pvt. Ltd.	403,497.22
65	Parsa Tele Communication Pvt.LTd	49,790.88
66	Pathibhara Network Pvt Ltd	43,747.42
67	Pokhara Internet P. Ltd.	1,171,182.01
68	Shikhar Net Pvt. Ltd.	80,224.86
69	Simrik Internet Pvt. Ltd.	30,837.00
70	Sinko IT Engineering Pvt Ltd	75,027.00
71	SITA	168,009.00
72	Sky Broadband Pvt Ltd	225,448.18
73	Smart Link Network Pvt Ltd	144,549.00
74	Subisu Cablenet Ltd.	67,107,951.00
75	Super Eight Network Pvt Ltd	508,183.56
76	Super Sitapaila Cable Network Pvt Ltd	64,042.32
77	Surkhet Cable Net T.V. Pvt Ltd	79,290.26
78	Sustainable Networks P. Ltd.	40,265.00

79	Swift Net Pvt.Ltd.	212,082.29
80	Syangia Media Pvt Ltd	79,562.87
81	Telnet Internet Pvt. Ltd.	113,373.34
82	TP Link Network Pvt. Ltd.	17,452.00
83	Vianet Communications Pvt Ltd	22,096,283.46
	Total	1,742,667,383.04

अनुसूची-१६: आ.व.२०७९/८० मा सेवा प्रदायकहरूले नेपाल सरकारलाई
बुझाएको फ्रिक्वेन्सी दस्तुर (थप दस्तुर सहित) को विवरण

क्र.सं.	सेवा प्रदायक	फ्रिक्वेन्सी दस्तुर (रु.)
1.	Nepal Doorsanchar Company Limited.	1,621,499,980.32
2.	Ncell Axiata Limited, Kathmandu	1,888,162,500.00
3.	Mercantile Communications Pvt. Ltd.	6,000.00
4.	SITA BV	1,000.00
5.	Butwal Power Company Limited	1,000.00
6.	Nepal Investment Bank Limited	23000.00
7.	Bhotekoshi Power Company Limited	1,000.00
8.	I4 Technology Pvt. Ltd.	64,000.00
9.	Constellation Pvt. Ltd.	120,000.00
10.	SSVC Radio Kathmandu Pvt. Ltd.	1,300.00
11.	Eco Smart Pvt. Ltd.	1,000.00
11.	Everest Link Pvt. Ltd.	20,700.00
Total (RS.)		3,509,901,480.32